

Cu prilejul marii
sărbători naționale
a poporului român

DE
LECTURĂ

flacăra

anul XXXVII
34
(1 731)
VINERI
26 august
1988

Săptăminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

În prezența tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**
și a tovarășei **ELENA CEAUȘESCU**,

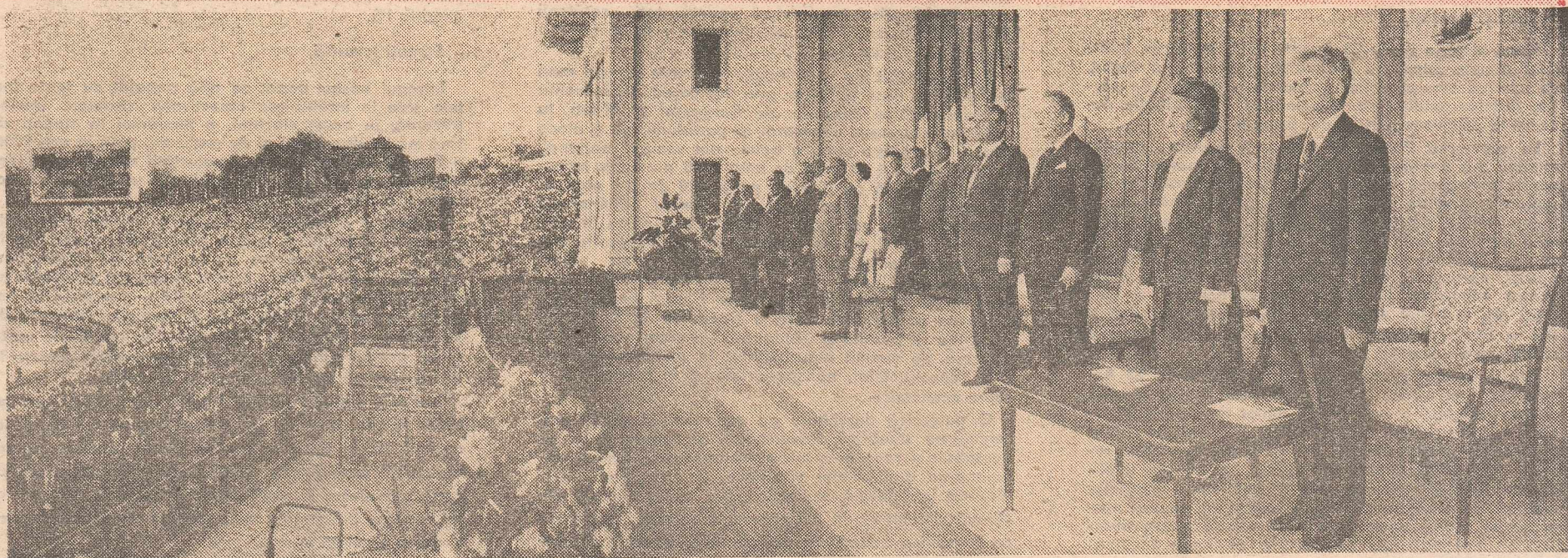
VIBRANTĂ MANIFESTARE POPULARĂ

Simbătă după amiază, într-o însuflețitoare atmosferă patriotică, expresie a unității de neclintit a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, a avut loc în Capitală, adunarea festivă consacrată împlinirii a 44 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august 1944.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU

În paginile 2-3

● Au fost inaugurate lucrările de construcție a Centrului Consiliilor Naționale ale Democrației Muncitorești-Revoluționare ● Pe itinerariul recentelor vizite de lucru ale conducătorului partidului și statului, alte importante obiective de pe șantierele din Capitală și de amenajare complexă a râului Argeș

Relatarea noastră în paginile 4-5

Cuvîntarea tovarăsei Elena Ceaușescu

Dragi tovarăși,

Aniversăm, anul acesta, la 23 August, împlinirea a 44 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, care a deschis calea împlinirii idealurilor și năzuințelor de dreptate și libertate ale poporului român, a făuririi societății socialiste în țara noastră. (Aplauze puternice, prelungite).

Cu prilejul marii noastre sărbători naționale, adresez în numele conducerii de partid și de stat, al secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cele mai calde felicitări și urări participanților la adunarea festivă, clasei muncitoare, țărânimii, intelectualității, tuturor oamenilor muncii, întregului popor, care, prin munca sa plină de abnegație și dăruire, făurește noul destin, socialist și comunist al României. (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!", „Stima noastră și mindria, Ceaușescu — România!")

Poporul român sărbătorește ziua de 23 August într-o deplină unitate în jurul partidului, al secretarului său general, în atmosfera de puternică angajare patriotică, revoluționară, generată de ideile și orientările de excepțională însemnatate teoretică și practică cuprinse în Tezele din aprilie privind perfecționarea activității organizatorice și politico-ideologice, organizarea și modernizarea întregii vieți economico-sociale. (Vii și îndelungi aplauze). În întreaga țară se desfășoară o intensă activitate pentru realizarea obiectivelor înscrise în planul pe acest an și pe întregul cincinal, pentru înfăptuirea neabătută a istoricelor hotărâri ale Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, care vor asigura creșterea continuă a forței economice și sociale a patriei noastre, trecerea României într-un stadiu nou, superior de dezvoltare economico-socială și ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceaușescu și poporul!", „Ceaușescu — P.C.R.!).

Stimați tovarăși,

Victoria revoluției de la 23 August 1944 este rezultatul acțiunii revoluționare a clasei muncitoare, a celorlalte forțe patriotice și democratice ale țării, organizate și conduse de Partidul Comunist Român, al unirii acestora într-un puternic front de luptă pentru răsturnarea dictaturii militar-fasciste, pentru apărarea independenței și suveranității naționale, a intereselor supreme ale întregii națiuni.

În această luptă, partidul a unit și mobilizat larg toate forțele patriotice, antifasciste ale țării, inclusiv armata, realizând cea mai vastă alianță politică din istoria poporului român, care a asigurat victoria revoluției de eliberare socială și națională și a deschis calea făuririi celei mai drepte și mai înaintate orinduirii sociale — orinduirea socialistă și comunistă — pe pământul patriei.

Marile realizări obținute de poporul român în cele aproape patru decenii și jumătate care au trecut de la 23 August 1944 pun cu deosebită putere în evidență însemnatatea fundamentală a acestui act istoric pentru destinele poporului român, care, sub conducerea Partidului Comunist Român, înalță astăzi tot mai sus luminosul edificiu al României moderne — țară socialistă, independentă și suverană, liberă și demnă între popoarele și națiunile lumii. (Urale și aplauze puternice, îndelungate; se scandează îndelung: „Stima noastră și mindria, Ceaușescu — România!")

Stimați tovarăși,

După victoria de la 23 August 1944, România, întorcînd armele împotriva Germaniei hitleriste, a trecut, cu întregul său potențial economic și militar, de partea forțelor antifasciste, aducîndu-și o contribuție decisivă la zdrobirea mașinii de război fasciste.

La chemarea Partidului Comunist Român, armata română s-a angajat cu toate forțele în marile bătălii pentru alungarea contropitorilor hitleriști, înscriind minunate pagini de eroism în lupta pentru libertatea și independența patriei. După eliberarea întregului teritoriu național, ostașii români au continuat, alături de armata sovietică, acțiunile militare dincolo de hotarele patriei, participînd activ și dînd grele jertfe de sine pentru eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și a unei părți din teritoriul Austriei, pentru înfrîngerea definitivă a Germaniei fasciste și încheierea victorioasă a războiului din Europa.

Astăzi, la aniversarea măreței victorii de la 23 August, poporul nostru aduce cea mai înaltă cinstire eroilor comuniști și antifasciști, miilor de luptători, brașilor ostași și ofițeri români, care, ilustrînd cu strălucire cele mai bune tradiții de luptă ale poporului român, s-au jertfit pentru înfrîngerea fascismului și eliberarea patriei străbune, pentru împlinirea mărețelor idealuri de dreptate socială și națională, pentru progresul și prosperitatea României, pentru cauza libertății și independenței popoarelor. (Aplauze îndelungate).

Cinstim, în același timp, memoria ostașilor armatei sovietice, care au dus pe umerii lor greul războiului și au dat cele mai mari jertfe în lupta pentru zdrobirea hitlerismului, precum și a ostașilor celorlalte armate ale coaliției antihitleriste, a partizanilor și luptătorilor din mișcarea de rezistență, a tuturor acelor

care au luptat pentru salvarea omenirii de pericolul fascist. (Aplauze îndelungate).

Poporul român întîmpină cea de-a 44-a aniversare a victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă cu hotărîrea fermă de a acționa cu toate forțele, împreună cu celelalte țări și popoare ale lumii, pentru eliminarea definitivă a războiului din viața omenirii, pentru o politică nouă, de pace și colaborare, care să asigure dreptul la dezvoltare liberă și suverană a fiecărei națiuni. (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — Pace!")

Stimați tovarăși,

În perioada care a trecut de la victoria istorică de la 23 August 1944, poporul român, condus cu clarviziune de Partidul Comunist Român, a înfăptuit mari și profunde transformări revoluționare pe pământul patriei. În acești ani a fost lichidată pentru totdeauna orinduirea burghezo-moșierească, bazată pe exploatarea și asuprire și s-a trecut la făurirea societății socialiste — societate a demnității umane, a muncii și vieții libere — întemeiată pe proprietatea întregului popor asupra mijloacelor de producție, pe principiile socialiste de repartitie, ale eticii și echității noii orinduirii. Dintr-o țară slab dezvoltată, cu o economie predominant agricolă, România a devenit un stat industrial-agrar, cu o industrie puternică, modernă și o agricultură socialistă în plin progres, — bazate pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii — cu o viață economică și culturală înfloritoare.

S-au dezvoltat și afirmat puternic știința, învățămîntul și cultura — factori de importanță esențială pentru progresul multilateral al țării, pentru făurirea socialismului și comunismului.

Pe măsura dezvoltării generale a țării s-au asigurat ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual, creșterea generală a gradului de bunăstare și civilizație al întregului nostru popor.

Marile înfăptuiri din perioada celor patru decenii atestă cu putere justetea și realismul politicii partidului nostru, care, pornind de la concepția revoluționară a socialismului științific, de la realitățile societății românești, a acționat cu fermitate și consecvență pentru aplicarea creatoare a legităților generale-valabile la condițiile concrete ale patriei noastre, asigurînd dezvoltarea puternică a forțelor de producție, creșterea continuă a potențialului economic și social al întregii țări.

Pe drumul de mari înfăptuiri deschis de revoluția de eliberare socială și națională din august 1944, Congresul al IX-lea al partidului reprezintă momentul cel mai important în evoluția patriei noastre socialiste, în construcția noii orinduirii. (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!). Congresul al IX-lea a inaugurat o epocă de glorioase împliniri, caracterizată printr-un puternic spirit inovator, care a dat un puternic impuls gîndirii și activității revoluționare, punînd larg în valoare capacitățile și energiile întregului popor, asigurînd valorificarea la un nivel superior a mijloacelor materiale și umane, de care dispune societatea noastră socialistă. (Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!).

În acești ani au fost adoptate hotărîri de importanță istorică privind dezvoltarea armonioasă, în ritm înalt, a industriei, agriculturii, a tuturor sectoarelor economiei naționale, repartizarea echilibrată a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, ceea ce a dus la ridicarea economico-socială a tuturor județelor și zonelor patriei, la creșterea generală a gradului de civilizație și bunăstare al întregului popor, la realizarea egalității depline în drepturi pentru toți cetățenii României. (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu și poporul!")

Este deosebit de semnificativ că toate aceste mari realizări au fost obținute prin aplicarea consecventă a liniei politice adoptate de Congresul al IX-lea, la inițiativa secretarului general al partidului, de a aloca pentru dezvoltare circa o treime din venitul național. Aceasta a făcut ca, față de anul 1945, producția industrială a țării să crească de peste 120 de ori, producția agricolă de peste 6 ori, iar venitul național de aproape 33 de ori. Avuția națională a ajuns în prezent la circa 5 mii de miliarde de lei. Fondurile fixe au crescut de la numai 80 de miliarde, cît reprezentau în anul naționalizării, la 3,2 trilioane lei în prezent. Peste 90 la sută din aceste fonduri fixe au fost realizate în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului. (Aplauze puternice, prelungite). Succese de seamă s-au obținut în domeniul investițiilor, construcțiilor, transporturilor și în celelalte sectoare economice.

O puternică dezvoltare au cunoscut, în acești ani, cercetarea științifică, învățămîntul și cultura, care au contribuit și contribuie într-o măsură hotărîtoare la soluționarea problemelor complexe ale progresului tehnic, ale introducerii în producție a noilor cuceriri ale științei și tehnicii, la asigurarea necesarului de cadre cu temeinice cunoștințe profesionale, educate în spiritul înaltelor exigențe revoluționare, al răspunderii depline față de patrie, partid și popor. S-a asigurat generalizarea învățămîntului de 10 ani și s-au creat condițiile pentru ca, pînă în 1990, să se treacă, practic, la generalizarea învățămîntului de 12 ani.

În primii doi ani și jumătate ai actualului cincinal, s-au înregistrat noi realizări în dezvoltarea industriei,

agriculturii, a celorlalte ramuri ale economiei naționale, a continuat să crească venitul național, să sporească avuția socialistă a poporului. Pe această bază, partidul și statul nostru socialist au luat noi măsuri pentru a asigura creșterea în continuare a nivelului de trai material și spiritual al întregii națiuni.

Noile măsuri de majorare a retribuțiilor și pensiilor, adoptate din inițiativa secretarului general al partidului, care au intrat în vigoare începînd cu ziua de 1 august a acestui an, și de care vor beneficia peste 9 000 000 de cetățeni, asigură o creștere substanțială a veniturilor oamenilor muncii și în primul rînd a celor cu venitul mai mic. (Vii și puternice aplauze).

În toate județele s-a dezvoltat puternic construcția de locuințe și de alte așezăminte social-culturale — de sănătate, cultură, învățămînt —, s-a intensificat acțiunea de organizare și modernizare a orașelor și comunelor, ceea ce a asigurat condiții tot mai bune de locuit, de muncă și de viață pentru toți locuitorii țării. Toate acestea au schimbat radical înfățișarea tuturor orașelor și comunelor, a patriei noastre în general.

Stimați tovarăși,

În toată această perioadă s-a desfășurat o amplă activitate de perfecționare continuă a organizării și conducerii societății, de dezvoltare puternică a democrației socialiste, muncitorești-revoluționare. Partidul nostru a inițiat ample măsuri de creștere a rolului statului socialist în întreaga operă de făurire a noii societăți, de perfecționare continuă a activității de organizare și conducere pe baze științifice a tuturor sectoarelor vieții economice și sociale. Din inițiativa și sub conducerea secretarului general al partidului a fost creat un larg cadru democratic, unic în felul său. În cei aproape 20 de ani de funcționare, consiliile muncitorești și adunările generale ale oamenilor muncii, consiliile naționale pe domenii, congresele și conferințele naționale periodice și-au dovedit pe deplin justetea și superioritatea ca forme democratice de conducere, asigurînd participarea efectivă, nemijlocită, a tuturor cetățenilor la dezbaterile și stabilirea măsurilor care privesc mersul înainte al țării, la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului. (Aplauze puternice, prelungite).

Toate aceste minunate realizări demonstrează forța și capacitatea partidului nostru comunist, care slujește neabătut interesele fundamentale ale întregii națiuni, îndeplinindu-și cu cînstă misiunea sa istorică, de a conduce poporul român pe calea socialismului, a bunăstării, libertății și independenței patriei. (Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu și poporul!")

Tot ceea ce am realizat în construcția socialismului este rezultatul muncii eroice noastre clase muncitoare, a țărânimii, a intelectualității, a întregului nostru popor, care — liber și stăpîn pe destinele sale — își făurește, sub conducerea partidului, o viață nouă, demnă și civilizată.

Lată de ce, pentru toate marile succese obținute în dezvoltarea multilaterală a patriei noastre socialiste, doresc ca, în numele secretarului general al partidului, președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, al conducerii partidului și statului, să adresez clasei muncitoare, țărânimii, intelectualității, tuturor constructorilor socialismului, harnicului și talentatului nostru popor, cele mai calde felicitări, precum și urări de noi și tot mai mari realizări în întreaga activitate consacrată înfloririi patriei, bunăstării și fericirii întregii națiuni. (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu — România, stima noastră și mindria!")

Stimați tovarăși,

Întregul nostru popor se află angajat cu toate forțele sale în înfăptuirea obiectivului strategic privind trecerea, în acest cincinal, a României la stadiul de țară mediu dezvoltată și de realizare, pînă în anii 2000, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de afirmare largă a principiilor comuniste de muncă și viață.

În centrul activității situăm ferm realizarea în cele mai bune condiții a tuturor obiectivelor prevăzute în planul cincinal care are un rol hotărîtor pentru dezvoltarea viitoare a țării, pentru înaintarea României pe calea socialismului și comunismului — transpunerea hotărîrită în viață a orientărilor și sarcinilor stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului privind ridicarea activității economico-sociale la un nivel superior de calitate și eficiență.

În acest scop, în spiritul Tezelor din aprilie, este necesar să acționăm cu toată fermitatea — în industrie, agricultură, în toate sectoarele de activitate — pentru aplicarea programelor privind perfecționarea conducerii, organizării și modernizării proceselor de producție, pentru înfăptuirea noii revoluții tehnico-științifice și a noii revoluții agrare.

O atenție deosebită trebuie acordată realizării programelor de organizare și modernizare, pe baza celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane, care să ducă la îmbunătățirea generală a structurii producției, la creșterea puternică a productivității muncii, la reducerea cheltuielilor de producție și la ridicarea nivelului tehnic și a calității

produselor, la sporirea substanțială a eficienței economice în toate domeniile de activitate.

Este necesar să se intensifice activitatea de cercetare științifică în vederea elaborării de noi tehnologii și introducerea lor în cel mai scurt timp în producție.

În același timp, trebuie să se realizeze în cele mai bune condiții de calitate și eficiență, producția destinată exportului, sporirea ponderii produselor românești de înalt nivel tehnic pe piața internațională.

În noua etapă în care ne aflăm se impune să intensificăm și mai mult atitudinea organizatorică a partidului, cit și activitatea ideologică de dezvoltare a conștiinței revoluționare a membrilor de partid, de ridicare a nivelului general de educație și cultură al tuturor cetățenilor, care să asigure creșterea răspunderii fiecărui om al muncii, întărirea ordinii și disciplinei, a hotărârii ferme de realizare neabătută a planurilor de dezvoltare generală a patriei noastre socialiste. Va trebui să facem totul pentru perfecționarea continuă a activității tuturor organismelor democrației muncitorești-revoluționare, pentru creșterea și mai puternică a rolului acestora în înfăptuirea practică a principiului construirii socialismului cu poporul și pentru popor.

Este necesar să acționăm pentru întărirea continuă a spiritului revoluționar, pentru perfecționarea și îmbunătățirea activității de formare și promovare a cadrelor, de ridicare a pregătirii profesionale, tehnice și politice a oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate. Trebuie să veghem permanent la înfăptuirea neabătută a hotărârilor de partid, la aplicarea și respectarea legilor țării — condiții esențiale pentru buna desfășurare a întregii activități de construcție socialistă.

Să facem totul pentru continua întărire a legăturilor partidului cu clasa muncitoare, cu țărănimea, cu intelectualitatea, cu toți oamenii muncii, cu întregul nostru popor — garanția supremă a înfăptuirii rolului politic conducător al partidului, a făuririi cu succes a socialismului și comunismului în România! (Aplauze puternice, prelungite).

Așa cum sublinia secretarul general al partidului, „dispunem de o puternică bază materială, tehnică, științifică, culturală și — mai presus de toate — avem un puternic partid, care și-a demonstrat capacitatea de a conduce întregul popor spre cele mai înalte culmi de civilizație și progres. Avem o clasă muncitoare, o țărănime, o intelectualitate, un minunat popor, care — în deplină unitate — urmează cu încredere partidul, văzând în partid garanția viitorului său liber, a independenței și suveranității României”.

Cu prilejul marii sărbători naționale, să reafirmăm cu putere angajamentul unanim al întregii noastre națiuni de a nu precupeți nici un efort pentru a da viață hotărârilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale, de a înfăptui neabătut toate obiectivele și sarcinile stabilite de partid pentru dezvoltarea economică și socială a țării și ridicarea nivelului de trai și de civilizație al poporului, pentru înflorirea continuă a patriei noastre socialiste! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceașescu — P.C.R.!” „Ceașescu și poporul!”).

Stimați tovarăși,

Mărețele programe de dezvoltare a patriei noastre se pot realiza numai în condiții de pace, într-un climat de înțelegere, securitate și largă colaborare internațională. Pornind de la acest adevăr, în spiritul ini-

țiativelor președintelui țării noastre, România desfășoară o amplă activitate internațională, participă activ și își aduce întreaga contribuție la soluționarea constructivă a problemelor mondiale, la promovarea politicii de pace și colaborare.

România acordă o atenție deosebită și militează susținut pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare și țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduire socială. Situația ferm la baza tuturor relațiilor noastre internaționale, principiile deplinei egalități, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, dreptul fiecărui popor de a-și făuri de sine stătător destinul, de a-și alege liber calea dezvoltării sale economico-sociale, potrivit voinței și aspirațiilor proprii.

Acționăm ferm pentru dezarmare, pentru înlăturarea pericolului unui război nuclear nimicitor. Aprecăm că, deși s-au făcut unii pași pe calea dezarmării, situația internațională continuă să fie deosebit de gravă și complexă. În lume se mențin și se dezvoltă contradicții puternice, ca urmare a continuării cursei înarmărilor, a perfecționării și creării de noi arme nucleare, a conflictelor și stărilor de tensiune din diferite zone ale planetei, a crizei economice mondiale — care a agravat, deosebi, situația economică a țărilor în curs de dezvoltare, adâncind decalajele dintre țările bogate și cele sărace.

În aceste împrejurări, se impune cu putere necesitatea unei noi gândiri cu privire la problemele internaționale, a unei noi abordări a problemelor războiului și păcii. Pornind de la adevărul că un nou război mondial s-ar transforma inevitabil într-un război nuclear ce ar distruge înseși condițiile pentru existența vieții pe planeta noastră, România consideră că problema fundamentală a epocii actuale o constituie trecerea hotărâtă la dezarmare — și în primul rând la dezarmarea nucleară. Acum, mai mult ca oricând, se impune unirea eforturilor și acțiunilor tuturor popoarelor pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor spre încordare și război, pentru apărarea dreptului suprem al oamenilor, al națiunilor la pace, la viață, la existență liberă, independentă și demnă. (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceașescu — Pace!”).

Țara noastră consideră că trebuie să se facă totul pentru a se ajunge la noi înțelegeri și acțiuni în direcția realizării unui program complex de dezarmare, în mai multe etape, care să ducă la lichidarea totală și definitivă a armelor nucleare, la oprirea experiențelor nucleare și a militarizării Cosmosului. În acest sens, considerăm că este necesar ca Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii să realizeze, în cel mai scurt timp, în viață, prevederile acordului privind eliminarea armelor nucleare cu rază medie de acțiune, să încheie acordul pentru reducerea cu 50 la sută a armelor strategice nucleare — ca un nou pas important în direcția eliminării, treptate, a tuturor armelor nucleare. Totodată, țara noastră s-a pronunțat și se pronunță pentru eliminarea armelor chimice, precum și pentru a se trece cit mai neîntârziat la tratative pentru realizarea unui acord privind reducerea substanțială a armelor convenționale, în prima etapă, cu 20 la sută, iar ulterior, până în anul 2000, să se ajungă la o reducere cu cel puțin 50 la sută a acestor armamente. Poporul român se pronunță și acționează ferm pentru reducerea cheltuielilor militare — care au ajuns la uriașă cifră de peste 1 000 de mi-

liarde dolari — pentru folosirea fondurilor rezultate din aceste reduceri în scopul dezvoltării economico-sociale a fiecărei țări, precum și pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare.

Considerăm că Europa are — și trebuie să aibă — un rol deosebit de important în lupta pentru dezarmare, pentru prevenirea unei catastrofe nucleare distrugătoare, pentru securitate și pace. În acest sens, țara noastră acționează pentru încheierea cu rezultate cit mai bune a Conferinței de la Viena, pentru a se face pași concreți pe calea dezvoltării colaborării economice, științifice și tehnice, a întăririi încrederii și conlucrării între statele continentului european. Pornim de la necesitatea realizării unei Europe unite, bazate pe respectarea orinduirii sociale din fiecare țară, a unei Europe a păcii și colaborării, fără arme și fără războaie.

În același timp, România militează pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, colaborării și bunei vecinătăți, fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine. Țara noastră sprijină, totodată, crearea unor asemenea zone în nordul și centrul Europei, precum și în alte regiuni ale lumii.

În cadrul politicii sale generale de pace și colaborare, România se pronunță și acționează cu consecvență pentru eliminarea forței și amenințării cu forța din relațiile internaționale, pentru rezolvarea pe cale pașnică, prin tratative, a problemelor litigioase din Orientul Mijlociu, America Centrală, Asia și Africa.

Salutăm încetarea războiului dintre Iran și Irak și ne exprimăm speranța că, în cadrul negocierilor directe, se vor depune toate eforturile pentru a se ajunge la soluții reciproc acceptabile, care să ducă la lichidarea conflictului și la instaurarea deplină a păcii în această regiune a lumii.

În ce privește Orientul Mijlociu, apreciem că trebuie să se ajungă în cel mai scurt timp la organizarea unei conferințe — sub egida Organizației Națiunilor Unite — la care să participe toate țările interesate, inclusiv Organizația pentru Eliberarea Palestinei, precum și Israelul.

Pornind de la agravarea situației economiei mondiale — care afectează toate țările lumii, dar în mod deosebit țările în curs de dezvoltare — România se pronunță pentru o conferință internațională, în cadrul Organizației Națiunilor Unite, la care să participe toate statele, atât țările în curs de dezvoltare, cit și țările capitaliste dezvoltate, pentru ca, în comun, să se ajungă la soluții reciproc acceptabile în vederea reglementării globale a problemelor subdezvoltării —, inclusiv a datoriei externe ale țărilor în curs de dezvoltare — precum și a instaurării unei noi ordini economice mondiale. Realitățile demonstrează că soluționarea justă și durabilă a problemelor complexe din viața internațională nu poate fi asigurată decât cu participarea activă, egală, a tuturor popoarelor și a tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau de orinduire socială.

De la tribuna marii noastre adunări festive, dorim să reafirmăm, și cu acest prilej, hotărârea de neclintit a României socialiste de a acționa și în viitor, cu toată fermitatea, pentru întărirea colaborării cu toate statele lumii, de a conlucra în modul cel mai strins cu popoarele și forțele înaintate de pretutindeni, pentru a-și aduce întreaga contribuție la afirmarea tot mai puternică a politicii de pace și colaborare, de dezarmare și securitate, la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră. (Urale și aplauze îndelungate; se scandează: „Ceașescu — Pace!”).

Stimați tovarăși,

La aniversarea victoriei revoluției de eliberare socială și națională de la 23 August 1944, exprimându-ne deplina mindrie pentru mărețele înfăptuiri obținute în anii construcției socialiste, să ne angajăm să facem totul pentru dezvoltarea continuă a patriei noastre și ridicarea ei pe noi culmi de progres și civilizație! (Aplauze puternice, îndelungate). Să acționăm cu toate forțele pentru îndeplinirea neabătută a planului pe acest an și pe întregul cincinal, a tuturor planurilor și programelor de dezvoltare economică și socială a patriei! (Aplauze puternice, prelungite).

Să dăm glas voinței unanime a poporului român de a acționa în deplină unitate, cu spirit revoluționar și înaltă răspundere patriotică, pentru înfăptuirea neabătută a hotărârilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, care asigură înaintarea fermă a patriei noastre pe calea progresului și bunăstării, a edificării cu succes a societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului în România! (Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceașescu — P.C.R.!” „Ceașescu și poporul!”).

Trăiască Partidul Comunist Român, în frunte cu secretarul general, tovarășul Nicolae Ceașescu! (Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceașescu să trăiască, România să-nflorească!”).

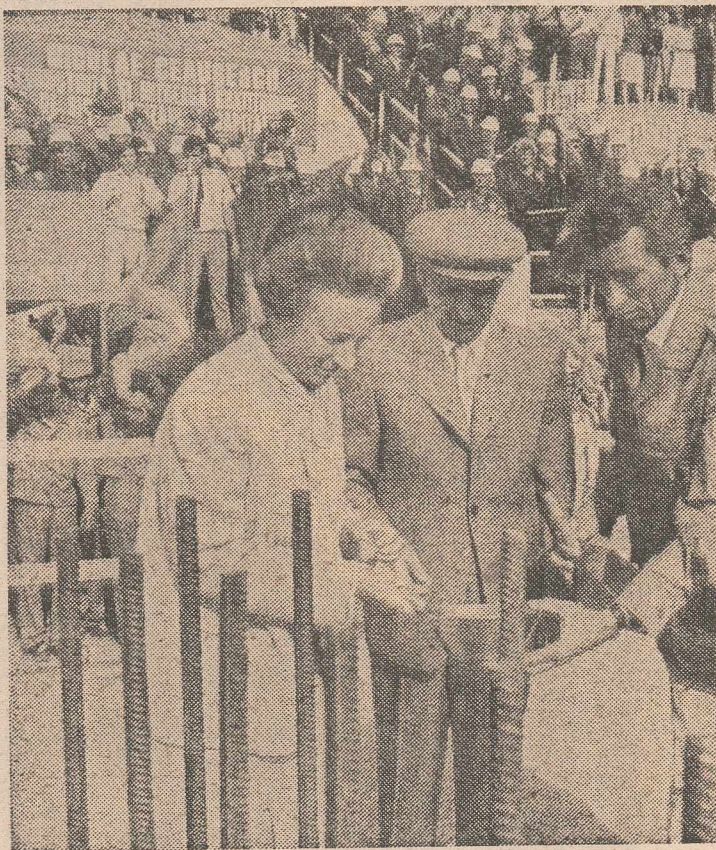
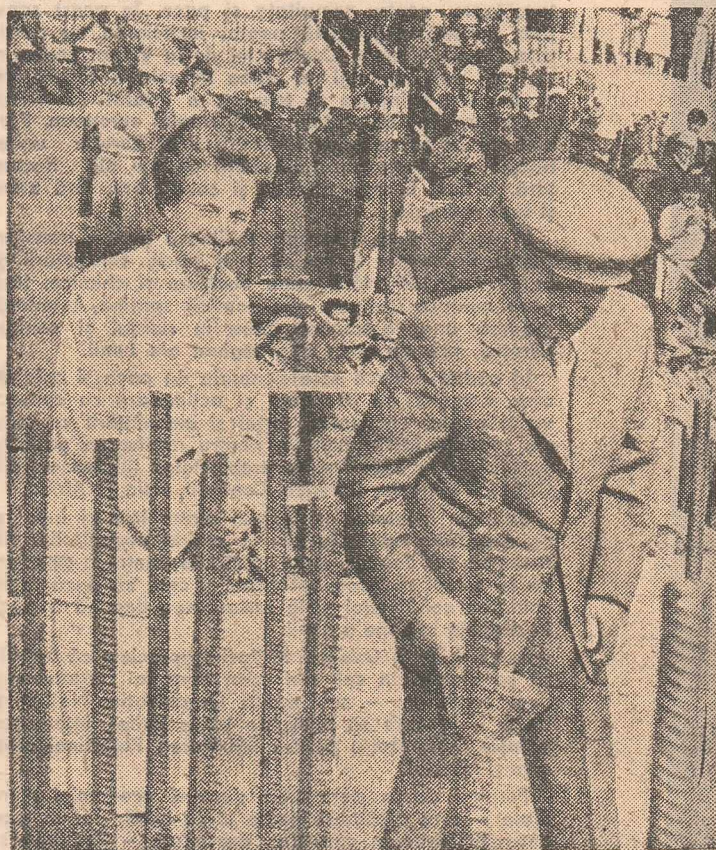
Trăiască harnicul și eroicul nostru popor — constructor al socialismului și comunismului! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceașescu și poporul!”).

Trăiască și înflorească scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România! (Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceașescu — România, stima noastră și mindria!”).

Să triumfe lupta unită a popoarelor pentru progres, colaborare și pace în întreaga lume!

(Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceașescu — P.C.R.!” „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu — România, stima noastră și mindria!” „Ceașescu — Pace!”). Toți cei prezenți la adunarea festivă se ridică în picioare și ovăionează îndelung, într-o atmosferă de puternică unitate, pentru Partidul Comunist Român, pentru secretarul său general, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceașescu).

Prin toți și prin puteri unite,

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu au pus, vineri, 19 august, piatra de temelie a Centrului Consiliilor Naționale ale Democrației Muncitorești-Revoluționare, edificiu public de importanță națională, care vine să întregască zestrea edilitară a Capitalei, să-l adauge, prin semnificația sa social-politică și grandioarea arhitectonică, o nouă valoare, o nouă strălucire, în deplină armonie cu tot ceea ce se înfăptuiește, măreț și durabil, în acești ani de glorie, pe pământul patriei noastre socialiste.

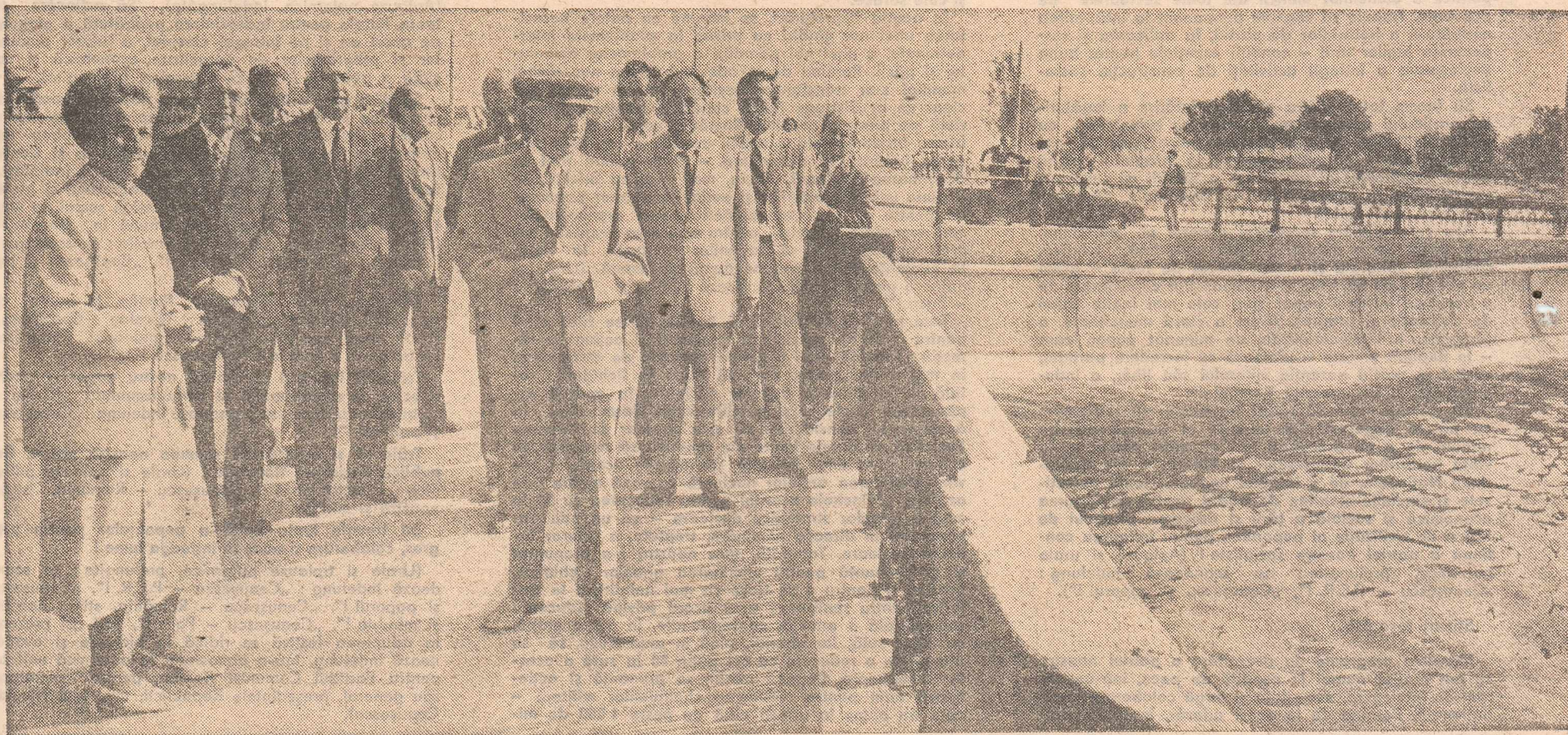
În cadrul unei solemnități desfășurate la sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au semnat, în aplauzele celor prezenți, pergamentul ce urma a fi pus la temelia construcției Centrului Consiliilor Naționale ale Democrației Muncitorești-Revoluționare. Pe pergamentul purtând stema Republicii Socialiste România, încadrată de drapelul țării și partidului au fost înscrise cuvintele: „Astăzi, 19 august 1988, în al 2060-lea an de la formarea statului dac centralizat și independent, al 44-lea an de la victoria revoluției de eliberare socială și națională a poporului român și al 23-lea de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, am inaugurat lucrările de construcție la Centrul Consiliilor Naționale ale Democrației Muncitorești-Revoluționare, nou și monumental edificiu ce se adaugă marilor ctitorii ale acestei epoci de puternică înflorire economică, socială și culturală a patriei noastre socialiste”.

La sosire pe șantierul noului complex arhitectonic situat pe colina Văcărești, în imediata apropiere a Pieței Sudului, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu le-au fost înfățișate principalele caracteristici ale construcției. Impunătorul complex va adăposti o sală cu capacitatea de 12 000 de locuri, destinată desfășurării unor reuniuni politice și manifestări culturale de mare amploare, o sală polivalentă de 2000 de locuri, precum și numeroase alte săli având funcționalități multiple.

În aplauzele și ovațiile celor prezenți, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au așezat la temelia construcției cilindrul de oțel inoxidabil conținând pergamentul pe care se află scris vibrantul mesaj ce va purta prin timp mărturia clipeilor memorabile

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU

au inaugurat lucrările de construcție
a Centrului Consiliilor Naționale ale Democrației
Muncitorești-Revoluționare și au vizitat importante
obiective pe marile șantiere ale Capitalei
și de amenajare complexă a râului Argeș

mai mîndră țara să-nălțăm!

cînd începe să fie pusă în operă o nouă și impresionantă ctitorie a acestei glorioase epoci pe care cu mîndrie și satisfacție o numim „Epoca Nicolae Ceaușescu”. Semn al inaugurării oficiale a lucrărilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au turnat simbolic cite o cupă de beton la fundația clădirii, momentul solemn fiind marcat de entuziaște urale și aclamații.

A fost vizitat, apoi, vastul șantier de amenajare complexă a riului Dimbovița, o altă ctitorie reprezentativă a epocii de mărețe înfăptuiri inaugurate de cel de-al IX-lea Congres al partidului.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, cu ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului au făcut o vizită pe șantierul de construcție a Casei Republicii.

De pe terasa ultimului nivel al Casei Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, toți cei prezenți au admirat perspectiva oferită de marele bulevard „Victoria Socialismului”. Pe această mare arteră a Bucureștiului se află în construcție și alte edificii social-culturale de o deosebită importanță, între care Biblioteca Națională, iar recent s-a hotărît și construirea Centrului Național de Cultură și Educație „Cîntarea României”. Au fost date explicații și în legătură cu alte obiective de anvergură aflate în construcție în apropierea Casei Republicii, între care Casa Științei, Culturii și Învățămîntului, precum și sediile unor ministere, ale unor instituții centrale și organizații obștești.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu au analizat și cu acest prilej modul cum urmează să fie transpuse în practică proiectele, făcînd, de asemenea, o serie de recomandări specialiștilor cu privire la viitoarele construcții.

★

Duminică, 21 august 1988, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a vizitat două importante obiective pe șantierul de amenajare complexă a riului Argeș: marele lac de acumulare și nodul hidrotehnic de la Mihăilești-Cornetu, precum și portul „București — 30 Decembrie”.

Finalizarea amenajării complexe a riului Argeș, lucrare de mari proporții, inițiată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, va permite, între altele, folosirea eficientă a resurselor bazinului hidrografic al riului pentru na-

vigație, irigații, producerea de energie electrică, alimentarea cu apă a unor localități și unități economice, combaterea eroziunii solului și prevenirea inundațiilor pe mari suprafețe, ca și amenajarea unor zone de agrement.

La sosirea pe șantier, la nodul hidrotehnic nr. 5, în apropierea comunei Cornetu, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost întâmpinați cu multă căldură de constructori și specialiști de pe marele șantier. S-au prezentat principalele caracteristici ale vastei lucrări, a fost subliniat faptul că, prin înfăptuirea indicațiilor date de secretarul general al partidului cu prilejul vizitelor anterioare, s-au îmbunătățit proiectele inițiale, s-au adoptat soluții constructive superioare, s-a intensificat ritmul de lucru pe toate tronsoanele albiei, la nodurile hidrotehnice și celelalte amenajări. Constructorii au raportat că principalele lucrări din zona Mihăilești-Cornetu au fost încheiate în cinstea marii sărbători naționale a poporului român. Marele lac de acumulare, terminat în întregime, urmează să atingă, în scurt timp, cota prevăzută de proiect.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat calitatea lucrărilor și a adresat felicitări tuturor celor ce au contribuit la realizarea acestui important obiectiv. În legătură cu lucrările următoare, secretarul general al partidului a recomandat să se adopte o soluție eficientă pentru aducțiunea apei din acest lac de acumulare și din alte puncte mai apropiate în lacul ce urmează să se amenajeze în zona Văcărești, utilizîndu-se nu conducte ci un canal deschis, care să poată fi folosit și pentru irigații.

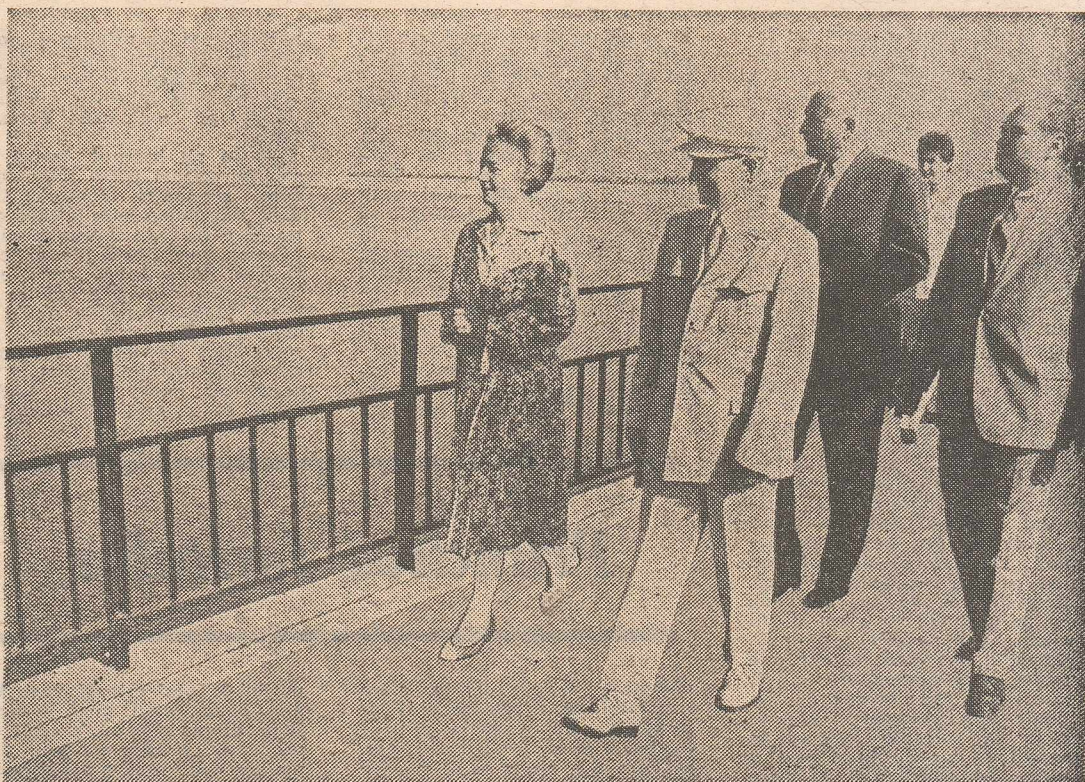
Au fost examinate detalii ale regularizării riurilor Sabar și Ciorogirla. S-a cerut grăbirea lucrărilor pentru irigații și realizarea de amenajări destinate agrementului și înfrumusețării acestei zone.

În comuna Mihăilești s-au prezentat aspecte din organizarea și modernizarea localității în vederea urbanizării.

După mai multe opriri la puncte de lucru de-a lungul Argeșului, vizita a continuat la șantierul portului „București-30 Decembrie”.

Constructorii au raportat despre stadiul lucrărilor care se înscriu în graficele la zi.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat rezultatele obținute, a stat de vorbă cu șefii brigăzilor de tineret, s-a interesat de condițiile de muncă și viață ale tinerilor veniți aici din toate județele patriei, i-a felicitat și le-a adresat îndemnul de a obține noi și importante succese în muncă.

Prioritatea fiecărei zile:

Valentin Ioniță a terminat facultatea în 1971 și a fost repartizat la Electromotor Timișoara. Oraș mare, oraș care tentează, dar el nu s-a dus acolo. A bătut pe la ușile ministerului și după o lună de zile era trimis la Întreprinderea de Ferite Urziceni. Unitate nouă, singura de acest gen din România. De ce și-a refuzat postul acela pe care mulți l-ar fi rivnit? Pentru că părinții, neamurile lui erau din zonă, de la cimpie. Dar și pentru că noua unitate a tehnicii de vîrf implantată în mijlocul Bărganului, în 1 aprilie 1968, îi stîrnise interesul. Se fabricau, la început, după tehnologii importate, numai 3 repere. Bune și ele atunci, pentru că țara avea mare nevoie de tehnică nouă. Nu trecuseră decît două luni și ceva de la reimpărțirea teritorial-administrativă a țării. Urziceniul începea să-și făurească noul destin. Era nevoie de oameni. De oameni deștepti, cu idei, cu spirit inventiv. Adică, întreprinderea de la Urziceni, printre puținele cu acest profil în lume, trebuia să acopere prin tehnologie, cercetare și execuție omologări de produse noi, adică, toate necesitățile economiei naționale. Sarcină grea. În unitate exista un colectiv restrîns de specialiști, dar nu în domeniul acesta, „nedestelenit”. Primele ferite le așezau seara pe pereții metalici ai dulapurilor în care își țineau hainele și dosarele, iar dimineața le găseau demagnetizate. Primul an de fabricație a fost cel mai greu pentru producție, dar cel mai fertil pentru echipă. Valentin Ioniță, actualul inginer-șef al întreprinderii de ferite, Aurel Ghiu, directorul unității, și, împreună cu ei, alți cîțiva tineri entuziaști, atașați cu tot sufletul ideilor promovate de conducerea partidului, au hotărît să renunțe la licența de fabricație a segmentelor magnetice folosiți la motoarele electrice. Risc enorm. Tehnica mondială era un zid, un obstacol, un fel. Stăteau în fabrică ore nesfîrșite. Discutau în contradicții pînă cînd răsărea o rază de speranță. Din calculele făcute pe hîrtie țignea o nădejde. Era întoarsă pe toate fețele. Se experimenta pe loc. În ore fără odihnă, cite 50—60—70 de ore, fără oprire, cu o bucată de piine

Aceasta este convingerea economisului Mărgărit Ionescu, directorul comercial al Combinatului Petrochimic Borzești, și ea pornește exact de la faptul că valoarea care se adaugă materiei prime și care contează, în ultimă instanță, în raporturile economice, este dată numai și numai de munca, pasiunea și inteligența celor care concep și realizează produsele. Superioritatea tehnologică materializează o autentică afirmare a competenței profesionale, cel ce produce mai mult, mai repede, mai bine și mai ieftin avînd un firesc ascendent în raporturile economice internaționale care sînt în mod esențial raporturi de competitivitate.

Preocuparea de fond a petrochimicistilor de la Borzești constă tocmai în livrarea unor produse cu valoare ridicată („nu e cine știe ce avantaj să livrezi pur și simplu sodă pe care s-o prelucereze alții”), care incorporează cît mai multă muncă, cît mai multă inteligență. Producătorilor confirmate la nivel mondial (fenolul, acetona, policlorura de vinil, chiar polistirenul), pentru care există preocupări privind sporirea capacităților de producție, li se adaugă unele noutăți (achilaminele destinate chimizării agriculturii și recenta instalație de bisfenol, menită să contribuie, pe baza unei licențe românești, la reducerea importurilor în industria lacurilor și a vopselelor) care, materializînd o fericită colaborare cu institutele de cercetări științifice de profil, capătă o pondere sporită și în structura exportului. Pe de altă parte, fiind singurul furnizor de cauciuc sintetic pentru industria ușoară, producînd PVC emulsie pentru realizarea pielii artificiale, întreprinderea din Borzești are importante sarcini în asigurarea unor materiale de care depinde producția (inclusiv aceea pentru export) a multor unități din țară.

Există, preciza ing. Virgiliu Băncilă, director adj. tehnic al

și de salam drept hrană, cu așipiri vremelnice, pe birouri. Sute de metri de hîrtie era mîzgălită, aruncată la coș. Uneori căutate fragmente din ea.

Grupul de entuziaști nu dorea altceva decît să demonstreze că se poate. Țara începea să pretindă mai mult decît pînă atunci. Era nevoie să se țină pasul cu lumea, iar în unele privințe să ne înscriem chiar cu devansuri. Colectivul de la Urziceni era orgolios. Închis. O izolare pe care aceiași specialiști aflați în perimetrul închis de atunci o privesc, astăzi, autocritic, cu oarecare indulgență. Pentru că, între timp, s-a făcut deschiderea spre in-

EXPORTUL

naționale și va asigura disponibilități și pentru export. Ce înseamnă această secție, practic această nouă fabrică? I-am întrebat pe inginerul Valentin Ioniță.

— Un alt început. Iarăși însonnii, salturi peste mese, calcule, renunțări, reluări. Dar, dacă una din o mie de încercări ne dă o rază de speranță, căsunăm pe ea. Căutăm pînă cînd reușim. Pentru că, orice problemă care pare fără soluție într-un moment, miine poate să devină o problemă tehnică rezolvabilă. Ce altă satisfacție poate să aibă un specialist, un cercetător decît aceea cînd a reușit să traducă imposibilul în

întea celor mai buni. Asta vrem. Pentru asta ne batem. Cu înverșunare. Cu ambiția insuflată de credința că putem, că trebuie să fim nu numai tot atît de buni, ci chiar mai buni decît alții. Astăzi stăm altfel de vorbă cu oricine, față de acum 20 de ani. Avem un atelier de proiectare și un altul de autoutilare care pot concura cu cele mai de vîrf din acest domeniu din oricare țară care fabrică ferite ori perii colectoare. Aminteam ceva mai-nainte de creșterea extraordinară a sortotipodimensiunilor. Dar și productivitatea muncii va spori pe măsură. Cu 304 la sută, în 1990, față de 1985.

— Cum v-ați descurcat cu cadrele?

— Destul de greu la început. Foarte mulți absolvenți solicitau Urziceniul pentru că este aproape de București. Făceau naveta. Erau cu gîndul la plecare. Pînă cînd am sesizat fenomenul. După care am aplicat o altă politică de cadre. Ne-am dus noi în facultățile de profil, i-am depistat pe ialomițeni, le-am povestit totul despre intențiile noastre, despre perspectivele întreprinderii. Cu alte cuvinte, am „sunat chemarea la vatră”. Am început să ne îmbunătățim substanțial situația.

— Întreprinderea de ferite, iar din 1987 am putea spune și de perii colectoare pentru motoarele electrice rotative, cooperează cu excelente rezultate cu Uzinele Electronice București, Întreprinderea de Materiale Electrotehnice Pitești, Tehnoton Iași, Întreprinderea de Frigidere Găești, Întreprinderea de Autoturisme Pitești, Întreprinderea de Calculatoare Electronice București, cu alte unități ale industriei noastre de vîrf. Ce colaborare aveți cu partenerii externi?

— Din ce în ce mai bună. Deocamdată, produsele noastre se exportă în 6 țări din lume. Exportul direct are o pondere de 20 la sută din producția noastră anuală, iar cel indirect, de 66 la sută. Important este că România stă alături de toți marii fabricanți de ferite și de perii colectoare ai lumii. În țara noastră deținem, oricum, primul feritelor.

AUREL DAVID ■

Primatul feritelor

vătmîntul tehnic superior, către Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Industria Electrotehnică. Benefic pas! Eficient, spornic. S-a ajuns să se fabrice astăzi 1100 sortotipodimensiuni de miezuri ferite, perii colectoare pentru mașinile electrice rotative, produse autoutilitare, față de numai trei sortimente, după licență, în anii de început. Valoarea producției marfă a țîșnit, vertiginos, în acești 20 de ani, de la 12 milioane lei, la peste 300 milioane de lei. Adică, de 25 de ori mai mare ca în 1968! Ea se materializează în produse pentru industria electrotehnică, automatizări, aparatură RTV, transmisuni, telecomunicații, mașini de calcul electronic, fizică experimentală, frigidere, congelatoare, industria mobilei, inductori pentru calea ferată, pentru metrou, fișe pentru motoarele cu ardere internă, utilaje pentru industria de ferite care se exportă.

— Din 1987 a început să producă noua secție de perii colectoare pentru motoare electrice, capacitate ce va acoperi, integral, necesitățile economiei

pósibil? Totul este să vrei. Mai ales acum, cînd lingă umărul, lingă tîmpla noastră, a celor din producție, simțim umărul, tîmpla cercetătorului, a profesorului universitar. În lume numai așa s-a progresat. Prin muncă tenace, prin renunțări, prin sacrificii. Noua secție de perii este, sau va fi, dacă în prezent mai biibim cumva, o bijuterie. Totul este românesc. Nu numai utilajele, ci și concepția despre fabrică, despre actualele și viitoarele ei produse. În prezent, 25,9 la sută din personalul întreprinderii lucrează în activitatea de cercetare. Miine, procentul va ajunge la cifra 40. Cu această nouă capacitate de producție va trebui să ajungem, în 1990, la circa 50 000 de sortotipodimensiuni. Vă dați seama ce înseamnă aceasta? Să renunțăm complet la orice import. Dar să exportăm masiv. Ceea ce va însemna schimbarea poziției României în lume. Astăzi ne-am aliniat cu cei mai de temut producători de pe mapamond. Cu care concurăm. Dar sarcina pusă în fața noastră de Congresul al XIII-lea al partidului este de a face pași ina-

Uzinelor chimice, o adevărată strategie a organizării producției pentru export. Care sînt principalele sale linii directoare? În primul rînd, creșterea capacităților de producție, în special prin eliminarea unor locuri înguste. La PVC emulsie, se obțin suplimentar 10 000 tone anual prin redimensionarea utilajelor și revederea fluxului tehnologic la faza de atomizare. În al doilea rînd, îmbunătățirea calității. Cu sprijinul specialiștilor de la ICECHIM și Institutul de Cercetări pentru Masă

Trebuiau și oameni în stare s-o creeze, adică să forțeze puțin granițele a ceea ce se știa. Dr. ing. Valentina Bocșan, de la ICECHIM, ing. Victor Butucea, de la C.C.M.P., și subing. Gh. Coman, din uzină, au reușit să dea unei activități științifice ce ținea, aparent, de cercetarea fundamentală, valoarea nemîllocită a producției. Obținerea unei proporții de 1-1-1 a însemnat de trei ori mai multă dimetilamină doar cu o investiție de inteligență.

De aceea sînt ideile cele care,

și cercetarea noastră avansase, că eram pregătiți, teoretic și experimental, să implementăm noua tehnologie, s-a adoptat soluția noastră mai întîi pe o instalație mai veche (nu se putea risca noul utilaj). Reușita a fost deplină, s-a trecut pe utilajul din import, industria ușoară și exportul au beneficiat de PVC de calitate. Cît a durat perfecționarea atomizorului? Zece zile. Sigur, în acest răstimp, „se înroșise sîrma”, cum se zice pe la noi, de atîtea convorbiri cu Bucureștiul. Dar s-a văzut, și cu acest prilej, că „nasc și la Moldova oameni”. Și nu doar la Moldova, a precizat directorul comercial, căci, tată, o altă problemă care ne dădea nu puțin bătăie de cap a fost rezolvată într-un adevărat „triunghi al inteligenței românești”: Craiova (ing. Ștefan Blejoiu) — Ploiești (ing. Ioan Opreșcu) — Borzești (ing. Virgiliu Băncilă și subing. Gheorghe Bejenaru). Catalizatorul de sinteză al unei instalații japoneze nu-și realiza parametrii proiectați. Fiind singurii producători, japonezii îl vindeau scump. Intrucît alte țări folosesc tehnologii diferite, noi eram cam singurii beneficiari ai acestui catalizator. Trebuia să ne descurcăm singuri și atunci am recurs la singura soluție posibilă. Specialiștii amintii au realizat un catalizator la un sfert din prețul celui din import și cu performanțe duble. Acum, exportăm azotmetil-pirolidona produsă pe baza catalizatorului românesc. Sigur, noi exportăm produsul, dar știm că formula sa completă cuprinde, alături de componente chimice, știința de carte, mîntea, pasiunea și, de ce n-am spune-o, nopțile nedormite, speranțele și decepțiile, încredințarea cu care trebuie și poți să tei totul de la capăt, adică întreaga febră a omeneșcului efort de a face tot ce se poate. Și chiar ce nu se poate. Să nu uitați să scrieți de Craiova și Ploiești!

C. D. ■

Geografie prin marca fabricii

Din New York, de la etajul 42 al unui zgîrie nori, care la început îi dă o ușoară amețelă, Suzana Mirică îi telefonează soțului într-o pauză de tratative. Marca fabricii „Crinul” a dus-o în America, pentru că bumbacul, croielile, imprimeurile pentru îmbrăcăminte sport, întreaga colecție semnată de Viviana Carianopol sînt o serioasă garanție.

Ținara directoare este cu privirea acasă, către bătrînul continent unde trăiește. Marca fabricii are o întinsă rețea de cumpărători. Olanda, unde Viviana Carianopol a fost și ea la tratative, este cel mai vechi partener de comerț. De douăzeci de ani, contractele se reînnoiesc fără nici o discontinuitate pentru că linia model este pe gustul țării care l-a dat pe Rembrandt și Van Gogh. Modelele, în cea mai mare parte creație românească, trezesc admirația și dorința de a fi cumpărate, prin cite o floare plasată excentric pe o fustă de plajă, printro pălărie așezată pe malul... „mării”, de fapt pe o bluză primăvăratecă, printro îndrăzneată croială care atrage privirile.

Suzana Mirică nu admite cea mai neînsemnată neatenție care ar putea umbri marca fabricii, mult căutată și în R.F.G. De peste 6 ani tehnologia românească de lucru de la „Crinul” ca și produsele sale sînt pe piața vest-germană. Mai de curînd, țările nordice venite numai de trei ani printre partenerii de afaceri ai cunoscutelor firme românești, au încheiat contracte importante. Suedia și Norvegia au optat pentru linia clasică, în culori veșnic la modă, alb și negru, pentru combinații incintătoare de buline și dungi, simple și de bun gust. „Crinul”, printro muncă și disciplină exemplară, a reușit, prin cele 23 de firme străine, ca, și în anul care a trecut, să mărească exportul, cu 39%, față de 1986.

Noua colecție de modele, care călătorește dintr-o țară în alta, este de-a dreptul impresionantă; scintilează de inteligență profesională, de rafinament, de originalitate, transmite bună dispoziție prin măiestria creațiilor care au „rupt” culorile din grădiniile cu flori, au găsit combinații de desene și motive geometrice, „trăsnați” care fac viața omului mai frumoasă. Suzana Mirică, ambițioasă directoare de la „Crinul”, care este de doi ani la conducerea întreprinderii, și-a propus intrarea și pe alte piețe din Africa, Australia, Japonia, Noua Zeelandă.

Colectivul de conducere care o sprijină, și marea familie a muncitorilor de care depinde în întregime reușita lucrului de calitate, sînt una și aceeași celulă. Pe masa sa de lucru, inginerul Suzana Mirică are zeci de propuneri care vin mereu de la „celula” sa.

Disciplina, rigoarea muncii, respectarea regulamentelor din fabrică nu înseamnă cîtuși de puțin că personalitatea, fantazia, ideile care țîșnesc ca și ciupercile după ploaie, sînt uniformizate. Ca un bun conducător, Suzana Mirică discernce și alege dintre multele vizionări ale spiritului pe cele mai potrivite cu condițiile de lucru, cu cererea modei de pe piața internațională.

Se simțea atît de ruptă de lumea ei în buildingul de la etajul 42 deși muncea cu folos. Și timpul trecea pe neobservate. Pe pămîntul său, cu picioarele adînc înfipte în realitățile țării, Suzana Mirică își desfășoară privirea pe glob... căutînd. Marca fabricii „Crinul” e în expansiune și nu e o surpriză. Renumele se clădește ca o casă, „cărămizile” fiind răbdarea, efortul, capacitatea de a fi neîntrecut...

CARMEN DUMITRESCU ■

Pînă la urmă, tot ideile ridică prețul

Plastice, pe baza unei invenții brevetate anul trecut, s-a reușit reglarea dimensiunilor particulelor de PVC, astfel încît, în contact cu plastifiantul, să se realizeze o viscozitate care permite realizarea în bune condiții a pielii artificiale. Consecința? S-a eliminat importul, s-a stimulat exportul. La PVC suspensie, s-au perfecționat rețetele de fabricație, realizîndu-se depășirea capacității proiectate cu 25 la sută, concomitent cu asigurarea stabilității termice, a granulației și absorbției optime de plastifiant. În sfîrșit, reducerea costurilor de fabricație. Achilaminele se fabricau prea scump. Se obțineau monometilamină, dimetilamină și trimetilamină în proporția 3-1-3. Cea mai solicitată, dimetilamina reprezenta numai 1/7 din producție, în timp ce monometilamina umplea depozitele. Pentru a se obține convenabil fracțiunea cea mai solicitată, trebuia altă tehnologie.

pînă la urmă, se exportă? De aceea, dar chiar și pentru că, în cazul importului unor tehnologii, al unor utilaje, este nevoie de inteligență tehnică proprie. Altfel nu se poate ajunge la utilizarea lor optimă, altfel nu se pot depăși performanțele lor. Și ele trebuie tratate tot ca o „materie primă” și trebuie potențate prin valoarea minții proprii. Altfel, ar trebui să importăm tot timpul și se știe că decalajele cresc numai în favoarea celor care vind tehnologie. Dar iată două exemple. Pentru obținerea unei PVC de calitate, a fost cumpărat un agregat din import. Trei ani așteptase industria ușoară această instalație care trebuia să rezolve totul. La punerea în funcțiune, nu s-a obținut calitatea necesară. Devenise clar că atomizorul nu merge corespunzător și atunci a început o adevărată cursă contra cronometru pentru a-l realiza noi. Profitîndu-se de faptul că, între timp,

Zile ce încununază truda pentru pâinea țării

Mal nou, prin Brănești, trece drumul spre mare, astfel că frumoasa comună e mai la vedere, mai expusă privirilor care, dacă tot trec, încearcă să mai înțeleagă ceva și din recoltele brăneștenilor. Desigur însă că hărnicia oamenilor nu se trage de aici, drumul n-a implinit nici un an, iar ei sint harnici de cind se știu. Dovadă sint fermele de legume (asupra cărora vom reveni), ferma zootehnică (la care ne vom referi îndată) dovadă este și rivna pe care membrii cooperatori o arată la recoltatul florii soarelui, declanșat cu o zi înainte să ajungem acolo (adică vineri 19 august), recoltat la care, încă de dimineață, cind nu se crăpase bine de ziua, însuși primarul Marin Lisca făcuse apelul celor 7 combine, 2 autocamioane, 3 cupluri tractor-remorcă și, firește, al oamenilor, o echipă de 21 de brăneșteni pregătiți sufletește să termine cele 250 de hectare mai repede decit și-au propus. Treburi sint multe și, ca să întregim acest tablou al muncilor de campanie, să mai adăugăm că membrii cooperatori din Brănești depun eforturi serioase, la timp, ajutați și mai temeinic de S.M.A. Ștefănești, care a suplimentat preșele de balotat și mijloacele de transport, că se ară în ritm intens pentru pregătirea suprafețelor pe care vor fi însămințate culturile de toamnă.

Așa cum am promis însă, ne vom opri mai mult la ferma zootehnică și la cea legumicolă, cele două fiind grăitoare atit în ceea ce privește viitorul C.A.P.-ului, cit și vrednicia brăneștanului.

La ferma zootehnică s-a încheiat modernizarea grajdurilor, a padocurilor, a finarelor. Modernizarea aceasta s-a impus. A costat cîteva milioane, dar ea trebuia făcută, altfel se perpetua o situație anapoda: ferma avea furaje, dar nu prea avea animale. Mai exact, în urmă cu opt ani, C.A.P.-ul s-a pricopsit cu o fermă realizată după un proiect care a făcut destul rău zootehniei, un proiect al cărui autor era convins că vaca trebuie să trăiască oricum avind obligația

să dea și lapte, să aibă și viței etc. „Doi ani a fost o jale, zice inginerul Nastasia Neamțu, șefa fermei. Nu știu cum a fost, că am venit de patru ani aici, dar știu cum am găsit. Animalele trebuiau să stea tot timpul în grajd, vara și iarna, și să ispășească o mie de păcate. Sistemul pentru evacuare a dejecțiilor era defectuos, le evacua doar pe cele semi-solide, astfel că paiele, resturile de grosiere — îl bloca. Animalele stăteau direct pe paviment de plăci ceramice, fără pat de paie, și firește, se îmbolnăveau. Am pierdut mult din efectivul matcă. Nu rămineau gestante, nu dădeau lapte. Furajele le vindeam la alții.

București, a unor unități economice din sectoarele 2 și 5, s-au construit 2 finare de cite 300 tone fiecare. Avem și o bună producție de furaje și, de asemenea, la padocurile existente s-au construit încă două de către unități din sectorul 5 al Bucureștiului.”

Așadar, cu decizia fermă a comitetelor de partid ale municipiului București și ale Sectorului Agricol Ilfov, cu ajutorul unor oameni inimoși din întreprinderile sectoarelor amintite, Brăneștiul a transformat o fermă care producea pagube într-una de elită, model și pentru celelalte asemănătoare din sectorul agricol.

zav. Încheiem recoltatul la cartofi, ceapă și tomate timpurii. Am început recoltatul tomatelor de toamnă, și, la varza de toamnă, 20 de hectare, irigăm, dar irigăm greu, pentru că stația de pompare merge doar cu 2 coloane a cite 17 aspersoare. La ceapă, în acest moment sint peste două sute de oameni și culegem cam 22—25 tone pe zi. Oamenii vin pentru că acordul global dă niște rezultate extraordinare. E o concurență teribilă. Dovada e că avem legume de bună calitate și producții importante. Potrivit retribuției în natură, pe culturi, oamenii primesc între 10 și 30 la sută din producția obținută.”

Deci, dacă totul merge bine la cimp, la preluare încep necazurile. Ingerul Ion Cotirță: „Depozitul pe care îl vedeți are marfă de trei zile. Nu este mare și în curind va fi neîncăpător. Sint aici 30 tone ceapă, 8 de tomate și una de varză. În cimp mai sint vreo 15 tone de ceapă. Nu mai avem nici ambalaje, pentru că asta e obligația I.L.F.-ului. Cind vine să preia, lasă și ambalajele. Dacă nu vine, legumele rămîn pe cimp și oamenii și le păzesc cum pot, în afară de paza organizată la nivelul comunei de către organele de miliție. Dar nu e normal să se petreacă lucrurile astfel. După cum nu e normal nici să se facă recepția cum se face. Vine șoferul singur, la marfă de calitate întii și, la depozit sau la magazine, cu gestionarii sau vinzătorii, făcînd recepția, îi schimbă calitatea.”

Sint două aspecte aici. Pe de-o parte, marfa așteptînd atîtea zile, se depreciază, pe de alta, nerecepționată la fermă, potrivit normelor legale (anul acesta nimeni n-a văzut picior de recepțione de la I.L.F. Berceni), calitatea se schimbă în actul de recepție. Și într-un caz și în celălalt, pierde producătorul, omul care stă ore întregi pe caniculă, ca să culeagă tone de legume, pierd ferma și C.A.P.-ul, pierde și cel care este ultimul beneficiar, adică cetățeanul. Așa cum propunea vicepreședintele consiliului popular, Nicolae Călin, n-ar fi rău să mai vadă și oamenii I.L.F.-ului cum luptă țărănul cu pămîntul uscat, unde, vorba lui Ion Bălăceanu, care azi recoltase 750 kilograme de roșii, „la ceapă, de exemplu, rupi cam două, trei sape în pămîntul ca un beton.”

Desigur, propunerile nu sint rele, ele vizează, în primul rînd, o morală a muncii, dar pină atunci I.L.F.-ul este obligat să recepționeze marfa și s-o preia potrivit graficelor față de care sint restanți și pentru asta există o sumedenie de soluții pină la sapă care pot fi găsite de conducerea I.L.F. Berceni chiar și în drumul spre mare.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

La Brănești, toate fermele ar putea fi de elită!

De patru ani am renunțat la acel sistem de evacuare și am făcut treaba asta cu roaba. Cu forța de muncă pe care o avem, vă închipuiți ce eficiență aveam. Am așternut paturi de paie, le-am creat animalelor un microclimat corespunzător și lucrurile s-au mai îndreptat. Am schimbat și sistemul de aerisire, care nici el nu era mai util, iar la ora asta, cu sprijinul Sectorului Agricol Ilfov, procedăm la selecția bovinelor: cele sănătoase, bune pentru producție sint preluate de alte C.A.P.-uri din sector, iar cele necorespunzătoare vor ajunge la întreprinderi de specialitate. Urmează ca încă din acest an să repopulăm ferma la întreaga capacitate de 1150 de capete, din care 706 vaci pentru lapte. În ceea ce privește baza furajeră, cu ajutorul municipiului

Vicepreședintele cooperativelor, Constantin Iordache, spunea că dacă la ferma zootehnică producțiile mari tin de viitor, e drept un viitor pe care pulmina, atit de aproape e, la ferma legumicolă prezentul e o incintare. Acum depinde din ce parte privești lucrurile. De la distanță, cimpul de varză e, într-adevăr, o incintare. Și ceapa, la fel. Cind te apropii însă, bucuria începe să dispară și, intrat în „miezul problemelor”, cum ar spune, poate, și tovarășii de la I.L.F. Berceni, te cuprinde indignarea.

S-o luăm pe îndelete. Șeful fermei, inginerul Ion Cotirță imi spune care e situația la zi: „Ferma are 160 de hectare. Ponderea o dețin mazărea și cartofii, dar, la noi, cele mai bune rezultate le-au dat, mazărea și ceapa uscată. Ceapa arată gro-

Deci, oamenii muncesc, produse sint și s-ar crede că toată lumea e mulțumită. Mulți dintre cei pe care îi văd la cimp lucrează la Acumulatorul, Neferal, I.A.M.N., etc., adică întreprinderi din platforma industrială din apropierea Brăneștiului. Sint în timpul liber, cu copiii, cu neveste. Iși pun sacii sau lădițele la marginea drumului, o căruță (cam puțin, totuși) le ridică și le transportă la depozitul care se află chiar în mijlocul fermei, de unde urmează să le ia mașinile I.L.F. Berceni. Numai că mașinile respective vin după cum apucă. De pildă, în ziua în care ne aflam la fermă (repetăm, simbată 20 august, pină la ora prinzului) nu sosise nici una dintre mașinile promise nu numai prin grafic, dar și prin telefoanele pe care C.A.P.-ul le tot dădea din oră în oră.

0 propunere: gestiunea pămîntului

Una dintre trăsăturile agriculturii intensive constă în faptul că solurile înregistrează o continuă modificare a structurii fizico-chimice și biologice, a gradului de aprovizionare a lor cu elemente nutritive. Prin urmare, testările periodice ale calității pămîntului sint absolut necesare. Acestea pun în evidență adevărul că, pentru a produce pâinea noastră, pămîntul cheltuie o anumită energie care trebuie, desigur, să-i fie restituită. Dacă procedăm astfel, continuăm să păstrăm și chiar să îmbunătățim fertilitatea pămîntului și se cheamă că facem o agricultură pe bază de bilanțuri energetice active. Dar dacă nu totî procedează astfel?

Tocmai pentru că se poate pune și o asemenea întrebare și pentru că n-ar folosi nimănui ca ea să rămînă o simplă întrebare retorică, inginerul Corneliu Răuță consideră că este nevoie de o „gestiune a pămîntului”. Ingerul Corneliu Răuță este directorul Institutului de pedologie și agrochimie iar această propunere a sa ilustrează un principiu unanim acceptat pentru orice domeniu de activitate: necesitatea ca răspunderea să fie concretizată. „Fiindcă deocamdată, spune interlocutorul nostru, cu toate că pămîntul este considerat o avuție fără preț, în sensul că prețul lui este inestimabil, putem observa că valoarea lui este considerată, în fond, mai mică decit a oricărui obiect de inventar de care, într-o unitate agricolă, răspunde pină la urmă cineva, vreun administrator de pildă. De starea pămîntului cine răspunde? Dacă într-un loc găsești grămezi de îngrășăminte chimice care pot arde, cum se zice, pămîntul, sau dacă în alt loc sistemul de irigații e folosit nerațional, cine răspunde concret? Tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că orice act de indisciplină în gospodărirea pămîntului trebuie sancționat „nu prin critică și autocritică, ci în conformitate cu prevederile legii”. Am întilnit oameni care, acționînd în spiritul acestor prevederi, au reușit să aibă astăzi pămînt de o calitate mai bună decit îl aveau în urmă cu zece sau douăzeci de ani, însă excepțiile de la această regulă fac mai evidentă realitatea că pămîntul nu e încă luat în gestiune, în suficientă măsură, de nimeni. De aceea cred că el trebuie dat în răspunderea directă a celor ce-l muncesc, specialiștilor, consilierilor de conducere, pe bază de document: fiindcă numai chestionarea unor oameni, pentru a vedea dacă ei știu că pămîntul

reprezintă o valoare națională, poate fi necesară, dar iată că nu e și suficientă.”

Dar n-ar spori oare birocrația?, am întrebat. Și-apoi, se produc și procese naturale, necontrolabile de către om, cu efecte negative asupra fertilității pămîntului.

„Factori naturali negativi au fost și vor fi întotdeauna. Se urmărește constant, după cum se știe, limitarea acțiunii lor prin ampla serie de lucrări prevăzute într-o seamă de programe speciale și în Programul național de îmbunătățiri funciare, ce reprezintă o uriașă investiție din partea statului. Dar unei astfel de înțelegeri a valorii pămîntului — la nivelul intereselor generale ale societății — trebuie să-i corespundă o înțelegere adecvată de sus pină jos, adică și în unitatea agricolă. Și nu numai în unele unități, ci în toate. Prin aceasta nu s-ar deschide nicidecum o cale de a spori birocrația. O cartare agrochimică și pedologică, obligatorie de altfel pentru orice unitate agricolă, împreună cu cadastrul calitativ oferă un inventar riguros științific al însușirilor pe care la un moment dat le are pămîntul. Aceste documente oferă suportul real și sigur al unei analize comparative, întreprinse periodic, pe baza căreia se pot lua măsuri de corecție, dacă e cazul. Cind specialistul, să zicem, știe că a luat în primire un teren cu anumite calități, de care va da seamă atunci cind se va pensiona ori se va transfera în altă unitate, el se va îngriji și nu va permite nimănui — avînd legea de partea sa — să-l deterioreze în vreun fel. Pe parcursul unei vieți de muncă, datoria lui ar fi chiar de-a acționa în așa fel incit calitățile aceluia teren să crească, asigurînd reproducția largită a fertilității pămîntului. Se înțelege că o astfel de preluare în gestiune presupune înlăturarea oricăror incompetențe și eliminarea oricăror imixțiuni sau intervenții neeficace. Deci nu e vorba de a spori birocrația, ci dimpotrivă. Și e normal să fie așa, pentru că decizia tehnică trebuie să se afle la înălțimea deciziei politice care a stabilit agriculturii după cum se știe, un rol prioritar între activitățile economice. Pămîntul, nu mai puțin decit energia sau materiile prime, reprezintă o resursă a dezvoltării pe care trebuie să o gospodărim cum se cuvine. Și de felul în care el este gospodărit trebuie să răspundă cineva.”

D. CONSTANTINESCU ■

E greu de crezut astăzi că pe întinderile de pământ ale Simnicului nu s-a adunat crema cernoziomului. Și totuși, ca mai toată zona olteană, Simnicul a fost zgircit dăruit de natură cu sărăcăciosul brun roșcat, pământ ce n-a bucurat niciodată, pe nimeni. Dar, vorba unui mare gânditor, „să știi unde ești, să descoperi ce trebuie acolo, să încerci tot ce poți încerca în vederea acelei nevoi sint cele trei rădăcini ale înțelepciunii.”

Nevoia de seamă — și nu doar a locuitorilor acestui pământ croațean, ci a unei întregi omeniri în acest sfârșit de secol — a fost și este aceea de a asigura o hrană corespunzătoare milioaneilor de oameni. Dacă acum brunul roșcat al Simnicului și-a câștigat cel mai frumos drept — acela de a rodi — este pentru că înțelepții acestui pământ au descoperit ce trebuia făcut acolo, de fiecare hectar legându-se o viață de muncă, muncă începută cu ani în urmă, când un vast program științific își propunea să redea agriculturii vastele întinderi nisipoase ale Olteniei, ca și săracul brun roșcat, iar testarea soiurilor și hibridizările aveau drept scop stabilirea celor mai potrivite pentru această parte de țară.

Faptul că obținerea unui soi sau a unui hibrid nou cere uneori și 10—15 ani nu i-a speriat de loc pe specialiștii Stațiunii de cercetări agricole Simnic — Craiova, paleta preocupărilor lor fiind, de altfel, atât de vastă, încât timpul se dovedea întotdeauna prea scurt. E și firesc, ținând cont că sarcinile actualului cincinal ca și orientările de perspectivă privind dezvoltarea economico-socială a României până în anul 2000, prevăd că agricultura va fi în continuare a doua ramură de bază a economiei naționale. Desigur, în acest context, cercetările științifice îi revine un rol de primă mărime, iar în Stațiunea Simnic, fie că e vorba de biologi, ori de cei care se ocupă de crearea de soiuri noi de plante sau rase de animale, fie că se are în vedere mecanizarea lucrărilor, creativitatea apare ca o problemă de educație. Mișcarea de invenții, departe de a fi socotită o activitate de elită, a fost, nu o dată, atestată de brevetele acordate de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, confirmând nouitatea și progresul tehnic. Încercând să intrăm puțin în fiecare sector de activitate, conduși de inginerul Mihai Nicolescu, directorul Stațiunii de cercetări agri-

cole Simnic-Craiova, nu am putut reține decât exemplele cele mai valoroase. La capitolul „Ameliorări”, dr. Sergiu Ilieșevici, continuu preocupat de soiuri din ce în ce mai grozave consideră că acum, după ani de cercetare, sint „rezultate de luat în seamă”. Culturile de griu prezintă mai multe linii din care, de departe se evidențiază aceea omologată sub numele Simnic-30, preluată deja de rețeaua A.S.A.S. Este un soi destinat zonelor collinare și de cimpie din sudul țării, ce se adaptează perfect condițiilor de neirigare, cu o productivitate de peste 6 000 kilograme la hectar. Născut prin încrucișarea mai multor soiuri vechi, se arată nepăsător la atacul mă-

lucă scăzute, nu se arată de loc „gurmând”, oferind în schimb o capacitate de producție de 18 până la 20 000 kilograme la hectar.

Înainte de a trece la sectorul zootehnic al Stațiunii, cercetătorii insistă asupra producerii semințelor din verigi biologice superioare, ceea ce este extrem de important pentru munca lor. Semințele de soia, fasole, năut, in, triticale, porumb sint numai indivizi de elită, promovați în producție după îndelungi „se-dinte” ale oamenilor cu calculul minunat, minunată mașină ce-i ajută de la o vreme în colectarea și prelucrarea datelor.

Minuind cu savantă pricepere tainicul joc al genelor, zootehniștii de la Simnic nu concep nici ei, decât recordurile. Cercetătorul Mihai Rambu pare a spune totul în cleva date și cifre. „Dunărea” specimen al rasei Bălăta cu negru oferă 7 354 kilograme de lapte, din care 271 este numai grăsime. „Libelula”, neaducind de loc cu suava zburătoare, are picioarele bine infipte în pământ, din ugerul său izvorind zilnic un alt nesecat izvor alb. Cele două superbe animale, alături de altele, sint mamele unui sir de taurasi de reproducție, adevărate intruchipări ale sănătății și vigoriei, rezultat al unei îndelungate munci de ameliorare a taurinelor, realizată de cercetătorii craioveni în colaborare cu Centrul național de reproducție și selecția animalelor. Scopul final: obținerea unui material biologic cit mai valoros prin activitatea de cercetare.

În paralel cu căutările în eprubetele laboratoarelor atelierele sectorului de mecanizare a Stațiunii Simnic au scos adevărate bijuterii în metal, menite a veni în sprijinul celei mai frumoase munci: aceea a pământului. Mașini valoroase, însemnind pentru început o rezolvare eficientă a problemelor ivite în interiorul stațiunii, au devenit, mai apoi, bază în activitatea multor unități agricole din împrejurimi. „Tuturor rezultatelor din producție le poți căuta începutul de drum aici, în Stațiune”, afirmă cercetătorul Gheorghe Ciulu.

Nimic mai adevărat! Înțelepții pământului de la Simnic au știut să-i dea brunului roșcat exact ceea ce-i trebuia: sămânța pe care să poată s-o rodească. Prin daruri savante, știința a compensat și de această dată sărăcia naturii.

LIANA MOLNAR ■

Înțelepții pământului

lurei, boală care nu și-a găsit încă metode optime de combatere. Gerurile iernilor „lăsa rece”, iar seceta și arșița par ai fi foarte favorabile. În plus, se coace mai devreme decât celelalte soiuri, iar ca o incununa a tuturor acestor excelente calități, dă piinii un gust cu totul remarcabil. Cum era și firesc, atâtea însușiri agro-productive l-au imous rapid, la nici un an de la omologare, în mai multe zone ale țării.

Întrebuințările multiple pe care le are porumbul, de la industria alimentară până la cea farmaceutică, justifică atenția deosebită ce i-a fost mereu acordată, până la nivel de solă. Crearea noilor hibridi urmărește înalt potențial de producție, perioadă scurtă de vegetație, valoare nutritivă ridicată, rezistență la atacul bolilor și al dăunătorilor. „Simnic — 409 născut la Craiova ni se înfățișează într-o „arhitectură” cu totul deosebită și o rezistență remarcabilă la înfringerea tulpinelor, ceea ce diminuează serios pierderile la recoltare. În deplinul unii dintre dezideratele agriculturii moderne, permite semănatul foarte de timpuriu, cind temperaturile sint

Cuvîntul „psihic” este sinonimul modernizat al mai vechiului și popularului „suflet”. Desigur însă că nu este vorba doar de o „innoire” a „etichetei”, doar despre o modernizare lexicologică, ci despre una cu privire la concepția și interpretarea fenomenelor pe care le desemnează această noțiune. Căci conceptul de psihic, exprimat prin acest cuvînt, acoperă o gamă foarte largă de fenomene pe care le întilnim, le trăim și le denumim în viața de toate zilele.

Cine nu a auzit, de exemplu, expresia, „are suflet de aur”? Oare cel care a atribuit acest calificativ unui om, să-i fi zărit culoarea galbenă-strălucitoare a sufletului? O asemenea părere nu vom întilni nici la cel mai naiv copil. Atunci, ce-a vrut el să spună despre cel în cauză? Nu este greu de „tradus”, deoarece expresia ca atare s-a încetățenit în vorbirea de toate zilele, ea desemnînd pe oamenii generoși, altruști, umanitari. Aceștia au „suflet de aur”. Așadar, această expresie în limba noastră desemnează o trăsătură de caracter pe deplin înțeleasă de interlocutorii noștri, după cum deplin înțeleasă va fi și expresia „suflet negru”, prin care este desemnată răutatea, meschinăria, josnicia cuiva.

O altă expresie întilnită în comunicarea dintre oameni este cea de „minte ascuțită”. Nici în cazul de față, nimeni nu se duce cu gîndul la acea calitate fizică pe care o au unele obiecte (cuțite, săbii, pumnale etc.) de a avea lama ascuțită, ci la istețimea celui care are o asemenea minte cu care rezolvă rapid probleme (teoretice sau practice) pe care alții le-ar rezolva cu greutate, sau nu le-ar putea rezolva deloc. Așadar, este vorba de inteligență pe care oamenii au asemănat-o cu un tăis, cu o lamă ascuțită.

Expresii care convertesc însușiri fizice abundă în limba noastră: un regret puternic este denumit „durere de inimă”, o aptitudine pentru indeletniciri practice are echivalent verbal „mîini de aur”, atenția încordată este exprimată prin „ochi și urechi”, memoria traică ține... „pînă la moarte”, colericul este „iute la fire”, iar flegmaticul este „lăsă-mă să te las” ș.a.m.d. De obicei procesele intelectuale sint localizate în cap (minte), cele afective, în piept (inimă), iar cele de voință în membre. Aceasta, la modul convențional și metaforic.

Ne punem întrebarea de ce anume a fost determinată această tendință de a converti fenomenele psihice în fenomene fizice sau fiziologice? Două ipoteze îndrăznim să avansăm.

Una cu privire la înclinația, nativă, a poporului nostru spre poezie și metaforă în general. Fără îndoială că este mult mai frumos să spui despre cineva că are „suflet de aur”, decât să-i dai un calificativ care li se atribuie și produselor culinare: „bun”, după cum „lăsă-mă să te las” exprimă mai sugestiv nepăsarea cuiva, tendința de a amina lucrurile.

Cea de a doua ipoteză ar fi cu privire la „concepția” pe care o are omul simplu despre corelarea firească a fenomenelor psihice cu cele fizice și fiziologice. Neavînd posibilitatea să pătrundă în „tainița” („cutia neagră”) sufletului, omul din popor a căutat modalitățile prin care acesta (psihicul) se exprimă, se exteriorizează. În virtutea unei asemenea „concepții” se zice „li citești bucuria (tristețea) pe față” sau „cînd e omul necăjit, se cunoaște pe pășit” ș.a.

De la o asemenea teză a pornit și mult regretatul Nicolae Părvu, fostul șef al catedrei de psihologie-pedagogie a Universității din Timișoara, cînd a întreprins o cercetare ale cărei rezultate le-a publicat în „Revista de psihologie” sub titlul sugestiv Cunoașterea oamenilor după față.

Desigur că nu numai fața este un indice al trăsăturilor și proceselor psihice, ci întreg comportamentul omului (vorba, scrisul, mersul, ținuta etc.) le exprimă pentru cei care știu să le „citească” (descifreze).

Încercînd acum să răspundem întrebării, neexprimate, din titlu, am putea zice — și psihologia științifică a dovedit-o — că locul fenomenelor psihice (procese, stări, trăsături) este în „capul” omului, bineînțeles însă că nu în segmentul anatomic care poartă această denumire, ci în „conținutul” său — creierul, că, vorba zicătoarei noastre: „Bine zice Moș Arvințe: Vai de cap, unde nu-i minte”.

Cum însă, prin deschiderea cutiei craniene, nimeni nu a descoperit pînă acum, asemenea fenomene, ci de altă natură (electrice, chimice, fiziologice etc.), omul s-a mulțumit, deocamdată, să le „citească” în vorbe, atitudinile și faptele semenilor săi. O asemenea „lectură” îl face să știe că „mîinile de aur” sint ale unui talentat, că o durere mare sufletească se „revărsă” sub formă de lacrimi, că o „minte ca briciul” „despică” orice problemă ș.a.m.d.

Desigur că cercetătorii în domeniul psihologiei au găsit și alte modalități (căi, metode, instrumente) pentru a ajunge la psihic, dar acest lucru nu ne-a stat în intenție a-l descifra aici și acum.

Conf. dr. ION DRAGAN ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Sub semnul Atenei

Am mai scris despre femeile care s-au afirmat în domeniul științei la noi, de pildă în articolul nostru din 14 februarie 1986, amintînd, în numai cîteva rînduri și pe primele noastre cercetătoare în arile înrudite ale matematicii și astronomiei. Vrem acum să ne oprim mai mult asupra lor.

În anul 1936, „Gazeta matematică” formula, sub forma tradițională a unei „probleme”, întrebarea despre românele licențiate în matematici înainte de Constanța Pompilian-Zossima (care în acel an, la 11 martie, murise). Întrebarea constituia de fapt o cursă, răspunsul corect fiind: „Constanța Pompilian-Zossima a fost prima româncă licențiată în matematici (1893)”. Mai precis, la acea dată a obținut licența la București, în 1895 fiindu-i acordată și la Paris.

Născută la 20 august la București, ea a început de timpuriu să publice note, studii, probleme de matematică în reviste de specialitate din țară și din străinătate, de pildă demonstrînd o teoremă a lui Laisant asupra unei parabole cubice. Așa se explică faptul că în cunoscutul dicționar al lui A. Rebière *Les femmes dans la science* (1897), ea devine, la 27 de ani, înția româncă ale cărei lucrări științifice sint menționate într-o carte din străinătate. Încă din 1895, ea se numărașe printre

cei zece membri fondatori al „Gazetei matematice”; în nr. 2 al acestei publicații de prestigiu, apare cea dintîi problemă propusă de tînăra matematiciană, iar în nr. 4/1895 primul ei articol.

Constanța Pompilian-Zossima a fost un ales pedagog, activînd o viață întreagă ca profesoară de matematică, între altele la o școală de fete condusă de ea („Pensionul Pompilian”). Fermă și discretă, s-a preocupat întotdeauna de psihologia elevelor și de căile formării personalității lor. Și-a exprimat convingerea că studiul matematicilor nu formează doar gîndirea științifică într-un spirit riguros, ci disciplinează în același timp comportamentul uman, conferindu-i echilibru și un simț acut al corectitudinii.

Dacă prima licențiată în matematici de la noi a fost Constanța Pompilian-Zossima, cea dintîi româncă doctor în această disciplină a fost Silvia Creangă. Matematiciana Florica T. Cămpănu o evoca astfel într-o scrisoare, pe care ne-a adresat-o cu ani în urmă, pe profesoara ei: „Avea ceva în ființa ei, în ochii verzi care te priveau cu seriozitate și drept în față, ce obliga la respect [...] Multe absolvente au urmat matematicile numai fiindcă ea le-a dezvoltat frumusețea lor”.

S-a născut la 26 octombrie 1894, în comuna Adincata din

județul Suceava. A urmat liceul la București și Iași, iar Facultatea de Științe din Iași, Secția Matematici a absolvit-o în 1917, îndrumată de profesorii Al. Myller și Victor Vălcovici. În 1920 și-a susținut examenul de capacitate pentru învățămîntul secundar, iar în 1925 teza de doctorat, pe o temă de geometrie, privitoare la curbele avînd curbura normală constantă. A urmat și un scurt stagiul de specializare la Universitatea din Pisa (1926). Din 1920 și pînă în 1944 a fost profesoară la Liceul „Oltea Doamna” din Iași, dînd elevelor o solidă cultură științifică, astfel că din rîndul lor s-au recrutat matematiciene și ingineri de valoare. Timp de cîteva ani 1920—1926 a fost de asemenea asistentă la Seminarul Matematic Ieșan (pe care l-am evocat cu alt prilej), dar discriminarea vremii față de femei a împiedicat-o să avanseze în cariera universitară. S-a încadrat totuși în direcția fecundă de cercetare a școlii de matematică de la Iași, publicînd studii și articole originale de geometrie, de pildă *Sur une hélice et la surface de ses tangentes*, fiind totodată autoare de apreciate culegeri de probleme de matematici, pentru uzul școlilor. A murit la 31 martie 1952, la București.

Cum am mai arătat cu alt prilej, cea dintîi femeie din România care s-a dedicat științei astrilor a fost longeviva Maria Teohari (22 aprilie 1885, Giurgiu — 5 decembrie 1975, București), pe care am cunoscut-o în ultimii ani ai vieții ei. Licențiată a Facultății de Științe din București cu o teză de mecanică cerească (1907), a activat ca asistentă la Observatorul astronomic nou creat în Ca-

pitală, din 1908 și pînă în 1930 (cu o întrerupere de doi ani — 1912—1914 — cînd a fost trimisă la specializare la observatoarele din Paris și Nisa). De fapt, ezitate înaintea începerii studiilor superioare între matematică-astronomie și pictură-muzică (a continuat totuși să picteze o viață întreagă, după cum cînta și la pian și traducea poezii).

La Observatorul astronomic din București, a efectuat îndeeobi cercetări asupra activității solare, mai ales pe te solară și erupții cromosferice, dar o tragică slăbire a vederii a obligat-o să renunțe la observațiile astronomice, consacrîndu-se exclusiv învățămîntului secundar (1930—1948), unde a predat matematica și astronomia. A publicat studii de astronomie și excelente manuale didactice, de asemenea evocări ale începuturilor cercetării astronomice în România. O colegă profesoară a caracterizat-o foarte nimerit: „muncitoare îndirijată și încorijibilă visătoare”. A iubit deopotrivă cifrele, aștrii și florile.

Despre Ella Marcus (4 iunie 1909, București — 4 octombrie 1982, București), Elena Tomăsria la moartea ei: „Era convinsă că observatoarele sint intermediare dintre noi, pămînteni, și cer [...] A fost alături de noi, mai tînără decât noi prin entuziasmul ei, mai puternică decât noi prin dăruirea ei. Ne-a învățat să muncim și să ne iubim munca, pentru că munca era rațiunea vieții ei”.

Licențiată în matematică la 20 de ani (1929), ea va obține ulterior licența în fizică și filosofie, urmînd de asemenea un stagiul de specializare la Observatorul astronomic din Paris.

Între 1933 și 1949, este profesoară de matematică, astronomie și fizică la diferite licee din București; în paralel, desfășoară o susținută activitate la Observatorul astronomic din București, tără a fi salariată. Ulterior, va lucra ca șef de laborator, șef de lucrări, șef de sector (1951—1976) numai la Observator, îndrumînd munca Sectorului Meridian, inclusiv în anii de după pensionare (1976—1982). A fost de asemenea asistentă și lectoră la Facultatea de Matematică și Fizică din București (1949—1961), totodată membră a Comitetului Național Român de Astronomie și a Uniunii Astronomice Internaționale (Comisia de Astronomie Meridiană). Sub îndrumarea ei, a fost realizat marele Catalog de stele slabe, lucrare colectivă la care au contribuit cei mai de seamă astronomi români (premiul „Gheorghe Lazăr” al Academiei R.S.R.) — cuprinzînd 25 000 stele observate, apoi Catalogul de stele sudice de referință. A mai adus contribuții în astrofotografie, determinarea orbitelor sateliților artificiali etc. Profesorul Constantin Drimbă, mulți ani director la observator scria că Ella Marcus „a reușit să desfășoare o activitate de amploare în problemele de colaborare internațională ale Observatorului astronomic din București, împreună cu colectivul de astronomi pe care l-a îndrumat”. Sobră, modestă și de o conștiințiozitate exemplară, cu interese culturale multilaterale, poliglotă și îndrăgostită de muzică, Ella Marcus a lăsat în urma ei printre colegi amintirea de neuit a unei personalități competente, distinse și delicate.

L. M. ȘTEFAN ■

SPIRITUL REVOLUȚIONAR și transformarea societății

Documentele programatice ale partidului, purtând amprenta gândirii politice și filozofice a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, raportându-se la unele tendințe de interpretare a etapei actuale de dezvoltare a țării, ca fiind post-revoluționară și, de aici, încercându-se acreditarea ideii că spiritul revoluționar nu mai reprezintă, în atare condiții, o valoare operațională, au pus în lumină convingător inconsistența, lipsa de temei științific a unor astfel de interpretări, care, prin natura lor, prezintă chiar o însemnată pericolozitate socială, îndemnând la expectativă, la diminuarea eforturilor și, în mare măsură, la dezangajare față de uriașă operă constructivă ce se desfășoară în România contemporană, în beneficiul omului, al întregii națiuni socialiste. În acest sens, conducătorul partidului și statului nostru, în remarcabila Expunere din 29 aprilie a.c., a subliniat cu riguroasă științifică faptul că „procesul revoluționar nu s-a încheiat odată cu instaurarea puterii democratice a clasei muncitoare sau cu făurirea socialismului, că el continuă și va continua, reprezentând garanția dezvoltării continue, a socialismului și trecerii la făurirea comunismului”.

Avem programe cetezătoare, bine întemeiate rațional și ferm fundamentate științific, de grandios progres multilateral, până dincolo de frontierele anului 2000, în centrul cărora se regăsește omul, cu nevoile sale materiale și spirituale, recunoscut ca valoare supremă și finalitate esențială a tuturor schimbărilor revoluționare din societatea românească.

Conștientizarea tezel continuității procesului revoluționar, de către toți membrii națiunii, se conturează pregnant ca un imperativ major, ca obiectiv strategic de mare însemnatate a întregii activități ideologice și politic-educative, ca premisă a angajării plenare a oamenilor muncii, de a acționa cu înaltă

răspundere, cu toată energia și priceperea, pentru realizarea exemplară a programelor de dezvoltare economico-socială, pentru promovarea înnoirilor, a schimbărilor calitative din societatea noastră, pentru ridicarea ei la altitudini superioare de progres și civilizație, ca expresie a asumării deliberate și active a propriului viitor, a propriului drum de edificare a socialismului și comunismului.

Deci, spiritul revoluționar, departe de a fi o noțiune abstractă sau depășită ca semnificație, se exprimă viguros prin asumare și angajare conștientă la transformarea realităților, în concordanță cu legile obiective ale progresului, el se afirmă ca o trăsătură perceptibilă și definitorie a omului nou, ca un veritabil catalizator al energiilor individuale și colective, poliarizând și valorizând aspirații și idealuri, orientând personalitatea spre a se exprima plenar, înlăturând cu consecvență stările de inerție și automulțumire, formalismul, tendințele de expectativă, rutina, punind, mai presus de toate, interesele societății, militând activ pentru noutate și valoare în diversitatea domeniilor de activitate, conferind astfel o dinamică accentuată, o eficiență sporită și un integral fond umanist, întregii vieți politice și economico-sociale a țării.

De o mare densitate semnificativă și de o deosebită însemnatate teoretică și practică, pentru toți educatorii, pentru toți cei a căror menire și finalitate a muncii se împlinește în planul conștiinței oamenilor, a atitudinilor, a mentalităților lor, se prezintă, în acest context, îndemnul formulat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Să dezvoltăm puternic spiritul revoluționar în muncă, în gândire, în toate domeniile, să acționăm cu hotărâre împotriva a tot ce este

(Continuare în pag. 15)

MIHAI RADUCANU ■

La apa Crișului

Veniți la Apa Crișului în vară
la Tebea înțelesurilor sfinte
să mai vorbim și de aici cu țara
când ghinde ard de parcă sint cuvinte

Gorunul instelat rotește blind
un cer ce-i doar al nostru cu dreptate
Ocroitor, melodos vibrând
în fiecare inimă ce bate

Veniți la flama satelor din cer
în Apusenii când suie-n doine țuna
cu tulnice-n pridvoare ce nu pier
deschise-n lume pentru totdeauna

Ulcioare-aduceți, de tămăduire
Să le reumplem ca într-un sărut
La Tebea sub auzele martire
Veniți la Apa Crișului știut

EUGEN EVU ■

Desene pe asfalt

Din Cimpulung

„De ce m-ai adus atât de tîrziu aici, bătrîne? De ce m-ai lăsat să-mi lipăi sufletul pe caldarime bucurestene și nu mi-ai vorbit de Cimpulungul tău, de ce bătrîne? Aici e raiul!”

Așa-mi zicea Poetul pe cînd se afla el la ora Necuvintelor, parcă mai ieri, de nu acum un veac și am simțit nevoia să precizez că un alt coleg, strigat la catalog Pillat Ion a scornit versul „Raiul e o casă din Muzcel”...

Pe unde n-am fost?

Pe strada cea lungă a Cimpulungului (cum rostea Nichita), Negru Vodă pe luminat numele ei, ce are la un capăt Marea euxinică și la celălalt... Evropa tulburată. Ne-am suit în turla binecredinciosului Matei Basarab, pusă să străjue tînda unui vechi lăcaș de somnie, al Începătorilor și ne-a bucurat gîndul că acolo, sus, în cuibărușul clopotelor se întîlneau bărbatii Patruzeclisoptului spre a-și rosti durerile și speranțele, poezi și pictori mai apropiați de lucrarea armelor decît de pana muiată în cerneală ori șevaletul cu vopsele închegîndu-se ca singele. Am văzut palatul voievodal nu mai falnic decît o casă de cupet înstărit, mai bogat în beciuri adăpostitoare de vinuri decît în marmuri zdrușcate florale, cu dalta marilor meșteri.

Am trecut prin fața casei Nanilor (poeti și doftori, aceștia) cu dulci stilpi de pridvor acoperiți de pleoapa mirată a unei gracile arcade suspendate, în grădina căreia, ne încredința poetul Moșandrei, în primăveri de altcînd se prăseau atât de mulți melci încît foirea lor ne-auzită, ca a vâpșelor în covoare, l-a mișcat foarte pe, poet și el, nu-i așa? Ion Barbul, fiu al unui jude cam cu traista-n băț, altul desigur decît cel al Brașovului către care bătea slove de taină, românesci, un boier Neacșu despre care avem tristetea de a nu ști mai nimic dar cu numele căruia ne începem noi Istoriile scrise.

...Casa Ariceștilor pururea logodită cu visul. A Negulicilor dedată pribegiei și pagubei. A mortii blindului Gîrleanu. Casa în care s-a născut Parhon, cu „spatele” ocupat în stradă și cu intrarea mirabil deschisă curții interioare. Casa lui Baraschi. Casa lui Al. Rosetti, perforată de o scară tăiată din lemn afumat, ca un tâlpoi de corabie. A lui George Oprescu. Lingă tipografia minusculă unde și-au tipărit opurile de

(Continuare în pag. 15)

GHEORGHE TOMOZEI ■

Mă aflu în satul Stoiceni din apropierea Tg. Lăpușului. Este ceasul de amiază aproape. Numai să fie vreme bună să se poată bucura oamenii de sărbătoarea asta, îmi spunea șoferul ce mă purta aseară spre Rohia.

Cerul este senin, holdele gata de seceră. Cîmpurile finieșe coșite clăi și căpițe a fost un an binecuvîntat, vom avea fin la vite și griu pentru piine.

Se îndreaptă spre Stoiceni căruțe încărcate cu oameni de pe sate îmbrăcați în portul lor tradițional, grăbesc într-acolo.

De ce nu în alt sat? Cine a mai auzit de Stoiceni în zona Țării Lăpușului?

Ajuns aici sunt invitat să beau din apa minerală a izvoarelor descoperite de curînd care au dobîndit deja faimă mondială. Izvoarele de aici sunt o mare avuție. Le văd pecetluite încă precum uriașe amfore cu vin auriu din podgorii celebre.

Curînd se vor deschide aceste izvoare și va pleca în țară și lume comoara răcoroasă și sănătoasă a apelor minerale de la Stoiceni.

O dată pe an deja devenită tradiție satele din jur se întîlnesc aici cu toată splendoarea și podobia de pîrt și cîntec păstrate din vremi memoriale: pină astăzi.

Imi aduc amînte o sărbătoare asemănătoare la care am luat parte cu ani în urmă pe Acropole la Athena, despre care am mai scris. O femeie cultă, soția unui mare demnitar grec a avut ideea de-a aduce de pe insule echipe autentice de tineri care acolo acasă la ei cîntă și dan-

sează împreună în portul și tradiția lor străveche. Nu erau profesioniști, dar nici amatori puși la cale de cineva.

Erau, cum spune Pindar, fecioarele satului și tinerii care seara la răsăritul lunii cînd se aduceau jertfele se strîngeau în satul său și cîntau și jucau im-

Iubirea de frumos

Maramureș III

preună nu departe de Delfi lui Apollo. Deprindeau măsura cereștilor, cum numește Hölderlin această horă.

Am aflat cum se adună acești tineri în satul Cutoiaia bunăoară de la poala Tîbleșului; iese în pridvor sub stele cu o glanetă un tînar și varsă chemarea peste așezare: cei cu dorul cîntării împreună și al horelor vin degrabă și se pregătesc să ajungă într-un duh al ritmului pasului și o căldură a vocilor austeră ce bucură sufletul.

Mulți dintre acești tineri sunt muncitori, unii deja căsătorii, cu familii, cu copii, dar continuă să ia parte la aceste cîntări străvechi ce primesc o altă frumusețe cînd se îndeamnă laolaltă.

Pe cei de la Filatura de bum-

bac de la Tg. Lăpuș i-am văzut și la București veniți cu Grigore Leșe care împreună cu soția lui învățătoare cu mult gust și pricepere au reușit să ridice grupul lor de horă și cîntec la ceea ce se cuvine, la măsură națională. Am descoperit de asemenea o voce de aur cu toții ascultînd-o

finisate dorate și mai spiritualizate decît mai în nord.

Mă uitam la sutele de prîvitori așezați pe trunchiuri de arbori ore în șir ascultînd și prîvind ca la o minune desfășurarea cîntărilor pe care le știu în ordine împreună cu toții generație dîră generație.

Un popor cu o tradiție puternică, autentică, vie spun japonezii, are șanse de-a asimila cu ușurință toate înnoirile posibile ale civilizației moderne fără a se desrădăcina, aliena ca se-

minție.

Imi aduc țarăși amînte o nuntă de intelectuali din Creta desfășurată exclusiv pe melosul popular cretan grecesc. Toți erau cuprinși în hora lor tradițională pe care o știu învîrti pentru că era și este ritmul nămului lor. Nunțile noastre sunt așa cum trebuie în sălile generoase de la orașe? Mai știu noi purta-hora cea lungă față către față?

Seara cu răsăritul stelelor ne-a găsit în jurul focului la o masă de lemn în sat pe o colină în preajma unei case străvechi maramureșene în pridvorul căreia s-au perindat generații. Viața de vie cotropind totul impletită în jurul unui trunchi ce s-a tot extins îngăduia îndelungi tăceri înfășurați în liniștea nopții de vară cum ne aflam copii și mai vîrstnici după bucuriile unei zile cea a Logosului devenit istorie. Miine vom lua drumul către cealaltă față a Maramureșului.

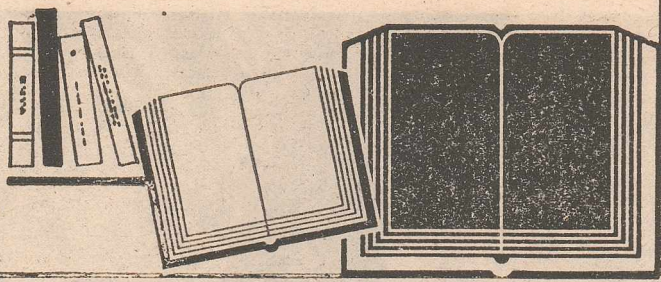
pe o elevă de la Liceul pedagogic din Sighet, Viorica Nemeș din satul Cornești de pe valea Cosăului cu atîta evlavie și neprihană în glas că nimeni nu-și putea stăpîni lacrima admirației și bucuriei.

Ea, vocea aceasta minunată se cuvine cultivată cu grijă, se va găsi sper un pedagog muzicolog la Sighet să o pregătească pentru a putea să intre la Conservator.

Ce răscolesc în adîncurile sufletului aceste domoale cîntări și hore ale Maramureșului, portul acesta stîns și rafinat de hochkultur, de înaltă cultură nicidecum minoră păstrate cu atîta statornicie, rivnă și înțelepciune aici în Maramureș, aici în Țara Lăpușului unde coloritul, ritmurile par a fi și mai

IOAN ALEXANDRU ■

VITRINA CARTILOR

Convorbiri fără adiționale

Hostinato rigore

— Făcînd o succintă trecere în revistă a creației dv. de pînă acum, stimată Gabriela Negreanu, vă rugăm să ne spuneți ce vă aduce nou anul editorial '88?

— Se împlinesc 10 ani de la debutul editorial cu esul Paul Valéry și modelul Leonardo, care a primit Premiul pentru debut în critică al Uniunii Scriitorilor. Au urmat volumele de versuri Decorul și Prezența (1979), Elegii pentru sufletul înflorit (1981), Jurnal / Eul peregrin (1984), Partea omului (1987), precum și o cântăreț pentru copii, Mototol-Rostogol (1981). Sper să plece zilele acestea spre tipar cartea de versuri intitulată Preistorii, girată de Editura Eminescu. Sper, de asemenea, să apară pînă la sfîrșitul anului, la Editura Univers, traducerea unei antologii din versurile lui Paulin Joachim, poet de origine africană, de o extraordinară rigoare și forță a expresiei.

— Aveți vreun proiect, să zic așa, insolit, la care meditați? Acum, spre un bun exemplu, la ce lucrați?

— Acum, spre un nu foarte „bun exemplu”, nu lucrez la nimic. Activități curente, starea de criză (totuși) generată de așteptarea apariției celor două cărți, mici exerciții critice. Nimic important. Încerc însă de o vreme senzația aceea paradoxală, aproape insuportabilă, de vîntor și totodată animal hăituit, care anunță de regulă (pentru mine cel puțin) iminența poeziei. Cum și în ce sens, habar n-am. În orice caz, nu va fi simplu, pentru că, odată cu Preistorii, o etapă din creația mea s-a încheiat. Proiecte insolite? Am un astfel de pariu cu mine însămi și cu poezia clasică, dar nu știu dacă i-a venit vremea. Dacă (și cînd) se va realiza, cartea se va numi Sonetele Doamnei Brune — adresate tînrului Will și bătrînelui V. Voiculescu. Pînă acum am făcut doar exerciții, nu mi-e clar în ce măsură voi izbuti să transform în ceva al meu tiparul renascentist. Mă irită și mă incită la culme această constrîngere.

— Există o poezie „feminină”? Dacă da, prin ce se particularizează ea?

— Există o poezie „feminină” scrisă de poeți (cei numiți sensibili, grațioși, gingași, — nu dau nume!) și există o poezie scrisă de poete care pun în discuție condiția feminității și pe aceea a omului în genere. Veți remarca la acestea calitatea intelectuală, eliminarea zorzoanelor, stilul pe alocuri dur și tranșant, de-tabuizarea temelor, scoaterea la iveală și disecarea „complexelor”, precum și un plus de inițiere în profunzimea și complexitatea existenței.

— A rămas generația / promoția '70 fără critici?

— Există printre noi personalități puternice și complexe, care vor însemna ceva pentru istoria literaturii române, chiar dacă nu am avut critici de audiență care să parieze de la început pe individualități (poate cu puține excepții). E păcat că nu a existat un Mircea Martin al promoției '70. E bine că există un Laurențiu Ulici, un Gh. Grigurcu și alii promoției '70.

— În bogata dv. activitate editorială ați susținut și publicat zeci de cărți ale tinerilor scriitori. De mai multă vreme vi s-a încredințat „Poșta Redacției” a revistei „Luceafărul”. Ce le-ați recomanda acum, pe loc, tinerilor care bat la porțile literaturii?

— Ceea ce-mi recomand și mie, deviza lui Leonardo: Hostinato rigore. Rigoare încăpățînată.

DORIN SALAJAN

Cronica literară

de Romul Munteanu

Pămîntul și rostirea lui

Cele mai frecvente vocale din ultimul volum de versuri publicat de Ion Horea (Viața, viața, Editura Dacia, 1987) sînt pămîntul și cuvîntul. Dealurile și norii marchează dimensiunile cerului și ale locurilor transilvane, unde pulsează ritmurile țării și viața oamenilor: „țara-i în deal / unde așteaptă / drumuri de meal / treaptă cu treaptă / țara-i în șes / și-n depărtare, / unde se țes / dor și uitare.” (Scrisă cu fulgere).

De fapt, poezia lui Ion Horea se definește ca o lungă monodie pe aceleași teme care traversează întreaga sa operă. Satul cu țărani trecuți în istorie reprezintă o lume arhetipală, un spațiu preferat al reveriei sale poetice. Meditația scriitorului acumulează din ce în ce mai puțin detalii geografice directe. Poezia țării transilvane devine recognoscibilă după detalii desprinse din marea matrice a naturii. Cititorul le recunoaște ca atare și le asumă. Poezia de identificare cu pămîntul este marcată de fertilitatea acestuia. Muzicalitatea versurilor semnifică marile ritmuri ale naturii: „pocnesc pe drumuri simțuri / de-o liniște bolnavă / sub nechezatul straniu / al unor minji buieci, / și norii trec albaștri / prin pilcure de otavă, / și dealuri se răstoarnă-n / butoalele din beci.” (În aur).

Pămîntul și vorba, așa cum precizăm de la început, intră în țesătura textuală a celor mai diverse conotații. Vorbele sînt acelea care „întoarnă” stranii „cobe de goarnă”. Poetul se închipuie copil „lăsat în voia vorbeii”. Cuvîntul este acela prin care „se vor spune toate / se vor spune-nceț”. „Țărîna cuvîntului” îi cere făpturii să fie dreaptă „cu cel ce umblă încă prin foi, și mai așteaptă”. Vorba poate fi „uitucă”, dar și „rugă și blesteme”. Vorbele pot fi și „de singe”, de „foc și răscoală”.

O țesătură asemănătoare de sensuri apare în corelație cu conceptul de pămînt. De la invocarea „o pămînt, o cruntă fiere”, pînă la „suda pămîntului”, „pulberea drumului” sau blestemul „să nu cunoști pămîntul / pe care-ai mai trecut”, modulațiile în jurul acestei idei-teme sînt extrem de numeroase și variate. Geografia pămîntului transilvan îndrăgit de poet este marcată mai ales de dealuri. Poetul aude cum în poezia rurală a muncii de odinioară „sună pe dealuri / sună hîrlețele”. „Dunga dealului” este aceea ce „așază / cumpele în amiază”. Acolo mai sus, poetul vede „ce vară pe dealuri / ce pace-a cuprins”. Scriitorul ne vestește că vine „din bercul / tăiat către-nserat”. Cînd culorile sugerează schimbarea peisajului, atunci se vede că „albu-i ca fumul / dealul pădurii”. Cînd privirea alunecă spre înălțimi mai mari, spațiul este marcat de munte și ogrăzi. O întreagă geografie, proiectată în spirit, capătă contururi de-a dreptul fantomatice, „și munții-si suie creasta / lunatici printre stele / eu, tot cu-nchipuirea / îndatoririi mele, / ridic de-un capăt ceața / din drum, ca pe-o năframă, / se-aud cum latră cîinii / și prin ogrăzi cum cheamă” (Noapte la Cumpătul).

Apa are o frecvență mai rară în poezia lui Ion Horea. Atunci cînd apare, ea este „strînsă-n prundiș”, luntrea putînd să alunece pe curgerea lină doar „ca o părere”. Apa duce dîncolo, undeva în jos, unde se ridică iarăși un spațiu asumat („dealurile mele”). Acolo, poetul se simte „ferit de oameni vii”, acolo își uită el iubirea în deplină singurătate. Proiecția spațiului real, întinsă în altul imaginar, se transformă în evocare. Sub fantasma nopții, izolat de „bulboana-i fără milă”, se desenează deodată spațiul-adăpost, casa copilăriei, peste care se suprapun toate secvențele timpului. „Într-o iubire spusă / numai de mine unul / la casa ta, sub streșini / unde-am întins tutunul” (O nălucire).

Este de domeniul evidenței faptul că Ion Horea crede cu fervoare în misiunea cuvîntului scris. Cuvîntul scris este o știre proiectată în timp. Poezia este gîndită astfel ca durată în veșnicie, dar și ca posibilă stingere. Indiferent care este destinul unor cărți, scriitorul se cuvine să rămînă un misionar al adevărului, un secretar al conștiinței, un exponent al spiritului veacului său proiectat în veșnicie. Exhortațiile lirice ale lui Ion Horea se instalează între spune și ascultă. Ele sînt mediate de cuvîntul ieșit din negură. Literatura în general este o spunere al cărei proces pare greu de explicat. Poetul însuși închide această taină în tăcere: „de cum se scriu acestea / eu nu spun nimănuia”. Dar spunerea presupune în orice caz ascultare, auzire. Dacă scrierea se configurează ca o necesitate interioară, transmiterea și păstrarea solicită întotdeauna un veșnic partener al acestui dialog proiectat în timp. Auzirea este și ea un imperativ categoric, altfel conservarea textului nu poate fi imaginată: „ești ultimul, ascultă / ce spun, ești cel din urmă”. Modulațiile invocării scriiturii de către Ion Horea sînt extrem de numeroase. Toate se configurează ca o gîndire a operei ca durată sau spațiu de timp. De aceea și interogația sau indoiala se strecoară în acest complex lanț al comunicării: „dar cui le spui pe toate aceste, / de ce-a mai fost, ori încă nu-i / să-i împrumuți cit se mai poate / o nălucire oarecui” (Cineva). Literatura este astfel în concepția poetului întîmplare și glumă, el știe însă că „timpul bate-n / cuvînt și nu se înșală”. Literatura este închipuire de „cum vezi și cum auzi”, dar cînd devine scriere pe o „tăbliță”, aceasta se cuvine să fie păstrată. Dar într-un anume fel, literatura personală, văzută ca o emanație a unor stări obsedante, poate fi gîndită și ca o lungă și inevitabilă repetiție. De aceea, Ion Horea își spune lui însuși și ne avertizează și pe noi: „prea te repeți, / prea tot acele / gînduri rebele / bulgări, lopeți, / prea cu mărunte / de prin ogradă, / poarta la punte, / prune să eadă”. (Cîtă poveste). Dar, în ultimă instanță, această ridicare de mască se convertește într-o artă poetică. Ion Horea a fost și rămîne poetul lumii lui reale, imagine, ba chiar utopice.

Vitrina artelor

Plastică

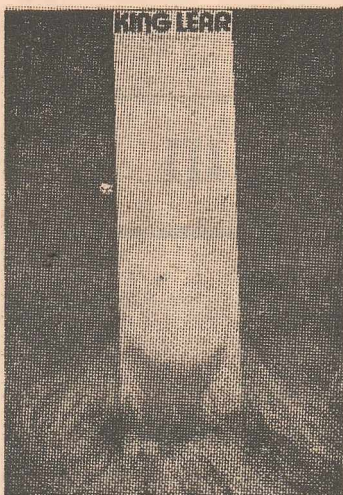
Subiecte

de patrimoniu

Orice expoziție de afiș pare o situație tautologică, deoarece afișele de aceea se și concep; spre a fi expuse. Dar nu în expoziții, ci în locuri și cu ocazii avînd o anume determinare. Se consideră că interesul artistic al unui afiș e în legătură directă cu informația ce o răs-pîndește. Din care pricină, un afiș care nu oferă informație nici n-ar trebui tipărit. Destul de repede — și indiferent de definițiile ce i s-au dat — afișul a căpătat un statut complex, astfel că e destul de greu să numești astăzi toate funcțiile sale și categoriile de public cărora li se adresează. Pur și simplu nu mai știm ce e acela un afiș. Dovadă că există galerii specializate în comercializarea atît a unor afișe ce-au anunțat cîndva o premieră ori o activitate de natură sensibilizatoare grupuri mari de oameni, cit și afișe care, practic, nu „informează”, sau —

cel puțin — operează cu altă informație decît aceea tradițională. Este vorba de imagini care au rolul de a impune o idee, un sentiment, o opinie. Evident, creatorul de afișe își poate îngădui astăzi un tip de independență artistică, acum citeva decenii de neconceput. O expoziție de afișe e un fapt cultural tot atît de motivat ca și o expoziție, să zicem, de pictură. Cu condiția să aibă coerență ideatică, o concepție. Rezultă că un artist care se exprimă desenînd toată viața afișe nu face orice fel de afișe și nu-i este deloc indiferent la ce fapt spiritual referă lucrările sale.

O expoziție exemplară în toate privințele a avut, la „Dalles”, Nicolae Corneliu, unul din graficienii care au izbutit, în treizeci de ani de activitate, să se impună în domeniul, îngrat și totuși generos, al imaginii de mari dimensiuni pentru tipar și înfățișare publică — imagine ce se cheamă tradițional și adeseori impropriu afiș. La Sala „Dalles” Nicolae Corneliu a prezentat citeva din planșele premiate la cele mai importante manifestări naționale și internaționale ale genului și, în principal, o „Integrală Shake-

speare”, un ciclu de postere rezultînd din cunoașterea profundă a pieselor grandiosului Will și întru răspîndirea înțelegerii acestora. Cu prilejul expoziției a funcționat și un stand, unde s-au vîndut piese de marcă din expoziție. Găsește potrivit să pomenesc înții de standul cu afișele lui Nicolae Corneliu fiindcă exis-

tența lui a certificat o seamă de izbînzii ale manifestării, le-a argumentat, dacă nu cumva a oferit cea mai frumoasă motivare a efortului creatorului de afișe. Foarte multă lume — îndesebi o lume tinăra — a cumpărat unul sau mai multe din aceste afișe spre a le pune pe perete acasă, întocmai unor tablouri. Rezultă că expoziția a venit în întîmpinarea unei nevoi spirituale noi, semnificînd o deschidere democratică spre lumea artei și o punte între gîndirea artistului și aceea a publicului. Cred că Nicolae Corneliu a stimulat prin lucrările lui această nevoie, a orientat-o și a scotit-o întru-cuvînt. Un complet de afișe Shakespeare este o îndrăzneală cit se poate de oportună, la noi și oriunde în lume. Creatorii autentici au îndemnul și tăria de a ataca teme esențiale. De fapt, esențialul este întotdeauna și oportun. Cred că o expoziție de afișe Eminescu ar fi un succes notabil, dacă „integrala” poemelor fundamentale ale literaturii noastre ar fi deschisă de un grafician inspirat și tenace. Tenacitatea e o condiție, întrucît sensul unei astfel de aventuri estetice se vădește abia la încheierea lucrului. Există subiecte de patrimoniu național și universal — Shakespeare, Eminescu, Mozart, Enescu — care nu se epuizează prin folosință ci, dimpotrivă, se îmbogățesc. Nicolae Corneliu mărturisește că între beneficiile mari ale întreprinderii sale, dacă nu cumva cel mai important, rămîne cunoaș-

terea de adîncime, în stare de pastune și devotament, a ideilor operei shakespeariene.

„Afișele sale — scrie Dan Grigorescu în catalog — sînt reduceri la semn, reprezintă, cu alte cuvinte, rezultatul unei operații logice și, firește, al unei lecturi în care se urmărește descoperirea sensului esențial, a celui din care se desfac toate celelalte, aspirînd să se așeze cu toate sub veghea înaltă a ideii”.

TUDOR OCTAVIAN

Mirajul centripet

Gheorghe Mihai Coron este, după Vespasian Lungu, al doilea bucovinean venit să trăiască și să picteze bogat la Dunărea de Jos. E o constanță, observ pentru unii moldoveni, coborîrea spre Dunăre. Odinioară, răzeșii lui Ștefan Vodă coborau și ei cu pinzarele lor zvelte pînă la fluviu, și de acolo, pe mare, pînă la Sтамбул. Mă întreb: e o mișcare gravitațională numai sau e și impulsul unei necesități biologice — spirituale? Pentru unii dintre acești artiști, drumul acesta, ca al izvoarelor către marea matcă, este o necesitate. E un drum care, iată, le completează și le diversifică, în timp, creația. Ca și Vespasian Lungu, spuneam, care aduce în picturile sale bivoli și obținele Bucovinei, atîtea alte motive folclorice, bogat colorate, tot astfel și Coron vine de acasă cu imaginea inconfundabilă a satului natal, pe care o întîlnim

SEMNAL

● După cum declară Romul Munteanu, noul său volum, *Jurnal de cărți 4*, „reprezintă o nouă călătorie pe harta literară a lumii, o altă suită de „monologuri exterioare” desore operele lui D. R. Popescu, Fănuș Neagu, Nichita Stănescu, Mircea Dinescu, Mario Vargas Llosa, Enzo Siciliano, Julien Green, Rainer Maria Rilke, C. Aitmatov, și, mai ales, un lung „discurs amoros” despre tineri poeți români, punctat de câteva incizii în „rănilor” literaturii”. Cele trei secțiuni ale cărții — Lecțiuni teoretice, Reflecții despre poezie și căile de acces spre literatură. Decupaie critice despre proză — creionează profilul unui autor interesat, de aspectele generale ale literaturii, de istoria ei, dar care nu pregetă să intervină prompt și fățiș și în controversele iscate în jurul vreunei cărți sau să ia

stăruie a menținerii curiozității cititorilor, cartea aceasta este, în fond, o meditație asupra destinului nostru aflat într-o situație limită, dar nu fără ieșire: „Azi omul pare să

fi rămas în afara vertiginoasei maturizări a armelor, deși are conștiința limpede că a proiectat un monstru care i-a zburat de pe planșetă în viață. Ii mai rămâne o singură șansă pentru a-și rezerva eternitatea subjugării unor proiecte viitoare: să-și declare sie însuși pace.”

● După o carte care se parcure cu sufletul la gură, e firesc să ne îndreptăm din nou privirea spre volumele sobre și erudite. În colecția „Universitas” a editurii Minerva, M. I. Dragomirescu publică un studiu doct despre D. Anghel. Probabil, cea, cea mai înaltă calitate a cărții este aceea de a strânge laolaltă o mare bogăție de date despre „poetul florilor”, ceea ce nu e puțin lucru. Uneori, comentariul

începe arid, dar perfect adecvat scopului pe care și l-a propus, acela de a ne familiariza cu personalitatea și opera unui scriitor mai complex decît s-ar crede, îsi permite să devină mai avîntat: „Pe lîngă muzicalitatea diafană, cromatica senzuală, reveria cu tentă morală, impulsul neoclasic și toate celelalte, poetica lui Anghel conține cîteva date esențiale: ironia subtilă, farmecul discreției în notarea

stărilor sufletești, temperamentul ludic și chiar un tip aparte de ambiguitate, ce rezidă în indecizia cultivată a confesiunii.”

● La Editura Politică — o carte despre „urgisul secol XIV: O oglindă îndepărtată de Barbara W. Tuchman. Cele două volume sînt traduse din limba engleză de Alexandru Vianu care semnează și o postfață: „Perfect informată asupra acestui secol, cercetînd și verificînd numeroase izvoare, Barbara Tuchman a reușit, cu marea ei talent literar, să redea o imagine vie a unei societăți care se zbătea în-

tr-un lanț complicat de crize și conflicte. Mai mult, cultivînd amănuntul semnificativ sau de culoare, trecînd în permanență de la general la detaliu, de la detaliu la ansamblu, autoarea ne oferă posibilitatea să cunoaștem un Ev Mediu profund cu obiceiurile lui zilnice, credințele, comportamentele și mentalitățile lui.”

● Un roman de aventuri despre acțiunea cărui nu vom sufla o vorbă pentru a nu le dezvălui nimic înainte de vreme cititorilor și doar

vom spune că este bine scris și antrenant la lectură este cel a lui George Timcu: *O războiune tirzie* (editura „Junimea”). O carte de vacanță pe care oricine o citește cu plăcere chiar dacă zilele de concediu s-au terminat...

GEORGE ARION ■

● Cap limpede ● Cap limpede ●

A apărut nr. 2/1988 al revistei *Manuscriptum* care cuprinde, ca întotdeauna, numeroase pagini de interes. După o demonstrație pasionantă, Oxana Bulescoanu redă circulației publice ultima strofă a postumei eminesciene *E împărțită omnia*, iar D. Vatanianu adaugă încă o filă la „paginile germane” ale marelui poet. Sub genericul *Literatură și revoluție*, Nicolae Isar îl evocă pe Al. Cristoiu, revoluționar de la 1818 și semnalează importanța corespondenței pe care acesta a purtat-o cu un participant de seamă la evenimente din acel an. Christian Tell, Nicolae Cărlan îl prezintă pe Nicolae Labiş în ipoteza de traducător al basmului în versuri *Căluțul cocoșat* de Piotr Pavlovici Eršov iar Diana Cristev ne aduce la cunoștință o povestire independentă, *Plăpînda pasăre neagră*, de Zaharia Stancu. Ioana Em. Petrescu afirmă despre „comedia aproximativ istorică în patru acte” a lui D. Popovici (piesă din care *Manuscriptum* publică un fragment): „Regele din Praga”,

cea mai bună lucrare literară dintre lucrările literare ale lui D. Popovici, ar putea intra în istoria teatrului românesc, ilustrînd exemplar tendințele lui contemporane de restructurare și modernizare a formulei dramatice”. În revistă mai sînt cuprinse pagini dedicate lui G. Călinescu a cărui personalitate a fost evocată în cadrul unui simpozion organizat la Muzeul Literaturii Române la care au participat Dumitru Micu, Cornelia Ștefănescu, Geo Șerban, Paul Cornea, Nicolae Ciobanu, Iuliu Tudor Vianu (Nicolae Scurtu ne atrage atenția asupra unui microstudiu care aparține marelui profesor). O amplă secțiune, *Pasiunea esului*, cuprinde un manuscris inedit aparținînd criticului Pom-piliu Constantinescu și prezentat de Ecaterina Vaum, notele istorico-literare ale lui Dan Botta în legătură cu traducerea *Troienelor* de Euripide, o conferință a lui O.W. Cisek la moartea lui Rilke (prezentată de Simona Cioculescu), iar Mircea Martin schițează un portret al lui A.E. Baconsky. În

aceeași secțiune mai sînt cuprinse pagini inedite datorate lui Mihai Gafița, Victor Păpilian, Ioan C. Filitti, Tudor Teodorescu — Branție, Mircea Eliade, Grigore Tocilescu.

● Un grupaj de frumoase poeme semnate de Victor Felea gazduiește revista *Steaua* (nr. 6-198). Cităm dintre ele *Liniste adîncă*; „Liniste adîncă / De noapte / Aproape ție-e teamă / Să mai faci vreun gest / Ca să nu trezești / Din somn / Suferințele spaimei / Abia dormite” ● Mereu interesantă *Revista străină* a *Luceafărului*, după cum o dovedește și numărul său de săptămîna trecută în care aflăm, printre altele, în cadrul rubricii sus amintite, date despre cel mai vechi document scris în limba albaneză, despre stadiul filmărilor la pelicula *Ținărul Toscanini* realizată de Zeffirelli, despre marca atracție culturală din Tokio — replica modernă a teatrului Globe din Londra, unde se reprezintă doar piesele lui Shakespeare precum și despre romanul postum al lui Ernest Hemingway, *Grădina răului* ●

atitudine împotriva a ceea ce socotește periculos în evoluția fenomenului literar. Erudit fără pedanterie, dornic să promoveze valoarea — dar fără entuziasme de prisos —, uneori de-a dreptul enervant prin lipsa de delicatețe cu care-și comunică opiniile, Romul Munteanu — care este, de mai mult timp, cronicar literar al revistei noastre —, chiar dacă n-are întotdeauna dreptate, e însă întotdeauna interesant de urmărit, fie și numai pentru a te delimita de părerile sale prea tranșante.

● O carte cu titlul elocvent, *Sfidarea nucleară*, publică Radu Budeanu la editura „Albatros”. Pornind de la observațiile pe care oricine le poate face pe stradă, în familie, le poate desprinde din lectura ziarelor și a cărților, din ascultarea radioului și din vizionarea programelor de la televizor, volumul urmărește modul cum se exercită asupra fiecăruia dintre noi cel mai mare pericol pe care l-a cunoscut omenirea: pericolul nuclear. Scrisă fără morgă, alert, avînd o mare bogăție de informații din care multe inedite și dispuse cu o eviden-

asemenea unui fermecător lăitmotive de-a lungul demersului său artistic. Stabilit, însă, la malul Dunării, Coron transfigurează o altă lume: sate pescărești, asediate de ape, lotci, năvoade, apăsînd umerii gardurilor, la uscat, cartiere cecopuscule ale Galațiului de altădată, un epos fabulos, din care transpare, ca dominantă, o înaltă forță estetică.

I-am privit tablourile într-o dimineață, lumina era limpede, culorile mistuiau pinza și se alungau către centru, născînd acolo un dans al ieșilor, un foc purificator.

Am privit aceleași tablouri într-un amurg, flăcările culorilor ardeau mai potolit, obosite parcă, și năseau acum mistere și o concentrație coloristică șocantă.

Cunoscînd magia culorilor, Coron și-a propus o alchimie proprie prin care acestea (culorile) sînt potențate, estompate, armonizate, imblînzite, neutralizate, ucise, reînscute în tonuri inefabile. În tonuri ruple (obținute prin amestecul inegal dintre complementare), durînd astfel un templu caleidoscopic amintînd de culorile Bucovinei, decîlîșînd sau sugerînd astfel tot atîtea stări sufletești, tot atîtea ipostaze ale realului. Artistul știe cum culoarea devine dubul unei picturi, se transformă în acea energie contaminantă a Frumosului în stare să cîlînească cel mai mult ființa umană. Toată această energie contaminantă are harul de a nu fi difuză, de a nu se pierde spre margini, ci urmînd parcă și ea drumul unei acumulări legitime, se adună spre centru, potențînd acolo o metafizică stranie, un fel de miraj

centripet. Ea se naște din acea densitate a motivelor care parcă se atrag unele pe altele, îngrosîndu-se în centrul tabloului, crescînd de acolo, ca dintr-un pămînt foarte reavăn, mirific, sfîrșînd în mister.

Efectul acesta este și mai evident în ciclul de acuarele, unde culorile joacă parcă în stare pură, liniile urmează traiectorii aparent haotice, ca apoi să definească idei, forme descriabile, născînd prin acumulări de nuanțe un spațiu incendiar, halucinant.

Coron sfîrșimă realul, îl reasează în forme dictate de propria imaginație și îl obligă a se defini în armonia în care a fost reconceptuat.

Privindu-i tablourile, simți cum frumosul pătrunde în tine și lucrează pe dinăuntru.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Muzică

Gala tinerilor dirijori

Rezultatele cu care s-a încheiat, „Gala tinerilor dirijori” în acest an sînt excelente, credem noi: căci dacă în fiecare ciclu de manifestări s-ar afla cîte un talent de excepție, cum este cazul tînărului *Cristian George Neagu* — prezent aici pentru a doua oară — atunci problema viitorilor noștri sefi de orchestră nu s-ar mai pune. În vîrstă de 24 ani, timișorean de origine, Neagu a absolvit secția de muzicologie a Conservatorului din Cluj-Napoca, luînd în

paralel lecții cu Cristian Măndea și, în final, cu Constantin Bugeanu. Mîna sigură, gestica elegantă, înțelegerea stilului și a frazei, construcția, suspansurile, înțelegerea deplină a colectivului orchestral — întrevăzute în interpretarea Simfoniei a VIII-a „Neterminată”, de Franz Schubert, seriozitatea și modestia sa, experiența dobîndită pînă acum prin conducerea orchestrelor Conservatorului și ale Filarmonicilor din Arad și Ploiești, îl recomandă în mod cert nu doar o speranță ci ca pe un profesionist, apt de a fi angajat de orice instituție muzicală; dar Cristian George Neagu este profesor de muzică la o școală generală din Drăgănești-Olt. Poate, totuși, e cazul ca această valoare să fie pusă în locurile ei și se cuvine. O foarte bună impresie a lăsat și *Andrei Miklos*, prin temperamentul său vulcanic, splendoarea nuanțelor obținute, știința de a impune corzilor un frumos vibrato, toate relevate atît în interpretarea fără obisnuită emfază, ci cu multă căldură, a „Uverturii Academice” — de J. Brahms, cit și în acompaniamentul Concertului pentru Contrabas al lui Karl Ditters von Dittersdorf, Miklos e încă, să zicem, tînăr: are 39 de ani, e violist în orchestra simfonică a Filarmonicii din Tîrgu Mureș, a fost component al cunoscutului cvartet clujean „Concordia” — cu care a obținut numeroase distincții — și este timpul, ca în baza experienței sale, să devină cel puțin colaboratorul instituțiilor muzicale de gen. În rest, *Leonard Dumitriu* este deja șef de orchestră la Opera Română din Iasi

și dacă ne-a bucurat să-l vedem și să-l apreciem talentul, n-am înțeles necesitatea prezentei sale la Buzeni; lansăm, oare, muzicieni afirmați în fața publicului și a specialiștilor? *Radu Postăvaru*, fostul „copil minune” al lasului — care dirija Filarmonica lui Baciu la vîrstă de 6 ani (bineînțeles, o glumă, dar din care televiziunea a născocit un „caz”) — e azi un student merituos, dar primul său contact cu Filarmonica din Ploiești nu i-a priit: să mai vedem... Așa cum este și situația lui *Dorin Jijian*, violist la Filarmonica din Bacău, a lui *George Balint*, student la secția compoziție din cadrul Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, din București și chiar a lui *Nicolae Simion*, absolvent al aceluiași institut, care însă, peste problemele de ordin dirijorial, „simte” orchestra; viitoarelor lor evoluții vor putea deslusi mai mult — dacă va fi cazul — sau mai puțin, necesitatea ca acești tineri să-și continue încercările în arta baghetelor; căci, de copil și pînă în bătrînețe, fiecare muzician ar dori să devină dirijor...

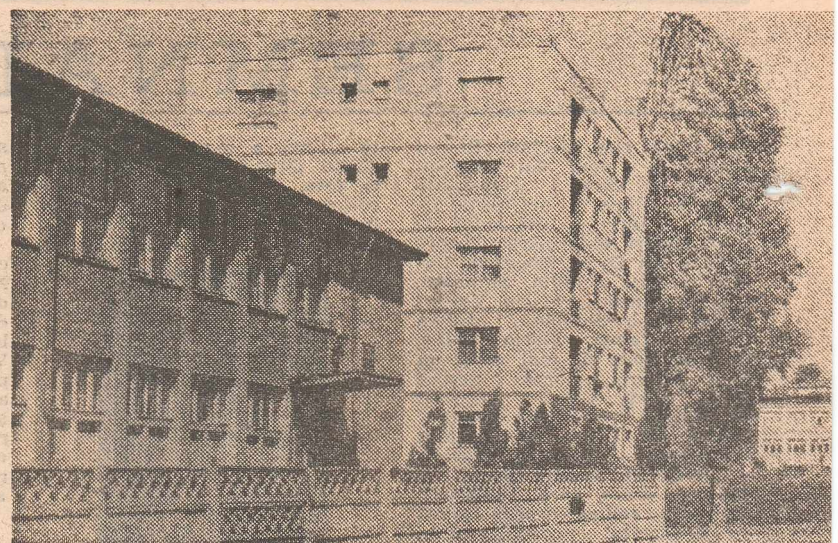
Să mai spunem că manifestările din acest an, de la Buzeni, au relevat și cîteva talente interpretative excepționale: contrabasistul *Dorin Marc* — despre care noi am mai scris — oboistul ieșean *Octavian Cristea* (Temă cu variațiuni, de J. N. Hummel), violoncelistul ploieștean *Carol Huroș* (Variațiuni pe o temă „rococo”, de P.I. Ciaikovski) și clarinetistul *Ovidiu Căpălescu* (Concertino în do minor, de C.M. von Weber), tot din Ploiești. Ei au o tehnică fără cusur, știu să construiască

și să gradeze nuanțele, sunetele instrumentelor lor au o sonoritate de catifea, ritmicitatea le stă în fire, în totalitate ei fiind muzicieni de cea mai aleasă tinuță, premiile naționale și internaționale venînd în sprijinul atestărilor noastre; întrebîntarea lor intensivă în concertele simfonice ar emula interesul melomanilor pentru timbrele, tehnica și potențele realizărilor instrumentelor citate mai sus, care — oricum — nu s-au bucurat de mari favoruri (ca pianul și vioara) în literatura de gen. O surpriză plăcută, de asemenea, a constituit-o prezentarea într-un recital, a elevului *Mircea I. Vasilescu* din Ploiești, ce se află încă pe bîncile Liceului de Artă „George Enescu” din București — clasa de vioară, în ultimul an de studiu — și care a încîntat specialiștii prezenți prin interpretarea unor opuri dificile din literatura acestui instrument.

„Gala Tinerilor Dirijori” a pîșit în al doilea deceniu al existenței sale. În timp, ea și-a dovedit utilitatea, iar eficacitatea — redea preluarea marilor talente ivite aici — stă în nemijlocita responsabilitate a factorilor direct interesați. În orice caz, manifestarea constituie un unicat, rar chiar și în alte țări; ea atare, ea trebuie privită cu un legitim interes, drept o *Gala Republicană* a Tinerilor Dirijori, cu o organizare adecvată posibilei rezolvări a acestei importante ramuri interpretative și a artiștilor care vor conduce, mine, destinele orchestrelor simfonice românești!

CLAUDIU NEGULESCU ■

Aşa se nasc oraşele frumoase

Valea Călugărească, o comună ce se apropie

Sistematizar

Amplitudinea mişcării

Procesul vast al sistematizării teritoriului şi localităţilor este de multă vreme început. După toate pregătirile şi studiile întreprinse până acum, el intră într-o perioadă de ritm accelerat al desfăşurării. Cu atât mai puţin timp rămâne pentru reflecţie. Oricum, nu este şi nici nu va fi timp de reflecţie la gura sobei din iarnă-n iarnă asupra celor ce se întâmplă. Fiindcă se întâmplă prea multe şi nu vom putea ţine pasul cu ele, în modul acela idilic, potrivit cu alte vremuri, cu alte ritmuri ale existenţei, cu alte generaţii, ale bunicilor şi străbunicilor. Până în anul 2000, întreaga configuraţie de localităţi a României va avea o structură nouă, în curs — accelerat — de spectaculoasă modernizare. În acest fel pare sigur că peste 30—40 de ani, copiii noştri vor numi sat ceea ce noi am numi azi oraş.

Sat, în accepţiunea din copilăria noastră, nu va mai exista. Mişcarea uriaşă la care asistăm, de fapt la care participăm, şi care va sfîrşi în acest efect are — va avea, mai cu seamă — o amplitudine de care mă tem că unii abia dacă sînt conştienţi în prezent. Ea, această amplitudine, trebuie înţeleasă. Cît mai repede. Cît mai corect. De înţelegerea acestei înţelegeri vor depinde multe lucruri. Importanţe. Aş zice că ar trebui să pornim de la asimilarea faptului că multe consecinţe ale extraordinarei amplitudini a acestei mişcări vor fi lucruri fără precedent. Mai prin proporţiile, prin scara la care se vor produce. Ca şi prin viteza cu care se vor desfăşura. Totul trebuie înţeles, cîntărit, prevăzut chiar şi condus cu abilitate, cu profesionalism spre strălucirea argintie a retortelor civilizaţiei. Toate sevele faptelor noi ce nu vor încăpea în dantelăria acestor retorte nu vor mai putea fi recuperate în datele chimismului autenticităţii lor de la acel moment, dacă momentul va fi trecut.

Amplitudinea amintită deschide brusc un uriaş cîmp de interes în faţa multor domenii ce ar putea părea altfel fără nici o legătură cu sistematizarea. Numai că schimbările formidabile care urmează nu se vor limita la ziduri, materiale de construcţii şi îmbunătăţirea reţelei de drumuri. Mişcarea de care vorbim se va propaga, legînd un efect de altul, trecînd de la un domeniu la altul. Dacă este mai uşor de observat că, în afara arhitecturii, va fi interesată în acest proces şi industria producătoare de bunuri de larg consum (mobilă, maşini de spălat automate, detergenţi s.a.), nu trebuie să aşteptăm să ne spună altcineva că specialiştilor multor domenii trebuie să gîndească de pe acum — şi să acţioneze — pentru a nu fi depăşiţi de avalanşa faptelor noi de viaţă pe care sînt chemaţi să-şi aplice profesionalismul, capacitatea de creaţie chiar.

Iată, să luăm, de pildă, un domeniu mai puţin sugerat de arhitectură şi de implicăţiile ei: lingvistica. Noile schimbări pe care, deocamdată, le ambalăm, la repezeală, în formula

referitoare la reducerea treptată a deosebirilor dintre sat şi oraş vor oferi lingvistilor un cîmp de activitate nemaiîntîlnit. Cine dacă nu ei se cuvine să sesizeze întii — şi, să fructifice această informaţie — trecerea rapidă — oricum sesizabilă pe durata unei vieţi de om — a unui volum neobişnuit de cuvinte din rîndul celor cu mare circulaţie în rîndul celor cu foarte restrînsă utilizare, care se lasă uşor dar sigur spre adîncurile vocabularului, unde stratul arhaismelor îşi adaugă tot ce cade de la suprafaţă, din zona vie a acestei mări cu floră fascinantă şi cu seducătoare forme de viaţă.

Vă mai aduceţi aminte că, pentru a se vorbi de o apă călduţă, se zicea că ea este ca de muşcat piine, sau chiar mai scurt: ca de piine? Apă ca de piine. De pe acum o asemenea „pastilă” are nevoie de prospect pentru a-şi înţelege oricine conţinutul. Fenomenul este neîntrerupt. Atita doar că se va accelera şi va lua proporţii, pentru o vreme. Deja învăţătorii nu mai pot explica multor elevi denumirea broaştei ţestoase prin test decît consumînd un timp incomod de mare, în economia orei, pentru a-l explica pe test. Pe care micii auditorii nu l-au văzut. Ca să nu mai vorbim de azimă: alt arhaism, altă ciudăţenie. În 15—20 de ani cuvîntul vatră pare să promită a se lăsa utilizat mai ales la furnale. Ce să mai spunem de regionalism ca peretar, colţar, caue?! Urmărirea pe viu a unor fapte de limbă — şi încă la o asemenea scară — este o şansă cu totul excepţională pentru lingvişti.

Specialiştilor multor domenii se vor simţi chemaţi să înţeleagă, să interpreteze informaţii, să acţioneze, să creeze. Chipul concret al localităţilor de mine — din spaţiul căruia încă îi zicem mediu rural în înţelesul vechii realităţi — chipul acestuia nu-l putem fotografia: obiectul nu există încă. După cum nu putem expune viitorului oraş agroindustrial. Este abia momentul în care autorii acestei opere gîdesc şi retuşează detaliile proiectului. Îl putem, desigur, prefigura. Pornind de la datele concrete ale realităţii materiale pe care se va clădi şi ale realităţii umane cu care se va înălţa. Putem chiar imagina o călătorie în oraşul agroindustrial de mine.

Gîndurile unui arhitect

Pentru călătoria de care vorbim, ne alegem ca punct de pornire biroul arhitectului şef al judeţului Prahova, Victor Timercan. „Deocamdată”, ne spune dînsul, din 86 de comune ale judeţului sînt propuse să rămînă 73, cu un total probabil de 200 de sate din 405. Cele 73 de comune vor alcătui 11 sisteme de localităţi, avînd fiecare centru de gravitate ori într-unul din cele şase oraşe mici ale Prahovei (Urleşt, Mizil, Văleni, Băicoi, Slănic sau Breaza), ori în unul din cele cinci centre de consilii unice

agroindustriale de stat şi cooperatiste din comunele Măgurele, Ciorani, Drăgăneşti, Bărcăneşti şi Poenarii Burchii.”

În ce priveşte materialele de construcţie, tovarăşul Victor Timercan subliniază ca pe o stridentă faptă că „încă folosim prefabricate la ţară”, dar adaugă: „În proiectele noastre pentru zona Prahovei am şi încorporat elemente specifice: la parapete, ancadrame de ferestre, stîşini. Prind bine, mai ales la ritmul şi volumul necesare în etapa viitoare. Sînt soluţii ce permit şi accelerarea lucrului. Multe finisaje se vor putea executa cu materiale locale. Astfel de soluţii avem în vedere la proiectele la care lucrăm în prezent şi noi (adică Secţia de arhitectură, sistematizare, tehnică şi investiţii a Consiliului popular judeţean) precum şi Institutul de proiectări Prahova. Dacă în oraşe vom pune în execuţie multe proiecte de blocuri, în comune se vor construi case cu parter şi unul sau două etaje. Pentru asemenea case există deja mai multe proiecte şi vom oferi şi mai multe. Sînt gîndite în aşa fel încît să se folosească materiale locale. În general case cu două sau patru apartamente, cu baie, bucătărie, apă curentă, cu toate dependenţele necesare gospodăriei ţărăneşti, adăposturi pentru animale mici şi mari etc.

Nici oraşul agroindustrial de mine nu va fi doar o aglomerare anostă de blocuri, după cum acestea nu vor fi nişte simple cuburi de beton. Ele vor imprumuta elemente specifice arhitecturii tradiţionale a zonei, elemente pe care arhitectul le va trece prin imaginaţia şi filtrul său creator, iar constructorul le va încorpora cu măiestrie ansamblului. Numai aşa cred că putem să gîndim oraşele ţării, modernizarea ei, întreaga această operă vastă de sistematizare a teritoriului şi localităţilor, iniţiată de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu: cu pasiune, cu dragoste de patrie de azi şi de cea pe care o vom lăsa urmaşilor noştri. Numai cu „multă dragoste de ţară poate fi imaginat şi înfăptuit un asemenea proces fără egal. Ţara modernă de mine, aşa cum ne-a chemat secretarul general al partidului să ne-o proiectăm — mai întîi în minte, apoi pe planşetă, pe teren — va fi pe măsura pasiunii cu care o vom edifica, pe măsura responsabilităţii cu care vom înţelege şi vom duce la capăt fiecare segment, fiecare etapă din această grandioasă lucrare. În afara de materialele folosite, de nivelul profesional al lucrărilor, cred că va fi extrem de important şi cît suflet vom pune. La temelia acestei noi case. A ţării. A României milenului trei.

Mizil cu migdali şi boboci

„În timpul vizitei făcute aici în 1967, tovarăşul Nicolae Ceauşescu spunea că Mizilul se va dezvolta ca oraş agroindustrial. Ceea ce s-a şi întîmplat

de atunci, iar în anii care urmează se va simţi şi mai mult, ne spune tovarăşul Nicolae Bulete, primarul Mizilului. Dacă în 1968 producţia marfă industrială pe locuitor era de 45 de lei, acum depăşeşte 3 000 de lei, ceea ce înseamnă o creştere de peste 66 de ori. Dacă atunci a două unitate ca importantă după întreprinderea mecanică era Fabrica de oţet, acum pe această aproape că nu o mai luăm în seamă.”

Între unităţile industriale mai mari ale oraşului sînt Filatura de lînă pieptănată şi Întreprinderea „Relaxa”, aceasta din urmă distinsă pentru activitatea din 1987 cu Ordinul Muncii clasa I.

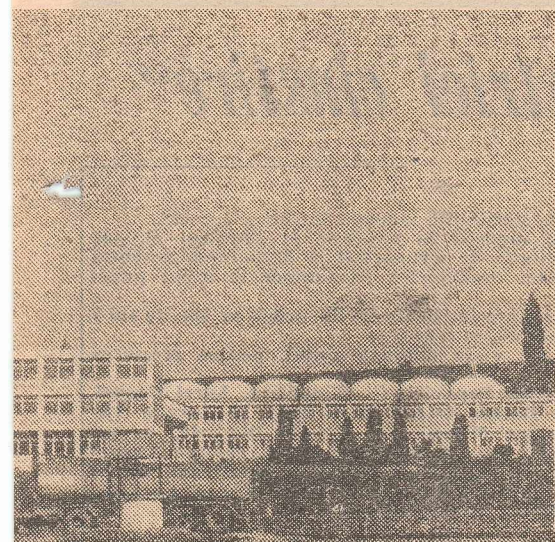
Se menţin şi date anterioare ridicării prestigiului industrial al urbei. Încă mai sînt vreo două mii de oameni care lucrează în industrie prin alte oraşe prahovene sau în judeţul Buzău şi fac naveta. Dar Mizilul actual, cu o populaţie de 17 565 de locuitori ajunge la 21 000 dacă îi numărăm şi naveştii pe care îi atrage zilnic magnetul întreprinderilor sale. Dacă mai adăugăm Cooperativa „Unirea mestesugarilor” cu ale sale 48 de secţii, putem trece la componenta agricolă a existenţei oraşului. Ea este marcată de C.A.P. Mizil („cel mai bun din C.U.A.S.C. în 1987, cu 1 443 000 de lei beneficii, deşi la noi a fost polul secetei”), de cele două îngrăşători de bovine (cu 3 000 de capete cea a I.A.S. şi cu 3 100 de capete aceea a Întreprinderii de industrializare a cărnii) şi de Asociaţia de creştere a vacilor cu lapte. Ceea ce nu înseamnă că ar fi drept să uităm ferma zootehnică a C.P.A.D.M. („cea mai puternică din judeţ în reţeaua lor”) sau gospodăria anexă a primăriei („Institutul agronomic din Bucureşti ar putea să-şi illustreze cu proiectul nostru cursurile de construcţii şi igienă”) înfiinţată şi extinsă mereu după planurile economistului Nicolae Bulete, actualul primar, care nu uită că a fost mai întîi tehnician veterinar. Încă de pe acum, în jurul Mizilului gravitează opt comune, sateliţii care i se vor alătura într-un sistem distinct de localităţi în viitoarea alcătuire a Prahovei sistematizate. Mizilul îşi sporeşte atracţiile în interiorul acestei zone şi nu numai. Ceea ce primarul numeşte viitoarea staţiune Boboci a şi început să devină o realitate. Să redevină, dar la alţi parametri. Ne vom explica. Este vorba de reamenajarea începută de localnici, cu forţe proprii, a unei foste staţiuni balneare. „Valoarea izvoarelor minerale de la Boboci fusese de mult confirmată, ne spune tovarăşul Nicolae Bulete. Documentele arată că, la 1815, aici era cunoscută Fîntina de leac. În 1835 s-au făcut primele analize la cele patru izvoare: sulfuros, feruginos, iodat şi sărat. Aceste izvoare există şi azi, priviţi-le, pe o rază de nici zece metri. În 1892 băile, administrate de oraşul Mizil, funcţionau în clădirea a cărei reconstrucţie este aproape încheiată (cu 36 de camere), aveau restaurant, iar din 1899 aveau şi un medic curant. O statistică din acel an arată că din 99 de bolnavi de reumatism veniţi la tratament numai unul nu s-a vindecat. Se mai tratau aici afecţiuni ale tiroidei, ale

stomacului, boli de piele şi altele. Băile funcţionează pînă în 1916 cînd sînt incendiate de nemţi. Refăcute de primăria Mizil în 1931 se redeschid pînă în 1944 cînd totul trece la primăria comunei Jugureni. După o perioadă în care camerele deveniseră adăposturi pentru animale, în 1978 fostele băi au fost preluate — prin decizie a Comitetului executiv al Consiliului popular al judeţului Prahova — de Casa pionierilor M. şi transformate în sat de vacanţă. În prezent mulţi oameni fac tratament la domiciliu cu ape aduse de la Boboci. „Vrem să refacem staţiunea, s-o repunem la dispoziţia celor ce pot să-şi aline suferinţele aici. Tot ce am făcut am făcut numai cu oamenii din oraş. Aşa vom continua”. Deocamdată ştrandul este folosit. L-am văzut de curînd, asaltat de tineri. Amenajări diverse sînt în curs: ziduri de sprijin, o plajă, o terasă, extinderea dependinţelor. S-a terminat împrejurirea, s-au plantat peste 8 000 de pomi şi arbuşti. Nu mai insistăm asupra preocupărilor celor de la primărie în acest sens, ele fiind vizibile pentru oricine trece pe aici. Mai menţionăm doar că la Boboci există un microclimat mediteranean uimitor în această parte a subcarpaţilor, unde cresc în voie migdali. Acum sînt plini de rod. Satul care a dat şi numele staţiunii şi-a luat, la rîndul său, numele de la faptul că aici apar primii boboci de floare primăverii, susţin localnicii şi ar fi greu să nu-i crezi.

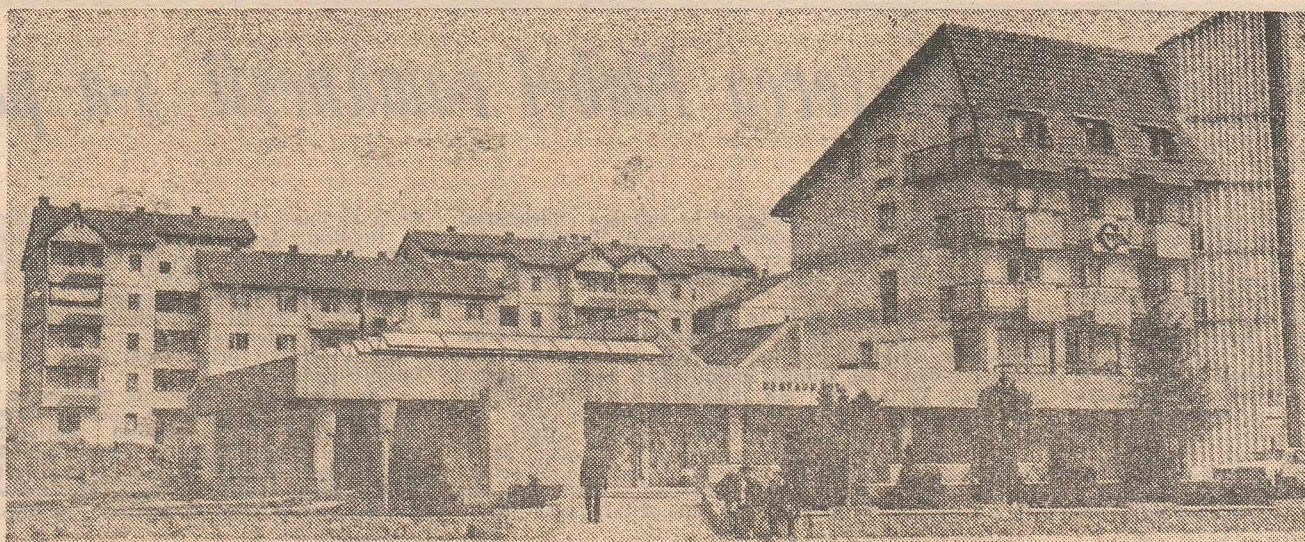
Pe drumul dintre sat şi oraş

Zonă de deal. Satul te primeşte cu un service auto pe stînga drumului asfaltat, apoi, după urcuş, cu un surprinzător centru de adevărat orăsel. Parcul, monumentul, clădirile din jur, curăţenia, nota de îngrijire a fiecărui lucru depăşesc nivelul ruralului obişnuit. Atestată de pe vremea lui Mihnea Turcitul comuna Cornu a cîştigat mereu cîte ceva pînă la stadiul actual cînd cei 210 posesori de autoturisme au făcut necesar atelierul pentru ele, cînd blocurile cu magazine la parter se încadrează frumos în vecinătăţile arhitectonice şi în peisaj, iar tăietorii de lemne, cioplitorii în piatră şi femeile care execută la domiciliu comenzi — printr-o cooperativă din Breaza — de costume populare din orice zonă a ţării punctează cele trei ocupaţii distincte ce s-au alăturat demul în viaţa acestor crescători de animale care, de cînd sînt dealurile ce-i poartă, nici nu s-au turcit ca Mihnea, nici n-au pîhînit alte dealuri, nici s-au plîns de ale lor.

„Peste 90 la sută din case sînt ridicate după Congresul al IX-lea afirmă viceprimarul Fănică Drăgănescu şi secretarul primăriei Gheorghe Mirel. Can 35 la sută din gospodării au apă curentă, baie, încălzire. Ma construim două blocuri. Numai eu localnici. Tot cu spaţii comerciale la parter. Avem trei medici la dispensar, avem şcoli de zece ani (16 săli de clasă

și fermi de oraș

Blocuri cochete, elegante — o nouă carte de vizită a orașului Vălenii de Munte

salt revoluționar spre înaltă civilizație

boratoare, atelier), avem și centrală telefonică automată cu peste 700 de abonati, sistem le-ți la interurban. Centrala telefonică alimentează centrul civic. A noi casele se fac din cărămidă. Cărmidărie avem. Proiecte circa 200 000 de bucăți pe Lemn se găsește aproape și piatră. Pietrarii din Cornu fost vestiți întotdeauna. De vom construi case pentru sau patru familii. Cu toate îndrăgite necesare gospodă- și țărănești. Toate vor avea curentă și baie. Aici mina de nu nu costă, ca în alte părți. ajută neamurile. Toți se pri- p. În câteva zile și-au ridicat sa.

Centrul cultural, al cărui se- i început în 1937 s-a terminat în 1955, a fost modernizat acum ani. Are cinematograful, sală spectacole, primește în turnee pe de prestigiu, găzduiește spectacolele propriilor formații teatru, de dansuri, de bridi- dă. „Montajul literar de la rnu a obținut premiul II pe la ediția a VI-a a Festi- lului Național „Cintarea Ro- niei”, ne spune Verona Bur- u, directoarea prestigiosului as”.

Că la Cornu e atrăgător, e mos și e bine o dovedesc și curestienii care vin aici să-și încearcă bateriile fizice și psi- ce de câte ori au timp, dar și tul că mulți tineri din comună mai fac și acum cioplitori în La atelierul condus de ul Constantin Aldea ma- nea cioplitorilor sint tineri. Robustețea și cuceritoarea se- tate cu care lucrează ală- de ei și Gheorghe Alexan- escu, la cei 66 de ani ai săi, este un lucru care să-i in- ne spre alte ocupații. El e pietrar de mai bine de 40 ani. Valoarea anuală a lu- rilor din acest atelier trece 4 milioane de lei. Valoarea cației cu care cornenii și-au scut copii, valoarea mindri- cu care și-au crescut satul știe nimeni să le calculeze. r parcă se simt, doar trecind aici și privind pur și simplu. psihic-tao

ileniul trei în haine de sărbătoare

onferința Națională a parti- ui din 1967, prin hotărârile pe e le-a stabilit în privința ma- ilor de reorganizare teritori- administrativă a țării, repre- tă ară nici o îndoială un mont important în dezvoltarea omico-socială a țării. Reor- izarea teritorial-administrati- a făcut posibilă aplicarea în d novator, pe baze științifice oncepției privind sistemati- ea teritoriului și a localități- — concepție fundamentată secretarul general al partidului materializată în Programul onal de sistematizare a ter- oriului și localităților. La două enii de la inițierea acestui răznet proiect de înnoire a i, bilanțul este cu adevărat leșitor. Dacă amintim numai lizarea marilor proiecte de strucții, cum ar fi Canalul năre-Marea Neagră, Trans- arășanul, Metroul bucureș- n, amenajarea complexă a

riului Dâmbovița, realizarea marilor platforme industri- ale, amplasate în toate ju- dețele țării, numeroasele lucrări edilitare în Capitală și în celelalte orașe, avem di- mensiunea unor uriașe eforturi materiale și umane investite în- o grandioasă operă ce-și pro- pune ca finalitate edificarea so- cietății socialiste multilateral dezvoltate, precum și accelera- rea progresului general, social și economic.

Fără îndoială, amplul program de sistematizare, elementele ur- banizării introduse în localitățile țării, pe parcursul a peste două decenii de muncă, încep să-și arate roadele. Sistematizarea a urmărit și a realizat în bună parte un obiectiv care oferă o dimensiune reală a progresului societății — dispariția treptată a deosebirilor esențiale dintre oraș și sat, satisfacerea necesităților materiale și spirituale ale cetă- tenilor din toate localitățile. De- sigur, industrializarea țării în- tr-un ritm fără precedent a con- stituit un factor important în procesul de urbanizare. Secre- tarul general al partidului sub- liniază însă că urbanizarea în- seamnă nu concentrarea unei mari populații în orașele exis- tente, ci dezvoltarea economico- socială a comunelor, apropierea condițiilor de muncă și de viață din orașe și sate, mai cu seamă prin creșterea nivelului de civi- lizație la sate. Privită din acest unghi, sistematizarea localități- lor din mediul rural a asigurat realizarea unor importante ob- iective social-culturale, precum și construirea unui număr im- presionant de locuințe moderne, confortabile. Iată și cifrele: populația de la sate dispune astăzi de aproape 3,8 milioane de locuințe, 10 000 de grădinițe, 12 000 de școli generale și licee, 7 800 de cămine culturale, 5 200 de cinematografe, 2 900 de dispen- sare, 36 500 de unități comer- ciale.

Cele înfăptuite până în pre- zent sint argumente ale unui proces continuu de dezvoltare a tuturor localităților țării, cu evi- dente rezultate în ultimele două decenii. Sint argumente pentru continuarea procesului de siste- matizare, pentru rezolvarea unor probleme, cum ar fi deplasarea populației rurale spre marile centre industrializate, de obicei în orașele reședință de județ, care a atras după sine depopu- larea treptată a unor sate și îm- bătrânirea populației acestora. Se va putea rezolva o altă pro- blemă — cea a navetismului, im- plicit a timpului de deplasare a personalului muncitor la locurile de muncă. Prin dimensionarea judicioasă a localităților, funcție de mărimea, numărul de locui- tori, rol și funcțiuni, se asigură valorificarea cu maximă eficien- ță a terenului destinat producției agricole. Rezultatul este cit se poate de concludent: jumătate din terenul care înainte făcea parte din perimetrele construc- bile ale localităților rurale a fost scos în afara acestora, pentru a fi preluat în circuitul agricol.

Expresie a politicii de dezvoltare echilibrată a județelor țării, de repartizare rațională a forte- lor de producție, reconstrucția satului românesc vine în întâi- pinarea multiplelor cerințe le- gate de creșterea nivelului de confort și civilizație a tuturor localităților patriei. Tara va pași în mileniul trei îmbrăcată în haine de sărbătoare.

Vaslui la scara unu pe unu

Județul Vaslui a făcut, încă de la apariția sa pe harta țării, deliciul statisticienilor. Dacă trebuiau cifre privitoare la o zonă slab industrializată, la localități fără dotări social-cul- turale, atunci procentele acuza- toare se refereau neîntrziat la județul Vaslui. În anul 1968, nivelul de urbanizare al celor patru orașe ale județului — Vaslui, Birlad, Negrești și Husi — era mai mult o aspirație de- cit realitate, mai precis cele patru orașe se mindreau cu cinci sute de apartamente con- struite și câteva unități econo- mice de interes local.

Seful secției „Sistematizare și Tehnic-Investiții” de la Con- sililiu Popular Județean Vaslui, inginerul Gheorghe Acatrinei, după ce i-am relatat cum era cu „statisticile” de acum două decenii, a dat înțelegător din cap, da, era de acord, nu stă- team prea bine la început, cind, o dată cu reorganizarea teritorial-administrativă a țării, căpătaserăm și noi o „culoare” distinctă pe harta politico-ad- ministrativă. Anul 1968 a în- semnat pentru noi o șansă ex- traordinară de a nu fi numai tinutul încărcat de legendă, lo- cul unde Ștefan cel Mare a re- purtat una din marile sale vic- torii asupra otomanilor, ci să fim un județ modern, cu orașe înzestrate cu tot echipamentul tehnic-edilitar, cu o industrie puternică. Au trecut numai două decenii de cind în județul nostru se aflau numai 500 de apartamente, a intervenit arhi- tectul Ioan Surmei, adjunctul secției de „Sistematizare și Tehnic-Investiții”, acum avem în exploatare peste 36 500 de a- partamente confortabile, în cele patru orașe ale județului, pre- cum și 190 săli de clasă, 1 200 de locuri în grădinițe, 1 100 în creșe, un spital județean cu 760 de paturi, la Birlad un spital cu 430 de paturi, e destul, am exclamat, prea multe date una după alta, nu poate fi destul —

a intervenit șeful secției de Sistematizare, mai mint și cele șase platforme industriale, am- plasate în cele patru orașe, cu unități reprezentative pentru economia țării, cum ar fi întreprinderea de Rulmenți din Bir- lad, Întreprinderea de Materia- le Izolatoare și Întreprinderea Mecanică din Vaslui, Secția de utilaj greu din Husi și altele. Nu numai în orașele existente, a reluat tovarășul Gheorghe Acatrinei, ci și în viitoarele centre urbane din județ s-au realizat investiții industriale, așa cum sint Filatura de bum- bac din Murgeni și Fabrica de zahăr din Fălciu, care asigură 1 100 și respectiv 700 de locuri de muncă pentru locuitorii ce- lor două viitoare orașe agro- industriale. Potrivit sarcinilor ce ne revin în urma Conferin- ței pe țară a președinților Con- sililiilor populare, precum și a Sedinței Comitetului Politic Executiv din 29 aprilie, în pe- rioada următoare ne propunem să reactualizăm rețeaua locali- tăților rurale și schițele lor de sistematizare. Vom construi, până la sfîrșitul anului viitor, peste 200 de apartamente în mediul rural, pentru specialiștii din comune, iar până în 1990 vom avea patru comune model — Murgeni, Fălciu, Codăești și Tutova. Anul 1995 va fi anul încheierii procesului de moder- nizare a tuturor comunelor re- ședințe de Consilii Unice Agro- industriale de Stat și Coopera- tiste. Dintre acestea, a ținut să precizeze arhitectul Ioan Sur- mei, șapte vor deveni centre orășenești agroindustriale: Mur- genii, Fălciu, Ivănești, Codă- iești, Banca, Puiesti și Tutova. În plus, în prezent desfășurăm activități de reorganizare a ter- ritoriului județului, a fiecărei comune, a fiecărei localități. Acolo unde va reieși necesar, vom studia posibilitatea com- sării unor comune sau a reor- ganizării unor unități agricole de stat sau cooperatiste, pentru ca în final să avem niște uni- tăți economice mai puternice în teritoriu. Avem în vedere, pen- tru reorganizare, satele cu o

populație redusă, cu o medie de vîrstă ridicată, cu un poten- țial economic scăzut, cu acces dificil la căile de comunicații, conservindu-le pe cele impor- tante din punct de vedere al trecutului istoric sau al zestrel folclorice pe care o posedă. Din cele 50 de mii de apartamente care se prevăd că vor fi con- struite până în anul 2000, un număr de 13 000 vor fi ampla- sate în reședințele de comune, iar 8 000 vor fi în viitoarele centre agroindustriale. Tovară- șul Gheorghe Acatrinei, după ce a răsfoit câteva dosare, a re- venit cu câteva rinduri notate pe o coală de hirtie, iată, în toate reședințele de C.U.A.S.C. am prevăzut construirea unor centre civice puternice, dotate cu spații comerciale, spital, brutărie, liceu agroindustrial sau, după caz, școală profesio- nală. Efectuăm studii de ame- najare a incintelor, pentru a a- sigura o ocupare rațională a te- renului; pe lângă spațiul de lo- cuit, se prevăd spații de depo- zitare a furajelor, de adăpostire a animalelor, de creștere a păs- rilor de curte. Deja au fost definite șase proiecte de clădiri rurale cu parter și un etaj și în prezent studiem po- sibilitatea realizării acestor clă- duri cu materiale locale, res- pectiv gresie la fundații și că- rămizi de argilă presată nearsă pentru ziduri. Se urmărește, de asemenea, utilizarea elemen- tor specifice arhitecturii locale, concretizate în stilul „de podis moldovenesc”.

Introducerea elementelor ur- banizării în satele și comunele vasluiene nu mai este de mult un termen lipsit de substanță. Planșetele proiectanților prop- pun, deocamdată în două di- mensiuni, soluții ale viitoarelor așezări, deocamdată rurale. După ce planurile și schițele vor fi ridicate în teren, la sca- ra unu pe unu, noile statistici legate de județul Vaslui nu vor mai avea nici un punct comun cu cifrele din trecut. Împotriva legii progresului nu ar putea sta decît o altă lege, mai pu- ternică. Iar așa ceva nu există.

Pagini realizate de DORIN GHERGHINESCU și FLORIN ZAMFIRESCU

La Tirgu Frumos, șarpante domoale indulcesc liniile îndrăznețe ale construcțiilor moderne

S-au împlinit 121 de ani de cind, în mai 1867, la București se convoca „Societatea Literară Română“, ale cărei lucrări aveau să pună bazele Academiei Române. Au trecut 121 de ani în care cultura și știința românească s-au ridicat la rangul de instituție de stat, ani în care limba română a devenit instrumentul atitor valori ti-lerare și de gândire filosofică.

Refrăind cu emoție evenimentul atât de important în clitorirea culturii noastre naționale, ne amintim, dintre atitea fapte și idei de răsunet, tulburătorul discurs de „recepțiune“ pe care o personalitate a timpului, Ștefan Golescu, îl rostea în nu-mele guvernului, punind în evidență „misii“ cu adincă semnificație pentru ziua de atunci și pentru totdeauna: „nu poate fi dorință mai legitimă... pentru memoria aceleiași națiuni... decît aceea de a-și cultiva limba națională, tezaur pe care nu este putere omenească să-l iee de la un popor“. (...) „d-voastră primiți astăzi de la națiune un depozit de o valoare inestimabilă, limba sa. În această sală... și în această zi în care vorbesc inimile tuturor românilor, ce v-ar putea zice guvernul României, ce nu ar fi deja în inimile dumneavoastră? În aceste inimi cetim această dorință ca Societatea Literară să nu uite nici un minut că depozitul sacru primit

de la străbuni, limba, trebuie să-l lăsam posterității române... întreg și intact“.

Inspirați de această deviză patriotică, superbă în expresia și adevărul ei, am adresat mai multor oameni de cultură invitația de a fi părtași la dezbaterea deschisă tuturor generațiilor despre „creșterea limbei românești“, propunindu-le drept punct de pornire întrebările ce urmează:

1. În ce fel ați comenta dumneavoastră aprecierile făcute în urmă cu 121 de ani?
2. Cum vedeți actualitatea datoriei la care ele se referă?
3. Ce faceți prin truda, prin opera și viața dumneavoastră, pentru creșterea limbii române?

Au răspuns în numerele anterioare: Titus Popovici, G. Dimisianu, Aurel Covacl, Dan Grigorescu, Ileana Vulpescu, Eugen Barbu, Ioanid Romanescu, Gheorghe Te-mozel, Mihai Beniuc, Ovidiu Zotta, Nicolae Manolescu, Daniel Dimitriu, Romul Munteanu, Marin Sorescu, Edgar Papu, Petru Poantă, Val Condurache, George Alboiu, Dinu Săraru, Eugen Simion, Constanța Buzea, Cezar Baltag, Gheorghe Bulgăr, Fănuș Neagu, Cezar Ivănescu, Ioan Alexandru, Gheorghe Pituț, Nicolae Dragoș, Corneliu Sturzu, Ștefan Augustin Doinaș, Romulus Rusan, Mihai Ungheanu.

GHEORGHE
GRIGURCU:

„Spre o nouă sinteză a limbii“

În epoca noastră, limba a cunoscut două fenomene aparent opuse. Primul e cel al unei pseudomitizări, sub chipul extensiei orgi-lice, al unei funcții pa-radigmatice. Teoria ling-vistică se aplică asupra li-teraturii, prin structura-lism și semiotică, avînd a-erul unei metodologii su-verane, care ar mlatura vagul emoțional, impreciz-ia terminologică, fluctua-ția atitudinii subiective printr-un criteriu științifi-c. Un exorcism sui gene-ris este exercitat astfel a-supra exegezei, pentru a-izgoni din corpul său du-hurile pasămite impure ale impresionismului, care ar perturba evaluarea ra-țională, deci absolută, a operei. Ferdinand de Saussure, formalistii ruși, Cercul lingvistic de la Pra-ga, Jan Mukarovsky, Ro-man Ingarden, I.A. Ri-chards, William Empson, R. Jakobson, S. Saporta, M. Riffaterre, J. Holliday, neo-aristotelienii din Chicago etc. sint urmași, un timp, cu venerație, pe calea u-nei ontologizări a structu-rii, ingenioase și subtile adesea, dar fatal unitate-rale, punind în paranteză complexitatea omului care se exprimă în creația li-terară. E un exclusivism inocent, de cabinet, o teo-roare pur tehnică. O ten-tativă de a fetișiza textul, o iconodulie profană. Re-acțiile de reînforcare la uman, tot mai accentuate la ora de față, erau de alt-minteri previzibile din capul locului, punind me-canismul limbii în lumina mai mult ori mai puțin simpatice a unui experi-mentalism care nu se pu-tea perpetua ca atare. A-gonizările sale speculative, încontestabile, se însumează unei perspective mai largi, determinate de prin-cipiul vital ce dă naștere formelor estetice. Într-un mod tot mai vădit, timpul acordă dreptate celor ce, în numele tradiției eritice, a conceptelor de gust, in-tuiție, sensibilitate, pro-blematică morală și socia-lă, s-au arătat sceptici față de propozițiile neopoziti-viste ale formalismului, gata a tăia nodurile gordi-ene... Al doilea fenomen e cel al unei pseudodemi-tizări, al coboririi limbii la treapta pragmatică, simpli-ficească, ostentativ „pro-zaică“, „plată“. Al abando-nării de către ea a „sarcu-nii mitice“, a acelor „ele-mente de mister, culoare, sugestie care îi dau posi-bilitatea de a se manifesta ca o creație virtuală. Conotația inefabilă e dată la o parte, precum un a-parat inutil, dacă nu de-a dreptul ridicol. O elemen-tară percepție probează prelungind în jurul nos-tru această tendință a lim-

bii (vorbite și scrise, deo-potrivă) de a se pune în slujba necesităților ime-diate, cu un minim efort, cu un efect evident de pauperizare. O fenomeno-logie a existenței ce se diversifică într-un ritm fără precedent ajunge a fi indicată, paradoxal, prin-tr-un număr tot mai mic de termeni, aflați în ra-porturi tot mai insignifi-ante, standardizate. Cau-zele? Cea mai directă e progresul științelor exacte, proliferarea enormă a ten-nicii, impunerea în genere a unei civilizații bizuite pe procese, precum abstra-gerea, generalizarea, orga-nizarea și vehicularea a unui cit mai mare număr de informații, viteza, ur-mărirea eficienței palpabile. Sub presiunea acestui context, limba nu poate evita o crescîndă imper-sonalizare, o sîcitate, o re-ducție a sucurilor singula-re, a aromelor particulă-rului. Ca o consecință a limbajului abstractizant, economicos, ca și a tiparu-lui administrativ adiacent, au loc drastice defrăgări, fiind sacrificate cuvintele ce par a prisosi ori a pune în cheștiune precizia co-municării. Între eficacita-rea concretă și contempla-ție, între exactitatea statis-tică și fantazare se proou-ce un impact, rezolvat în favoarea tendințelor do-minante ale secolului, dina-mic, practic, condus de co-mandamentele civilizației intensive. Visul unei limbi așa-zicînd gratuite, ornamentale, atente la propriile sale tensiuni, e suspectat, marginalizat. Ca orice estetism, cultul limbii în sine, așa cum a fost promovat de la sim-boliști pînă la letriști, pare acum desuet. Cu toate că oficierea acestui cult re-prezintă el însuși un mo-ment de oboseală, din care decurge discreditul său. În felul acesta putem con-sidera că o altă pricină a stereotipizării limbajului o constituie chiar faptul că el a ajuns pe culmile u-nei expresivități literare. Din prima jumătate a vea-cului al XIX-lea, urcînd către creația Junimii, stă-pinite de geniul eminesci-an, ca și de cumpăna fără greș a conștiinței maiore-sciene, trecînd prin extra-ordinara perioadă interbel-lică, densă și luxuriantă grație întîlnirii unor nu-meroase valori diverse, pentru a ajunge la anii noștri, cei de după 1985, al regăsirii drumului drept al culturii, care a făcut po-sibilă o nouă bogată inflo-rire specifică a literelor, limba română literară a crescut, s-a structurat și s-a împlinit la nivelul ori-cărei limbi din lume, pur-tătoare de mari creații ale spiritului. Un ciclu orga-

nic s-a închis. Dar fixarea expresiei reprezintă inevi-tabil o limitare, o scădere a forțelor lăuntrice ale de-venirii. Mai puțin năval-nică decît în perioada ro-mantică a căutărilor heli-adești, latiniste, eminesci-ene ori chiar argeziene, limba șovăie decantîndu-se, se oprește masurîndu-și înfățișarea oficiali-zată, evasivă definitivă. Avin-turilor sale anterioare le ia locul o anume inhibi-ție cu aspect de solemnita-te. Timpul său interior are o cadență mult mai lentă, dînd uneori impresia a se fi suspendat. Procesul a fost sesizat încă de către Titu Maiorescu, care racea distincție între „suierul“ cuvîntului și „trupul“ lui, arătînd că cel din urmă dispare treptat, în benefi-ciul sufletului verbal, „rece și logic“. E o con-secință a evoluției intelectu-ale și artistice, un semn nobil al clarității, al echi-librului, al forței discipli-nate, altfel spus o „cia-sicizare“ a limbii, în dau-na concretului tumultuos, anarhic. Exemplaritatea limbii se însoțește cu un grad de rigiditate. Pe acest fond al simplității, al so-brietății, se manifestă însă și unele excese, deloc ne-glijabile. Limbajul nobil abstract aspiră a deveni un limbaj tehnicizat, cit mai funcțional, frustrat nu doar de vibrația atectivă, ci și de nuanțele unei gin-diri integrate, umaniste. Acesta e alcătuit dintr-o serie de limbaje pro-fesionale, greu accesibile publicului larg (cu o nota de ezoterism laic), care, cel puțin privite din afă-ră, nu exclud monstruozi-tățile semantice ori gra-maticale. Pe de altă parte refluxul limbii tradiciona-le, „mitice“, îngăduie pro-liferarea jargoanelor și a argourilor ce înlocuiesc pitorescul temperat, depu-zînt în graiul vechi, cu unul strident, caricatural. Ajunsă la o condiție pro-fană, limba devine nu o dată profanatoare. Lucru demn de reținut: oranta-tea strădăla, violent, dacă nu trivial colorată, nu al-cătuiește doar un obiect de exploatare literară (așa-dar o limbă ficțională, cum era limba eroilor lui Cara-giale), ci și o rostire însu-șită într-o manieră... seri-oadă, în felurile medii. Elevi, studenți, tineri inte-lectualii și-o asimilează între alții, cu o nonsaia-nță nu totdeauna prevăzută cu distanță parodică. Da-torită unei imitații pe sca-ră largă, oralitatea trucu-lentă se transformă într-o a doua natură lingvistică a individului. Diferența dintre ficțiune și realitate dispare. Simulacrii nu se mai distinge, în virtutea u-nei bononii deformatoare. Deși exclusiv incredule, ironice, zeflemitoare, co-notațiile traduc necesitatea unei îndepărtări de limba-jul tehnic-birocratic, de cod, de formular ca și de cel al unui jurna-lism devitalizat, șablonard. La stilul-informație se a-daugă un stil-reacție. A-vem astfel o alternativă la abstractia exagerată, dez-umanizată. Cu toate rezervele de ordin estetic și etic ori pur și simplu lingvis-tice pe care le putem nutri față de limbajul strazii, vedem într-insul o erupție a vitalității primare a um-

bii, care își ia revanșa a-supra unui exces de codi-ficare, de stilizare poziti-vistă. Mustind de concret, de frenezie imaginativă, de umori neconstrinse, el ne îndreptățește a-l socoti o falsă demitizare. Inoc-mai ca în poezia ironică, ireverențioasă, plebea, ca-re dă cu tifa clișeele gra-ve, tot mai depreciate, găs-im în acest limbaj o altă cale, neașteptată, de rege-nerare a energiilor vieții, chiar dacă (din motivele, poate, ale unui complex scientizant) cu semn vaio-ric schimbat... Oricum, limba se află la o răspintie. Atît pseudomitizarea prin abstractiune cit și pseudo-demitizarea prin renunța-rea la convenții, jovialita-te, caricare, sint simptome-le unei crize periodice, care anunță o schimbare iminentă. În ambele cazuri asistăm la o ocultare a semnificatului printr-o a-tenție preponderentă acor-dată semnificatului. Ab-stracțiunea năzuiește a se constitui într-un mouei formal, transpersonal, în-tr-un mecanism indiferent la sensuri, impermeabil la esențe. Din punctul său de vedere, mesajul e neglijabil în raport cu structura, cu semnul, cu simbolul. Textualismul ar putea fi considerat un soi de este-tism al interpretării, un aristocratism care se res-tringe la purul protocol. Limbajul deconvenționa-lizat, amoral, atît de slobod, al rostirilor stradale e, la rîndul său, doar un ruo-ment, o materie primă să-racă ce caută a se impune prin forma sfidătoare, prin poza insolită, citeodată ci-nică. În pofida expresivi-tății sale, a unei prospe-țimi ce se străduiesc a con-tracara trivialul, lipsa de perspectivă (trasături spontane, însă și intențio-nate, izvorite dintr-un cal-cul stilistic al subiectului vorbitor), nu constituie de-cît unul dintre elementele ce pot alcătui un organism lingvistic integru. În con-dițiile unor asemenea sun-dări, e de așteptat, credem, o nouă sinteză a limbii. O fază superioară a ei, care să depășească momentele de oboseală, de derută, alunecările spre soupi parțiale, spre fragmenta-rism și spre aleatoriu. O limbă care să imbine ab-stracțiunea și concretul, scripticul și orantatea, specializarea și universa-lizarea într-un chip armo-nios, organic, trecînd pes-te dificultățile de adaptare ale instrumentului de co-municare la mediul unei ci-vilizații în rapidă prefă-cere, o limbă care sa se impună ca model acceptat de către unanimitatea vor-bitorilor săi reprezentativi. Cu alte cuvinte, o nouă limbă literară, corespun-zătoare tranziției către se-colul XXI. Cea dintîi obli-gație a ei va fi, de bună seamă, cea de a-și îngloba specificul umanului ac-tual, de a-și făuri o conti-nuă, credibilă referențialitate ontologică. A se re-vela, prin ea însăși, drept o „expresie a spiritului“ după cum scria Novalis, ori, spre a-l cita pe Ma-za, drept „o unealtă și o formă a spiritului, care prin poezie devine un scop și un conținut al spiritui-lui“. Transgresînd sen-timentul inconfortabil al disjunției dintre „formă“

și „conținut“, această limbă va funcționa ca o unitate spirituală în ori-zontul istoric care o va circumscrie. Includerea tu-turor aspectelor ei spe-ciale va avea ca rezultat o fluiditate, o disponibilitate, o deschidere ce vor favori-za atît comunicarea pe plan general, cit și co-municarea pe plan pari-cular, atît cea care-și pro-pune difuzarea transpa-rentă, cu adresă practic nelimitată, cit și cea a transclucidenței ireductibile, fertile, de care se servește arta spre a se adresa fie-căruia în alt fel. Va fi o

limbă proaspătă și exactă, suplă și rezonabil norma-tă, sub egida antropologi-zării, care e premisa nece-sară oricărei activități cre-atoare. Elementele ei se află de pe acum în minile noastre. Depinde, în pri-mul rînd, de noi, oamenii scrisului, aspectul pe ca-re-l va lua edificiul său, dar și de ceilalți, mulți, despre care scriem ca și cum ar serie și ei, căci limba e un fapt colectiv „există doar pentru că, în ființa sa fabuloasă, așa cum spunea Valéry, „fie-care pune puțin de la sine“.

ION CRISTOIU:

„Limba e, înainte de toate, comunicare“

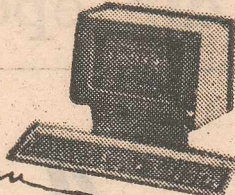
Cum, de altfel, s-a mai aratat în spațiul acestei anchete, discursul lui Ște-fan Golescu trebuie inteles într-un context istoric dat. Sintem înainte de cistiga-rea Independenței și ina-ainte de Marea Unire. Uni-tatea și Independența României sint adevăruri pentru care se mai poartă încă bătălii. Și în aceste bătălii limba română, pă-strată, întreagă, de veacuri, vorbită în toate provinciile istorice, devine un argu-ment politic hotărîtor. De aici, tonul înalt, profetic al cuvîntelor din discursul de recepție. E necesară a-cestă raportare, intrucît azi cultivarea limbii româ-ne nu mai poate fi pusă în termenii dramatice ai lui Ștefan Golescu. Nimeni în lume nu mai contestă des-chis Unitatea și Indepen-dența României. Creșterea limbii românești rămîne mai departe, ca și în 1867, o datorie de onoare a fie-cărui intelectual. Dar, o datorie rezultată din calita-tea de cetățean al patriei și nu dintr-o situație ex-cepțională creată în ulti-mul timp. Se impune o ast-fel de precizare, pentru că, din cite se poate observa, multe intervenții consua-rite limbii române au tonul unei alarme de proporții. Se strică limba noastră! E în primejdie tezaurul național! Să se ia măsuri imediate! Chiar și sintagma, apă-ra-rea limbii române, dragă multor articole, lasă să se înțeleagă o situație drama-tică, în care limba română, aflată sub asediul unor forțe inferocșitoare, e apă-rată de o mină de oameni, între care se disting, prin vitejie și disperare, însisi autorii articolelor respecti-ve. Astfel de alarme — în treacăt fie spus — nu tre-buie să surprindă prea tare. Cultura pare a fi, mai mult decît alte sectoare ale vieții naționale, un spațiu al îngrijorărilor spectacu-loase. Cite alarme de pro-porții n-au făcut să tres-a-ră de-a lungul timpului, prin vuietul lor publicistic,

inima bietului cititor. N-a-vem roman! N-avem proză scurtă! Poezia trece prin criză! Alarma false, pe loc infirmate de realitate. În aceste neliniști intră nu numai o anume plăcere a scriitorilor de a-și dramatiza propria activitate, dar și o neînțelegere a specifi-cului culturii române. Cul-tura noastră s-a dovedit, în istoria sa de veacuri, un sistem inzestrat cu o deo-sebită forță de autoreglare. Manifestările primej-dioase prin extremismul lor estetic au fost totdea-na frinate de o tendință fundamentală către echili-bru. Orice abatere de la mersul firesc al lucrurilor a sfîrșit prin a fi corec-tată. Îngrijorările spectacu-loase în legătură cu starea limbii noastre de azi sint, asadar, disproporționate în raport cu faptele propriu-zise. Există, desigur, în a-cest spațiu, multe aspecte negative, multe lucruri ne-mulțumitoare, dar ele nu îndreptățesc tonul drama-tic. Citeva răspunsuri din cadrul acestei anchete au mărturisit preocuparea față de ceea ce s-a numit efec-tul nociv exercitat asupra limbii actuale de către cli-șeele din unele articole de gazetă și emisiuni radio-tv. S-a vorbit atît de mult de influența unor astfel de clișee, incît puțin a lipsit să nu se contureze imagi-nei unei întregi populații, de la noul născut pînă la bătrînul venerabil, dialo-gînd ca-n unele reportaje de gazetă. Termenii pro-blemei n-au fost abordați întru-totul exact. În pri-mul rînd, pentru că exis-tența clișeeilor gazetărești nu este, cum s-a lăsat a în-țelege, o realitate exclusi-ve, a presei noastre de azi. Oriunde și oricînd mijloa-cele de comunicare în masă au produs și vor produce, prin specificul lor, clișee le limbaj. Nu e o armă a gazetăriei repetarea unor lucruri pînă în pinzele albe? Și la ce altceva poa-te duce repetarea decît la clișee? În al doilea rînd,

atelier literar

George Broboană

George Broboană — Drăgășani. Nu vă grăbiți nici cu mulțumirile, nici cu automulțumirile. Dacă până spre toamnă incolo recolta vi se va părea bună, trimiteți ceea ce credeți că depășește valoarea textelor de acum, nesigure în expresie și idee.

Topirceanu Ion — Sibiu. Poezia e ceva mai mult decît ceea ce credeți dumneavoastră: „De atîta ură și vrajbă / carnea a înflorit / în aburul de plumb / precum pomii din aburul solar”. În astfel de versuri nu înfloresc nici carnea, nici pomii. Poate altceva. Coboriți puțin pe Topolog și o să vă dați singur seama.

Andronache L. — Arad. Computerul vă mulțumește pentru scrisoare. Poezia nu-i la aceeași înălțime. E bine, totuși, că ați reușit să locuiți pe malul unui riu, precum în copilărie.

Manciulea Dan — Tirgoviste. Aveți mult haz, dar nu știți ce să faceți cu el. Alții știu, dar nu-l au. Din două nenorociri, împreunate, nu rezultă decît o a treia. Așa că încercați să vă descurcați singur.

Constantin Negrea — Deva. Nu trișați: sinteți capabil de lucruri frumoase. Cele de acum sînt ca niște ulcioare galea sparte. „Tu rămi ai și mă așteaptă / eu plec să te caut / tu ești eu rămînîndu-mă-n mine / eu plec să mă caut”. Reveți numai după ce v-ați regăsit. Dar căutați cu grijă: puteți da peste altceva.

Reissner Ovidiu — Almaș. Vreți să aflați de la computer dacă faptul că „cea iubită” nu v-a înțeles niciodată versurile se datorează unei „lipse de sensibilitate” pe care n-ați fi crezut să o aibă

tocmai ea. Computerul nu se amestecă în chestii din astea, dar susține că nici dumneavoastră nu stați prea bine la acest capitol: „Nevoia de tine îmi vine spre seară / cînd stau la fereastră tăcut și retras”. Nu mai priviți pe geam. Luați o carte bună și citiți.

Florinescu Adrian — Brașov. Părinții dumneavoastră au dreptate și trebuie să-i ascultați: sinteți încă un copil. Un copil bun, care vrea să scrie și trebuie să învețe să citească.

Răzvan Exarhu — Brăila. Nu, noi nu ne enervăm niciodată. Asta ar mai lipsi! Așteptăm să ne dați vesti cînd veți avea haine pe măsură să vă ascundă aripile. Numai aripile?

Andra — București. Scrieți: „Azi(-)dimineață m-am trezit devreme. / Am deschis larg fereastra și am privit în zare. / Soarele era undeva, sus, pe cer — și ce soare!”. Să fim serioși: dacă soarele era așa de sus, înseamnă că v-ați sculat foarte tirziu. Ați auzit cocoșii?

Mihai Ciobanu — București. Nu faceți o favoare: „Vă las pe dv. să descoperiți (dacă este ceva de descoperit) în aceste „imagini ale sufletului” văzute din unghiuri diferite, dincolo de neclaritatea și imperfecțiunea lor, miezul fierbinte al unui „pămînt spiritual”. Dacă exista ceva de descoperit, nu ne puneți pe noi. După lupă, am luat microscopul și n-am găsit nimic. Acum așteptăm un telescop. Dar sintem siguri că e o investiție numai costisitoare, nu și de folos.

Ioan Toma — Scăești, Dolj. „Scriu de douăzeci și cinci de ani și nu am reușit să public măcar un

vers”. Și nu v-ați întrebât niciodată de ce n-ați reușit?

Vrincianu F. — Botoșani. „Din caietul meu cu poezii am ales un buchet... însă nu știu dacă o să aveți ce alege”. Nu, n-am avut ce alege.

Urse Aurelia — Slobozia. Transcriem: „Ce chestie! / În vitrina librăriei / am văzut un nud ciudat: / era un amestec de forță și goliciune / cu formă de poezie / (...) / M-am ascuns îngrozită / și m-am jurat că / n-o să mai pozez / copertilor de poezii / și că n-o să mai mă dezbrac / niciodată / de frunze”. Chiar, ce chestie!

David Iulian — Tîrnăveni. Reținem din Am o eriză: „Am o eriză ciudată: / Mi s-au dezacordat / coardele inimii / / M-am dus la vraci / Dar nimic. / Pianul meu continuă / să cînte fals”. Normal. Dar vraciul v-a luat mult?

Mai trimiteți: Benescu Ion — Galați; **Tahia** — Oradea.

Deocamdată nu: Bica Adrian Ovidiu — Făgăraș; **Pamfil Gartega** — Buzău; **Niculescu Lilianna Cristina** — Iași; **Paula Adam** — Vaslui; **Buhaescu Virginia** — Galați; **Mihalea Enescu** — Pitești; **George Popescu** — Pucioasa; **Gabriela Claudia Enache** — Iași; **Alexandru Adam** — Botoșani; **Giurcan Valentin** — Focșani; **Bănică Viorel** — București.

Nu vă pierdeți timpul: Svemer Sorin — Buzău; **Crișan Dorin** — Cluj-Napoca; **Grădinarul Cleopatra** — București; **Munteanu Ellis** — Galați; **Stănuțel Neluța** — București; **Dafin Leonard** — București.

DARIE NOVĂCEANU

Declar

Declar, în fața ta, sub jurămintă: Încă trăiesc din propriul avînt, Dintr-o neordine de neîntîlnit Simțind iubire-n tot ce am iubit.

Asemănare

Aduci cu liniștea și libertatea Cu vîntul care vine de niciunde, Cu ce îmi scapă fără a mi se-ascunde Din ce-are omenesc eternitatea.

Te-apropii după felul cum privești De gingășia florilor de mai. Pedepsa ta se plînuiește-n rai, Dar ține de precepte pămîntești.

Plecat și reintors

Plecat și reintors cu visul care Ti-e supraomenească înălțare, Îți simt tristețea prefăcută-n floare Și bucuria-n lacrimă de soare.

MARCEL LAZAR

Stelele cad străbătîndu-mă

Nu știu planetele cum se rotește, dar stelele mă străbat iară și iară. Nu vreau să știu spre ce mă îndrept, cînd aripa în mine trage să moară. M-a părăsit mirarea și parcă sînt străină de acest peisaj cu primăvară cuminie. Găsi-voi, oare, scoica, să-i fiu perla, să dorm și să visez cuvinte?

Pereche

Mereu mă-ntrebi cît voi rămîne. De cînd știi că rana aceea nu mai doare în fiecare zi aștepti să-mi desfășor aripile și să plec... Mai ales cînd cerul e senin și cineva, departe, îmi face semn. Și mi-e milă de tine că n-ai cunoscut furtuna decît aici, pe pămînt.

FLORICA C. MITROI

Nașterea din vis

În vagonul de dormit începuse Vămuirea întinericului. Centrul de gravitație al viselor Va cădea în noaptea aceasta Pe aripile unei păsări.

Vai, ce intemperii preconizează Meteorologii. Și cîtă iarnă va fi miîne La poarta dimineții!

Du-mă, pasăre, spre infinit Ceasurile care-mi hrănesc Această sete Această foame de-a mă naște din vis.

TRAIAN ANDRONESI

Cu puțin timp în urmă, a avut loc, la Brăila, Festivalul de poezie patriotică revoluționară „Odă pămîntului meu — Mihai Dragomir”. Printre laureați s-a aflat și Tudorița Voica-Tarniță, care a obținut premiul revistei Flacăra.

Îi dorim, odată cu apariția acestor poeme, izbîndă în plătirea ei pe apele nu totdeauna line ale poeziei.

Tudorița Voica-Tarniță

Aproape

Aproape sînt de Dunărea-nnoptată În lotca mirosînd a primăvară — De floarea de salcîm nescuturată, De fluturii din lanul cu secară.

Mă-nvăluie o soaptă de lumină. Tăcerea cîntă-n florile de soc; Doar puful păpădiei se înclină Cînd Timpul tremură-n ghioc.

Țișnește aripa de vis Pe coama unui trup. În ciobul de lumină neînchis Cîmpia e un lup...

Aproape sînt de simburul de apă Spuzit de curcubeu; Izvorul vîrsta își adapă Din ochii unui zeu.

Din Cîmpulung

(Urmare din pag. 9)
debut Rădulescu-Codin și Dan Simonescu, iată casa nașterii Barbului Barbilian.

Case. Odoare. Unde va fi locuit sublocotenentul Petrescu Camil în nopțile de război dar și de dragoste ale întîiei conflagrații mondiale?

Unde vor fi locuit Noica și Paleologu în lungii lor ani de Cîmpulung? Trebuie să aflăm. Case. Pe a lui Tudor Musatescu o știu. În balconul fetelor și mușterilor de pe... „Titanic”

...De cupa de nufăr m-apropii — De-arama de ploaie și lut. Aproape-s de cîmpul cu dropii Dar eu, încă nu m-am născut.

Bărăgan

Să porți în tine o cîmpie — Bostănărie fermecată, Să innoptezi în pepeni roșii Sau într-o luntre legănată, Să coci cu trupul tău amiaza Pădurilor răsăritene Și-n portul ancorat acasă Prelung vapoare să te cheme, Să rătăcești pe bulevarde Scăldate-n floarea de salcîm Și să auzi în noapte caii Pășcînd la margine de drum. Prefă-te-n val, colindător de vise Ce singerezi la fiece cuvînt. Fii așa sau veghează Iubirea pe acest pămînt.

sînt și acum mușcate înflorate. Sculă arhaică, barometrul uriaș al grădinii publice „Mersi” de pe bulevardul... „Pardon” anunță invariabil timp bun. Îl cred. Trebuie să-l cred.

Case. Concentrate de memorie. Le iubesc pe toate (și le iubesc și edilii noului Cîmpulung ce le țin la mare preț, dichisindu-le gospodărește și împodobindu-le cu plăci amintitoare).

Alteîndva voi scrie despre grădinile orașului, despre pădurile ce-l împrejmuesc cu hlamide transparente. Acum ochii mi se scurg pe țigle roșii și peste acoperiș de gîndrîlă.

Poem

O toamnă se-ascunde-n cuvinte, Un strop de lumină din greș; Salvez de la moarte un dînt Și singele blond de cîreș.

Dar vai, ce nebun, grădinarul Mă strigă din pomi înfloriți — Aruncă în muguri amnarul Și crengile toate-s fierbinți.

Alături suspină pădurea Și pasărea încă mai plînge. Un orb își aruncă securea Și miinile-s pline de singe.

Dunăre

Există-n lume mări involburate, Oceane fremătînd de bogăție; Dar n-aș alege, dintre toate Decît o Dunăre scăldată în cîmp

Aici curg carele cu grîne Și caii bat sălbatic drumul; Miroase de departe-a piine Și-i înflorit mereu salcîmul.

Din bob de griu și de secară Doinește Dunărea senină — Ștergar țesut la mal de țară Cu ochi de blindă Chiralină.

Oare unde a locuit Fane Neagul pe vremea înaltelor sale studii (neterminate, slavă domnului!) la școala militară? Mister. Secret militar? De n-o fi un Macheton al metaforei, marele meu prieten din junețe (pînă spre bătrînețe), oricum, un Mackensen tot s-ar zice că e!

Și uite casa lubitului meu Marin Roșu, născut în Sîlșteag-Gumești, vecin cu Moromete și coleg de bancă, oarecînd, cu acesta. Cum și eu sînt mîndru că sînt vecin cu (gardă personală, atenție, critici literari!) Aurel Simion ce a fost ani buni, unul dintre cei mai stră-

Spiritul revoluționar

(Urmare din pag. 9)

vechi și perimat, a ceea ce nu mai corespunde actualei etape și să promovăm cu îndrăzneală noul, ceea ce se afirmă ca o necesitate a dezvoltării societății, atît în ceea ce privește forțele de producție, cît și în știință, în învățămînt, în cultură, în întreaga dezvoltare economică-socială!”

Fără îndoială, trebuie să fim conștienți că ne aflăm în fața unei cerințe obiective, a unei sarcini de mare răspundere, înfăptuirea ei solicită o muncă stăruitoare, de anvergură, cu necesitate angajînd într-o unitate de acțiune, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, resursele educaționale ale societății, în integritatea lor, din învățămînt, instituții de cultură, centre de perfecționarea pregătirii politico-profesionale a cadrelor, din presă, radio, televiziune, uniuni de creație ș.a. Este nevoie de o activitate nuanțată în acest sens, ca adresabilitate în conținut, cu o judicioasă proiectare a perspectivelor apropiate și mai îndepărtate, ținînd seama că, în contemporaneitate, spiritul revoluționar — ca atribut al personalității — reprezintă un remarcabil salt calitativ în manifestarea ei.

lucii campioni de box ai țării și ai continentului și care n-ar scoate o vorbă despre multele lui isprăvi și-mi face doar hronicul îndeletnicirilor lui blajine: grădinaritul și creșterea de lighioane.

Despre casa mea am mai scris. Am mai scris-o. Și ea m-a scris pe mine în cîteva tomuri.

Chiar nu vă e dor de Cîmpulungul Musculului?

Eu îl țin drag, mie mi-e dor de Dînsul chiar și în clipele în care îl locuiesc și-l bîntuie cu semetia unui alt boier (boier-naș?) Neacșu, tîclicutor de semne și deseme...

Anchetă organizată de AURELIAN T. DUMITRESCU

File din epopeea libertății

4. 0 zi decisivă a întregului război

Știrea despre declanșarea revoluției române a parvenit lui Hitler, în momentul în care dictatorul lua ceaial de seară cu colaboratorii săi cei mai apropiați de la Cartierul general (Rastenburg, Prusia Orientală). Vestea arestării mareșalului Ion Antonescu, comunicată telefonic lui Hitler, a provocat un acces de furie fâhlerului. Generalul Walter Warlimont îl descrie, în memoriile sale, pe Hitler ca fiind „obsedat de ură și de setea de răzbunare” împotriva României. ● Violenta reacție se explică prin lovitura grea dată de acțiunea curajoasă a României planurilor lui Hitler din vara anului 1944. În iulie acel an, Germania nazistă a avut cea mai ridicată producție de armament din timpul celui de-al doilea război mondial. Intemeiat pe creșterea producției de război — proces pe care el îl voia continuat în lunile următoare — Hitler consideră că obiectivul cel mai important pentru Reich era să cîștige timp : „pentru noi — declara Hitler la 3 iulie 1944 feld-mareșalului A. Kesselring — a cîștiga timp înseamnă totul, acum. Cu cît vom ține pe inamic la periferie cu atît mai bine”. A păstra România sub control era vital pentru realizarea obiectivelor strategiei hitleriste. La 23,25 (ora României) convorbirea telefonică între Hitler și generalul Hans Friessner, comandantul Grupului de armate german „Ucraina de sud”; la orele 11,20 acesta din urmă raportase că poate menține aliniamentul Focșani — Brăila; acum, sub impactul revoluției române, cere lui Hitler să aprobe retragerea forțelor germane pe aliniamentul Carpaților. Hitler nu voia însă să abandoneze nici aliniamentul Focșani-Nămoloasa-Brăila, una dintre cele mai puternice poziții de apărare strategică din Europa, nici perimetrul petrolifer de la Ploiești, esențial pentru funcționarea economiei de război a Reichului. Directiva care sosește la ora 0,00 la Comandamentul Grupului de armate german „Ucraina de sud” ordonă înăbușirea insurecției române și păstrarea sub control a teritoriului României. În timp ce armata română, sprijinită de formațiunile patriotice de luptă începe ostilitățile împotriva forțelor Wehrmacht-ului, gestul de demnitate națională al României declanșează o adevărată reacție în lanț în țările aflate în orbita Reichului nazist : un adevărat seism politic zguduie guvernele de la Budapesta, Sofia, Zagreb și Helsinki. ● Regimul horthyst se află confruntat cu o dilemă : să invadeze, cu sprijinul Wehrmacht-ului teritoriul României situat la sud de linia de demarcație impusă de dictatul fascist de la Viena sau să se abțină de la acest act agresiv pentru a nu com-

promite negocierile secrete începute la Berna cu reprezentanții ai S.U.A. În locul guvernului Sztójay Dóme, se constituie un nou cabinet, condus de generalul Lakatos Béla. În cercurile antifasciste din Ungaria, Actul revoluționar de la 23 August este salutat și considerat un exemplu de urmat. Postul de radio „Kossuth” declară : „Să spunem deschis, românii sînt mai bravi, mai hotărîți pentru că nu a existat la ei servilitatea în fața lui Hitler, au gîndit mai departe decît Horthy, au avut o politică bine gîndită, astfel încît România a ajuns deodată într-o situație favorabilă”. Pentru poporul ungar, conchidea postului de radio Kossuth, nu exista decît o singură soluție : să acționeze la fel „cum poporul român și-a luat soarta în propriile mîini”. La Sofia guvernul Bagrianov a încercat în fața desfășurării victorioase a revoluției române, să obțină retragerea unităților Wehrmacht-ului de pe teritoriul bulgar. Ascutirea crizei politice a dus la căderea guvernului Bagrianov și constituirea — într-un efort disperat de a salva regimul burghez — a unui nou guvern prezidat de Konstantin Muraviev. Mișcarea de rezistență antifascistă, în frunte cu comuniștii, a salutat revoluția română : „muncitorii și țărani români au ales drumul just al luptei și sînt pe cale să se elibereze de jefuitoarii săi — germanii”. La 9 septembrie poporul bulgar, sub conducerea comuniștilor, avea să înfăptuiască revoluția care a inaugurat o eră nouă în istoria țării. ● În statul marionetă croat, revoluția română a provocat o gravă criză politică, dictatorul Ante Pavelić fiind confruntat cu o puternică mișcare de opoziție, chiar în rîndurile cabinetului său, printre opozanți numărîndu-se ministrul de război Ante Vokić. Așa cum avea să-i relateze Pavelić lui Hitler, la 18 septembrie, după declanșarea revoluției române „Intellectualii croați, printre care și membri ai cabinetului și-au pierdut încrederea în victorie și au emis părerea că trebuie să se întreprindă ceva, înainte ca războiul să fie pierdut”. Arestarea opozanților a permis lui Pavelić să soluționeze temporar criza politică, declanșată de Actul de la 23 August 1944. ● Acțiunea curajoasă a poporului român a avut un puternic ecou în Finlanda : corespondentul ziarului elvețian „Neure Zürcher Zeitung” transmitea din Helsinki la 25 august : „ziarele finlandeze de joi dimineața au publicat sub titluri cu litere mari știrile despre răsturnarea din România. Titlurile sună astfel «România trece de partea Aliaților. Pace cu Rusia, luptă împotriva Germaniei». În cercurile oficiale știrea a produs o puternică impresie

(...). În măsura în care se vor confirma întregime, evenimentele din România vor avea, fără îndoială, repercusiuni asupra poziției Finlandei. Asupra opiniei publice știrile din București au produs o impresie foarte profundă”. La 25 august guvernul finlandez a cerut reluarea negocierilor de armistițiu cu U.R.S.S. (începute în februarie apoi întrerupte), încheiate prin semnarea convenției de armistițiu la 19 septembrie.

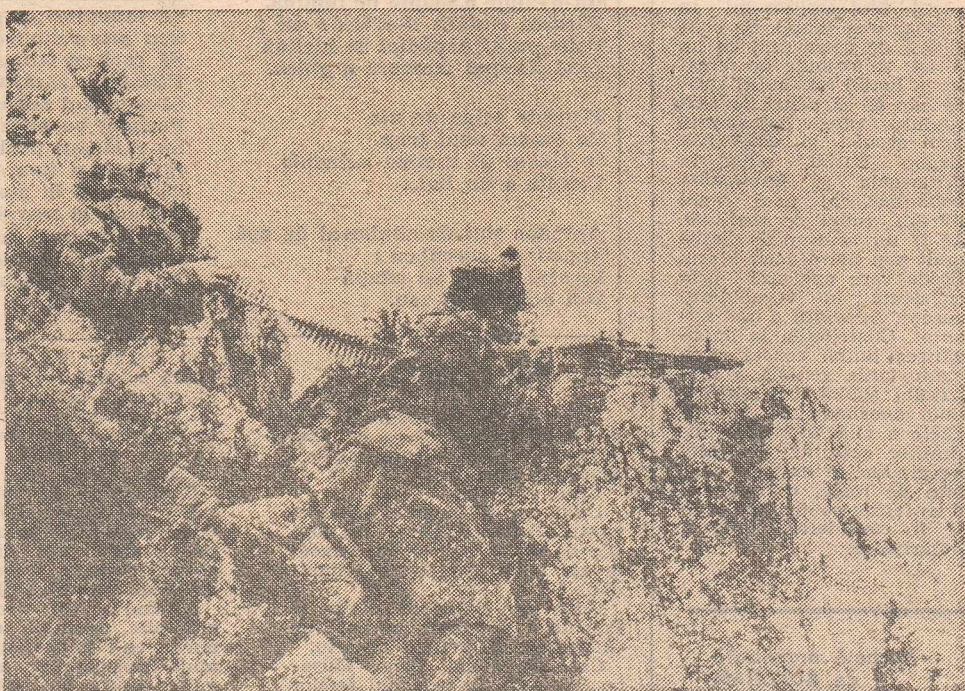
Cel mai larg flanc deschis

La 26 august, Hitler a dat o nouă directivă, prin care reînnoia ordinul de păstrare a aliniamentului Focșani-Nămoloasa — Brăila. Atît timp cît „Poarta Focșanilor” rămînea zăvorîtă drumul Armatei Roșii spre Peninsula balcanică era închis. Acțiunile de luptă ale armatei române au făcut să eșueze și această directivă a lui Hitler. „Poarta Focșanilor” a fost deschisă de revoluția română; ca urmare, în dispozitivul german s-a creat „cel mai larg flanc deschis cunoscut de războiul modern”. ● Eșecul încercării de a păstra aliniamentul Focșani-Nămoloasa-Brăila a creat o gravă amenințare pentru forțele Wehrmachtului din Peninsula Balcanică ; la 28 august, comandantul forțelor navale germane din Marea Egee a decis „concentrarea mai spre nord” a forțelor sale, expuse izolării ; două zile mai tîrziu, s-a început evacuarea pe calea aerului a trupelor din Creta și Rhodos. ● La 29 august o nouă directivă a lui Hitler ; fâhlerul se resemnează să ordone retragerea pe aliniamentul Carpaților, în intenția de a organiza aici o îndelungată rezistență, așa cum a izbucnit la Monte Cassino, unde din februarie pînă în mai, trupele sale au provocat pierderi grele Aliaților a căror înaintare a fost oprită în fața acestor înălțimi. ● Noua directivă are soarta celor două care au precedat-o : eșecul ! Grație operației de acoperire a frontierelor și a liniei de demarcație impusă de dictatul de la Viena în Transilvania, armata română a păstrat un cap de pod strategic la nord și nord-vest de Carpații Meridionali ceea ce i-a asigurat controlul asupra trecătorilor din Carpații Meridionali deschise, deci, înaintării Armatei Roșii spre Cîmpia ungară și, mai departe, spre Viena. ● Eșecul încercărilor de a constitui un nou front peste Carpați este comentat de ziarul britanic „The Evening Standard”, care relevă marea sa însemnătate strategică : „Coasta Mării Negre este deschisă. Linia potențială de apărare dintre Focșani și Galați a fost depășită. Dar toate acestea pălesc în importanță față de laurea în stăpînire de către români a trecătorilor

din Carpați. Aici condițiile erau similare celor de la Monte Cassino din Italia. Germanii ar fi putut să se retragă în trecători și să le păstreze de pe înălțimile muntoase care le dominau. Ei ar fi putut să-și retragă multe trupe din România și să se mențină numai cu un ecran subțire de efective în bune poziții defensive. În loc de aceasta românii țîn trecătorile. Germanii sînt pe cale de a fi dezarmați, iar rușii înaintează rapid... ● La pierderea celor două poziții de apărare strategică — Poarta Focșanilor și Carpații — se adaugă pierderea perimetrului petrolifer. Într-un interviu acordat după ieșirea sa din închisoarea de la Spandau, unde își ispășise pedeapsa de criminal de război, fostul ministru al armamentului Albert Speer arată : „Începînd din iunie 1944 nu puteam asigura decît sub 50 000 t. de benzină lunar, iar din august, cînd trupele noastre au trebuit să părăsească România, cifra a scăzut sub 20 000 t. Era clar că mergem spre dezastru. Aceasta a fost cauza înfrîngerii. Ea a apărut nu ca urmare a bombardamentelor strategice executate de britanici și americani, întrucît producția continua să sporească la sondele din Vest, ci prin pierderea, după 23 august 1944, a surselor de aprovizionare din România (...). Fără doar și poate, acea zi de 23 august 1944 a dus la o întorsătură decisivă în istoria producției și economiei de război, deci în istoria conflagrației înseși”. ● Ministrul de externe al Reichului, Joachim von Ribbentrop trage concluziile politice din înfrîngerile militare : la 30 august el prezintă lui Hitler un memorandum în care cere aprobare pentru a începe sondaje de pace. A doua zi sosește răspunsul iritat al lui Hitler : „este copilăresc și naiv să te aștepti la o inițiativă politică favorabilă într-un moment de grave înfrîngeri militare”. ● Menționăm aprecierea cotidianului „New York Times” potrivit căreia : „ruperea României de Germania constituie unul din evenimentele hotărîtoare ale războiului”, revista sovietică „Voina i rabocii class” (Războiul și clasa muncitoare) scria în numărul din 1 septembrie : „O asemenea apreciere nu va parea exagerată dacă ne vom imagina toată amploarea consecințelor pe care le va avea pentru Germania cîștigarea în evenimentele din România”. ● La 2 septembrie, Radio Moscova într-un comentariu difuzat la orele 19,15 relevă : „Încercarea hitleristilor de a răsturna situația creată de România a eșuat complet. Noul guvern român a sfîrșit toate încercările hitleriste și este stăpîn pe situație...Evenimentele din România au alarmat serios pe conducătorii ungari care se simt vizați di-

Imagini sugestive din Tupta eroică a armatei române, pentru eliberarea pămîntului sfînt al patriei, pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei

rect în urma acestei întorsături de lucruri. După cum se știe, conducătorii ungari pun mari speranțe în luarea de contramăsuri germane împotriva României. Într-adevăr, la 30 august sosise la Budapesta generalul Heinz Guderian, șeful statului major al armatei terestre germane pentru a purta discuții cu generalul Vörös János, șeful statului major al armatei ungare. „L-am asigurat — scrie acesta din urmă în jurnalul său — că nu este de așteptat nici o acțiune prin surprindere din partea noastră, așa cum a fost cazul în România”. • Discuțiile Guderian-Vörös continuă la 31 august: „I-am prezentat situația — notează Vörös în jurnalul său — așa cum o vedem noi. I-am vorbit despre însemnătatea păstrării necondiționate a spațiului danubian ca premiză fundamentală pentru continuarea războiului. Această concepție despre însemnătatea strategică a spațiului danubian am înaintat-o între timp sub forma unui memoriu germanilor. Am expus apoi planul nostru pentru ocuparea trecărilor din Carpații Meridionali. Generalul-colonel Guderian a fost de acord”. • Din jurnalul generalului Vörös, la 1 septembrie: „Consiliul Suprem al Apărării a hotărât în ședința sa de astăzi, executarea atacului împotriva Transilvaniei de sud”.

Comuniștii în frunte

Ziarul „L'humanité” din 4 septembrie: „Poporul român dă exemplul. El a întors armele împotriva germanilor imediat după ce Antonescu a fost înlăturat. Și în România, ca și în Franța sau Jugoslavia, partidul comunist, aflat în ilegalitate, a fost unul din principalii făuritori ai acestei schimbări...”. • Lozinca lansată de partidul comunist „Totul pentru front, totul pentru victorie” exprimă perfect voința întregului popor român de a-și mobiliza toate forțele pentru a contribui la grabnica înfrângere a Germaniei hitleriste. Aruncată împotriva voinței ei în orbita Reichului nazist, România s-a smuls de sub dominația Germaniei hitleriste printr-un act de curaj și demnitate națională și s-a regăsit pe făgașul tradițional al luptei împotriva politicii de agresiune și expansiune, înfrunțată în chipul cel mai brutal de Reichul nazist, alături de care au rămas până la capăt regimurile fasciste din Ungaria și Croația. • 18 septembrie 1944, întâlnirea Hitler-Pavelic; dictatorul, nazist explică șefului regimului-marionetă de la Zagreb că Germania a fost confruntată cu trei mari crize: debarcarea anglo-americană în Franța, prăbușirea Grupului de armate german „Centru” din Bielorusia, în urma ofensivei declanșate de Armata Roșie la 25 iunie și care avea să se încheie cu pierderea a 28 de divizii ale Wehrmacht-ului — ceea ce echivalează cu un „dublu Stalingrad” — și acțiunea României de a întoarce armele împotriva Germaniei naziste. Hitler însuși recunoștea, așadar, însemnătatea decisivă a Actului de la 23 August 1944, când îl așeza alături de deschiderea celui de-al doilea front în Europa și de una din cele mai mari catastrofe cunoscute de Wehrmacht. • De la 23 August 1944 și până la 12 mai 1945, România — ca participantă la coaliția antihitleristă — a angajat efective de aproape 540 000 militari care o plasează pe locul al patrulea în această coaliție, după Uniunea Sovietică, S.U.A. și Marea Britanie. Ostași români au

străbătut prin luptă un spațiu de 1700 km, participând alături de armata sovietică, la luptele pentru eliberarea părții de nord-vest a României, smulșă din trupul țării de dictatul de la Viena, a Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei.

• Spațiul în care s-au desfășurat acțiunile de luptă ale armatei române — Ungaria, Cehoslovacia, Austria — a avut o excepțională însemnătate în faza finală a războiului; după pierderea controlului asupra perimetrului petrolifer din România, economia de război a Reichului nu mai dispunea decât de zăcămintele petrolifere de la Balaton (Ungaria) și de la Zisterdorf (Austria); o parte însemnată a fabricilor producătoare de armament fuseseră mutate în această mare zonă, mai puternic expusă inițial bombardamentelor aeriene americane. (În apropiere de Viena prin pomparea lacului subteran Hinterbrühl s-a construit o mare uzină subterană de fabricare a avioanelor cu reacție). Ultima contraofensivă a Wehrmacht-ului în timpul celui de-al doilea război mondial s-a declanșat la 6 martie 1945 în zona lacurilor Balaton-Velence. Obiectivul ei final era recucerirea României. Soldaților germani care plecau la atac li s-a cerut să-i facă lui Hitler, cadou de ziua lui (20 aprilie) petrolul de la Ploiești! Percepția total lipsită de realism a situației îl făcea pe Hitler să creadă în posibilitatea străbaterii în decurs de o lună și jumătate a spațiului dintre lacul Balaton și Ploiești; dacă aceste planuri erau rodul unor iluzii, ele nu sînt mai puțin revelatoare pentru greaua lovitură primită de Germania hitleristă prin acțiunea României. Pînă la sfîrșitul Reichului, Hitler nu s-a putut resemna cu pierderea petrolului din România.

• Jertfa de sînge a armatei române s-a ridicat la peste 167.000 morți, răniți și dispăruți, ceea ce înseamnă o medie zilnică de 630 pierderi. • Cuantumul efortului economic determinat de participarea României la războiul antihitlerist s-a ridicat la peste un miliard de dolari (valuta anului 1938), ceea ce înseamnă de patru ori bugetul României pe exercițiul financiar 1937—1938. • Ianuarie 1945: „Deputatul laburist Ivor Thomas a sugerat în Camera Comunelor că de vreme ce România este a patra țară ca efective pe frontul Germaniei; ar fi cazul de a propune să i se acorde un statut de cobeligeranță”. La Conferința de pace, de la Paris din anul 1946, s-a comis însă o gravă injustiție față de România, prin neacordarea statutului de cobeligeranță, pe deplin meritat prin valoarea contribuției ei la înfrângerea Germaniei naziste.

Aprecierile istoricilor

Pe măsură ce Actul revoluționar de la 23 August 1944 a intrat în sfera de preocupări a istoricilor, ei au relevat — în funcție de informația lor documentară și de onestitatea internațională — dimensiunea lui internațională. • În 1961 unul dintre cei mai buni specialiști în istoria Europei de est, britanicul Hugh Seton Watson scrie în cartea sa *The East European Revolution* (Revoluția est-europeană): „Acțiunea de la 23 August 1944 a fost unul din evenimentele decisive ale celui de-al doilea război mondial”. • Fostul general german Hans Kissel în cartea — semnificativ intitulată — *Die Katastrophe in Rumänien. 1944* (Catastrofa

din România) analizînd evenimentele din spațiul românesc din august 1944, conchide: „Amplarea și consecințele militare și politice ale acestei înfrîngerii germane n-au fost mai puțin grave ca cele ale bătăliei de la Stalingrad”. • Unul dintre cei mai de seamă gînditori și istorici militari ai secolului nostru, Basil H. Liddell Hart relevă în lucrarea sa, devenită clasică, *History of the Second World War* (Istoria celui de-al doilea război mondial) că acțiunea României a determinat crearea „celui mai larg flanc deschis, cunoscut vreodată în războiul modern”. • Compatriotul său, John Erickson, reputat specialist al istoriei frontului de est, conchide în cartea sa *The Road to Berlin* (Drumul spre Berlin) că „23 August 1944 s-a dovedit a fi una din zilele decisive ale întregului război”. • Publicistul vest-german Siegfried Kogelfranz într-un articol publicat în „Der Spiegel” în 1984 subliniază caracterul unic în istorie al Actului revoluționar de la 23 August 1944: niciodată un singur eveniment nu a provocat într-un timp atît de scurt pierderea unor teritorii atît de întinse și a unor efective atît de numeroase ca acele suferite de Reichul nazist în urma acțiunii curajoase a României. • În 1987, în revista belgiană de istorie militară „Memo”, redactorul-șef, istoricul Roger Gheysens, la capătul unui studiu amănunțit despre consecințele strategice și politice ale Actului revoluționar de la 23 August 1944 și ale alăturării României la coaliția antihitleristă, conchidea astfel: „Acest aport masiv, imensele sacrificii consimțite ar fi trebuit să-i aducă României din partea Aliaților, statutul de stat cobeligerant. Este profund regretabil și nedrept că această decizie juridică internațională i-a fost refuzată”.

Glorioasele tradiții de luptă

Evalufînd însemnătatea lui 23 August 1944, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat o caracterizare profundă acestui eveniment de excepțională însemnătate pe planul istoriei naționale și a celei universale: „Înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944 în condițiile internaționale favorabile determinate de vic-

toriile armatelor sovietice și ale aliaților, de lupta popoarelor din Europa împotriva fascismului german a deschis o nouă eră în istoria milenară a poporului nostru. România s-a alăturat, cu întreaga forță, armatelor sovietice, împotriva Germaniei hitleriste, pentru eliberarea deplină a patriei de sub dominația hitleristo-horthystă și apoi a luptat, dînd jertfe grele, pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la zdrobirea deplină a fascismului. În războiul drept dus împotriva fascismului, poporul nostru a demonstrat că nu a avut nimic comun cu elica militarofascistă, care a împins țara alături de Germania hitleristă, împotriva Uniunii Sovietice. Totodată, poporul român și-a afirmat astfel glorioasele tradiții de luptă pentru independență și de sprijin al luptei altor popoare împotriva dominației străine, pentru libertate și independență”.

Aceste glorioase tradiții și-au găsit continuarea superioară în anii „Epocii Nicolae Ceaușescu”, cînd grație acțiunii curajoase, responsabile și novatoare a președintelui ei, România socialistă a desfășurat și desfășoară o exemplară politică de apărare a independenței și suveranității tuturor statelor lumii, de condamnare a politicii de forță și de amenințare cu forța, de nesocotire a dreptului popoarelor de a fi stăpînite pe soarta lor. Pe drumul de glorie și lumină pe care s-a angajat la 23 August 1944, România socialistă aduce un mesaj de pace și prietenie, de înțelegere și colaborare. Minunatul efort de reînnoire a patriei, înfrunțat în marile construcții ale „Epocii Nicolae Ceaușescu” — precum Canalul Dunăre — Marea Neagră, Transfăgărășanul, metroul bucureștean și multe altele — relevă vocația muncii pașnice și creatoare a poporului român. Împlinirea ei cere un climat de pace și securitate pentru a cărei asigurare România se dedică cu toate mijloacele ei.

La 44 de ani de la marea cotitură din istoria sa, poporul român are toate temeiurile de a contempla cu patriotică mîndrie drumul străbătut, sub conducerea încercatului și bravului Partid Comunist Român.

FLORIN CONSTANTINIU ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ **Gheorghe Bozu** din **Reșița** sesizează starea precară în care au ajuns cărțile de telefon de la unele oficii P.T.T.R. Din unele lipsesc zeci de pagini, citeodată, ca un făcut, tocmai de cele de care ai nevoie, paginile sunt făcute sul, indoite și rupte, etc. Indiferent care sînt cauzele deteriorării acestora, se simte nevoia înlocuirii lor cu altele în stare bună, aceasta constituind de fapt o obligație de serviciu a oficiilor P.T.T.R.

Apropo de cărți de telefon, pe cînd o nouă ediție a cărții de telefon a Bucureștiului? Cea în vigoare are, dacă nu ne înșelăm, vîrsta de 11 ani.

■ **Gheorghe Păcurariu**, profesor pensionar din București a paralizat în urmă cu cîteva luni. A fost internat, tratat cu toată grija. Cînd a revenit la domiciliu, la cîteva zile, a dat telefon la unitatea „Igiene” din Calea Giulești vis-a-vis de cinematograful Giulești, la o distanță de cinci minute de blocul în care locuiește și a rugat-o pe șefa unității să trimită un frizer să-l tundă și să-l bărbierască. A fost refuzat pe motiv că bărbierii sînt în concediu, iar femeile, după program se grăbesc spre casă. Prin bunăvoința unor prieteni, un frizer de la o altă unitate, care s-a recomandat Gigi, a venit la domiciliu, l-a tuns și l-a bărbierit pe G.P. Pentru aceste servicii a apreciat că trebuie să primească 60 lei. Gheorghe Păcurariu ne roagă, dacă se poate, să intervenim pe lângă Uniunea cooperativelor meșteșugărești pentru a reglementa serviciile la domiciliu bolnavilor netransportabili. S-a putut și, iată, am intervenit.

■ În **Timișoara**, str. Goethe nr. 2 nu e liniște, ne scrie **Maria Buzoianu**. La parterul blocului se află restaurantul Palace. Motorul camerei frigorifice al acestuia emite un zgomot continuu care dă locatarilor senzația că dorm într-un tren accelerat. Intre blocuri mai este amplasată o unitate de cizmărie care aparține de U.J.C.M. Timiș, freza care șlefuește tocurele scoate un zgomot similar cu cel făcut de un fierăstrău circular. Freza funcționează în două schimburi. Conducerea U.J.C.M. s-a deplasat la fața locului și a fost de acord. A decis fixarea frezei de dușumea și dublarea ferestrelor. Ferestrele trebuie însă să stea deschise pentru că se lucrează cu substanțe toxice. La o nouă reclamație cum că măsurile preconizate n-au dat rezultate, au venit din nou doi tovarăși care au ascultat și au plecat. Ni se spune că președintele U.J.C.M., Dumitru Pirvu a fost de acord că presa ar trebui mutată, însă lucrurile s-au oprit aici.

■ Subsemnata **Petrescu Elena**, domiciliată în **București**, **Drumul Taberei nr. 44**, Bl. Z 132, sc. B, ap. 2: „La data de 11.03.1988, cu chitanța 64743 am achitat la casieria ICRAI Giulești din strada Moghioros suma de 486 lei, contravaloarea confecționării unei grile la fereastră de la bucătărie. Devizul a fost întocmit de către tov. Gal, care se ocupă de astfel de lucrări și care m-a obligat să achit pe loc pentru că la acea dată erau în gol de lucru. După mai multe intervenții mi s-a spus că nu au material și că au alte lucrări mult mai urgente. Am făcut două sesizări la sediul ICRAI Giulești dar nu am primit decît confirmări postale. Eu ceream ori să mi se execute lucrarea ori să primesc banii înapoi.”

■ **Ministerul Sănătății — Direcția Asistenței Medicale**: La scrisoarea adresată dv., de Vasile Dițu din Constanța, str. Cișmelei nr. 17, bl. 1A, ap. 28, vă comunicăm: Urmare dispozițiilor date de Ministerul Sănătății bolnavul a fost adus cu o autosanitară la spitalul clinic al municipiului București, unde în urma examenului medical efectuat de o comisie de medici de specialitate cu înaltă calificare profesională i s-a stabilit diagnosticul. Bolnavul a fost internat în clinica de neurologie pentru tratament recuperator, urmînd a se indica la ieșirea din spital repetarea curelor recuperatorii în unitățile sanitare din stațiunile Eforie Nord, Techirghiol sau Mangalia.

■ În urmă cu mulți ani, organele locale au ridicat în

satul nostru **Șoimu** din județul **Teleorman** o placă de marmură comemorativă în cinstea celor care au luptat pe moșia boierească la răzcoala din 1907. O parte dintre dinșii oa Tudorache Cristea, Pascale Sirbu, Voicu Tene, Ion Cartof și alții au fost înscrși pe placa de marmură frumos așezată, nici că se putea în altă parte mai bine decît în curtea Școlii generale din sat. Cu timpul nu se știe cum și cine a spart un colț din placă, apoi de doi sau trei ani a dispărut. Se zice că ar fi luat-o la primărie să facă alta. A rămas postamentul gol și pentru noi, cetățenii acestui sat, copii, nepoți și strănepoți ai celor care au luptat pentru binele nostru a rămas un gol în suflet. Așa s-ar cădea, să se pună placa la loc, să-și aducă oamenii aminte de cei care au luptat pentru binele lor.

Cu respect, **Dragne Florea**, țaran din satul **Șoimu**, județul **Teleorman**.

■ **Gheorghe Marinache** din **Pitești** este posesorul unui autoturism ARO 244/D, căruia în timpul garanției i s-a defectat pompa de injecție. La sesizarea dînsului, i s-a înlocuit pompa cu alta dar de alte caracteristici. A făcut o intervenție la **Intreprinderea Mecanică Fină Sinaia**, care i-a răspuns prompt că delegatul I.A.T.S.A. Pitești se poate prezenta să ridice pompa solicitată. Cunoșteam multe lucruri frumoase, despre I.M.F. Sinaia, ne scrie G.M., dar la o atît de mare receptivitate, se spun drept nu mă așteptam. Scrisoarea mea este și de mulțumire la adresa întregului colectiv de muncă al acestei unități etalon din țara noastră, dar vrea să fie și un exemplu pentru alte unități despre felul cum trebuie rezolvate cererile cetățenilor.

■ **Soții Mircea și Carmen Picu** din **București**, strada Dr. Staicovici nr. 37, își petrec vacanțele din anul 1980 în stațiunea **Eforie Nord**. Întorși de curînd de pe litoral, ne-au scris o scrisoare de 7 pagini, o sinceră și entuziastă recomandare a stațiunii și a serviciilor alocate prestate de personalul și factorii acesteia la diverse nivele. Și pentru că într-o stațiune te „izbești” încă de la început de serviciile Dispeceratului și a Biroului de cazare faci cunoștință cu tovarășul Dinu. Supra-solicitat de numeroasele-i sarcini, făcînd cite unul două sau chiar trei lucruri deodată, este întotdeauna amabil și îndatoritor. Din biroul tovarășului Dinu nimeni n-a ieșit nemulțumit sau dezamăgit. Toate aceste atribuții, tovarășul Dinu le-a înșuflat și celor din subordine. Tovarășul Boros, șeful Biroului de cazare și colegii dînsului sînt rugați de asemenea, să primească meritate laude. În scrisoare mai găsim cuvinte de bine despre personalul restaurantului Neon în frunte cu șeful de unitate și șeful de sală. Pe cit de amabili și îndatoritori, pe atît sînt de anonimi. Cei care ne scriu știu doar că șeful de sală i se spune Ghimi. În incheierea scrisorii, soții Picu dau conțetărilor un sfat: Profitati de serviciile oferite de personalul stațiunii Eforie Nord. Nu veți regreta!

Așa se explică avalanșa de vizitatori pe litoral. Sperăm că și alte colective se ridică la nivelul de profesionalism al colectivului de la Eforie Nord.

■ În schimb, profesoarei **Lucia Stănescu** din **București** sejurul ei în **Stațiunea Covasna**, început în 5 iulie i-a creat o serie întreagă de insatisfacții. Ele au început din „prima zi”: „Trebuie să fii la ora 5 dimineața pentru a fi sigur că reușești la ora 11 să obții o fișă, pentru că cele două asistente, puse în hol în acest scop, nu pot face față avalanșei de pacienți. Cei care au avut curajul să vină la ora 7 riscă să li se spună la ora 11 că vor rămîne pentru a doua zi, întrucît celor o sută de persoane de la rînd li se adaugă altă avalanșă de pacienți, care sosesc cu rezultatul de la laborator și au prioritate, cum mi se explică”. Mai sînt și alte nemulțumiri generate de personalul de deservire, etc.

■ Pentru a ne menține tot în lumea stațiunilor să dăm cu-

vîntul lui **Dumitru Sărae** din **Mogoșoaia**: „De mai bine de un sfert de veac merg la **Slănic Prahova** la băi. De tot atîta vreme, Baia Baciului a rămas în stadiul în care am cunoscut-o. Mai mult, a îmbătrînit odată cu mine. Municipality orașului nu s-a putut ocupa de amenajarea băii pentru că nu aparține de Slănic, ci de Sinaia, care fiind la distanță încasează taxa de intrare — 6 lei pentru adulți și 3 lei pentru copii, dar nu-și trimite nici un reprezentant să vadă baia care a rămas în părăsire. Podul de lemn, a putrezit (o parte a intrat în apă și se poate prăbuși), cabinetele sînt părăsite, treptele de care trebuie să te sprijini abia se țin în cuie ruginite și desprinse de la locul lor. În ziua de 24 iulie, din 12 robinete funcționau doar 4”.

■ Cîteva vesti bune pentru cei care ne-au cerut sprijinul în rezolvarea problemelor privind spațiul locativ: Cominatul Petrochimic Borzești i-a repartizat lui **Gheorghe Ghiuțu** și familiei sale un apartament cu trei camere în municipiul **Gheorghe Gheorghiu-Dej**, str. Mărășești 20/22; Consiliul popular al municipiului **Zalău** a repartizat **Viorică Boca** un apartament cu 3 camere în bl. H 19 în cartierul Stadion; lui **Nicu Ionel** din **București** i s-a atribuit locuința din str. Măcelari 23; familiei lui **Gheorghe Bănică** i s-a repartizat un apartament de 3 camere confort I în Bl. A. 42 din strada Tinerețului, din **Brăila**; realizînd nemulțumirile solicitări, **Intreprinderea de Produse Refractare „Muncitorul” Cristian** și **Biroul Executiv al Consiliului Popular comunal Cristian** au hotărît să i se atribuie lui **Ion Jilavu**, deși petentul face dovadă că nu este bun gospodăru, o locuință de serviciu a **Intreprinderii**, compusă din 3 camere, avînd utilitățile necesare, pe strada **Brazilor** nr. 11, Cristian, județul **Brașov**.

■ În urma articolului D-vs. intitulat: „Inițiativă nelăudabilă”, apărut în revista **Flacăra** nr. 27 din 8 iulie, ca răspuns la sesizarea mea, vă anunț că în data de 14 iulie mi s-a ridicat de la domiciliu de către delegații ICS din Dej cele 38 bucăți, „Irigodor” și mi s-a restituit contravaloarea lor. Țin să vă mulțumesc etc. etc. **Emilia Cimpoia — Dej**. De data aceasta înregistrăm din partea ICS Dej o inițiativă laudabilă.

■ Podurile sînt făcute să-ajute pe oameni cu ale lor să treacă peste o apă ori peste o vale. Au fost făcute acolo unde a fost nevoie de ele. Să le dărim sau să lăși să se dărîme singure și să nu pui alte în loc este un act de nesăbuită. Oamenii nu mai au cum să ajungă acolo unde-i mină interesele, o iau pe ocolite, pierd timp. Autobuzele care transportă navetiști, profesori și elevi se opresc. Lipsa unui pod acolo unde ar trebui să fie este în cele din urmă o lipsă de simț gospodăresc. Întîmplarea a făcut ca într-un timp foarte scurt să ne sosescă în redacție 3 scrisori pe această temă.

1. **Martin Adam** din **Fundu Răcăciuni — Bacău**: „De mai mulți ani, drumul ce străbate acest sat a rămas aproape impracticabil mijloacelor auto. Cîndva circula un autobuz care satisfacea nevoile cetățenilor însă din pricina unui pod care s-a dărîmat la intrarea în sat am fost total izolați de restul comunei și de orașul Bacău. Pînă la gară nu sînt mai puțin de 13 kilometri. Cetățenii s-au angajat să participe la repararea drumului și a podului. însă...”

2. **Dumitru Cornescu, Petroșani**, str. Bucegi nr. 7: „Locuim în cartierul **Girbești**, izolat de oraș prin **Jiu** și **pirul Galbina**. Legătura cu orașul se făcea peste un pod. Acum aproape 10 ani s-a lărgit traseul liniei ferate care merge paralel cu podul care a fost demontat. De atunci și pînă astăzi acest pod n-a mai fost refăcut de Regio-

nala C.F.R. Timișoara. La noi nu poate intra o Salvare sau o mașină cu lemne pentru că podul e peste **Galbina**, nu prezintă siguranță. Oamenii care lucrează la acest pod sînt văzuți foarte rar și atunci se succed cite puțin și pleacă. Se risipesc materiale în zadar pentru că anii au trecut și podul nu e gata...”

3. **Tudorică Oprea** din **Lăceni — Teleorman**: „Vă scriu în numele a peste 1.000 cetățeni din Lăceni. Satul este împărțit în două cartiere de riul **Teleorman**. Toate punctele alimentare, școala, grădinița, C.A.P., căminul cultural, dispensarul se află într-unul din cartiere. Ceilalți locuitori sînt obligați să treacă indiferent de anotimp mai mult prin apa deoarece podul existent este folosit doar de cei cu picioare foarte sigure, nicidecum de către copii sau bătrîni. Mulți dintre noi ne-am plimbat de-atîta apă și am cerut Consiliului popular comunal renovarea podului deoarece contribuția bănească de 600 lei de locuitor se reține an de an pentru pod. Între timp cîteva persoane și animale au scăpat printre gaurile din pod...”

■ S-au rezolvat de către instituțiile în drept cererile de încadrare ale unor cetățeni care solicitau locuri de muncă pe măsura pregătirii și aptitudinii acestora: **Cătălin Arteni** din **Birlad** a fost repartizat la Secția utilaj complex **Huși**; **Ion Pașa** din **Puchenii Mari — Prahova** a fost repartizat în funcția de practicant la **Intreprinderea** pentru prelucrarea lemnului din **Ploiești**; **Elisabeta Popescu** din **Petrila** și-a început activitatea la **Intreprinderea** pentru administrarea cantinelor și cazare **Valea Jiului** **Petroșani**; Prin dispoziția de repartizare 3355/1988 **Ion Nicolae** din **Galați** a devenit electrician la Combinatul siderurgic din localitate; Intrucit **Mariana Bighiu** nu a primit avizul Serviciului de medicina muncii să presteze activitatea de sudor, a fost orientată spre Cooperativa „Înfrățirea” din **Galați** pentru a se recalifica în meseria de confecționer marochinărie; **Ștefan Liposchi** din comuna **Moisei — Maramureș** a fost repartizat în muncă la **Intreprinderea** minieră **Baia Borșa** ca miner subteran.

■ **Ion Badea** din **Constanța**, strada 1 Decembrie 1918, a participat în data de 26 iunie la crosul care s-a desfășurat în Parcul Pionierilor din Mamaia. A rămas dezamăgit pentru că deși a sosit în primii 500 nu a primit tricou olimpic, așa cum înțelegem că s-a promis. În sport, fair-play-ul trebuie să se manifeste și din partea organizatorilor.

■ **Ioan Ghiulescu** din **București**, Bd. Ghencea 28, Bl. C 87, sc. B, ap. 47, om al muncii la I. P. Informația a dus pe data de 20 iulie 1987 la Cooperativa Meșteșugărească, **Unitatea 42** din strada **Mărgăneului**, unde este responsabil **Teodor State**, materiale pentru două cojoace. I s-a luat măsură, a predat materialul cu chitanța 42218, pe care responsabilul a scris cu propria mină să revină după 30 de zile să ridice cojoacele, a plătit 1.000 lei avans. După 30 de zile a început calvarul. Ca să n-o mai lungim, să spunem că după un an cojoacele tot nu sînt gata. Am fi în stare să pariem o sută de lei contra unei monede de 15 bani că pe tovarășul **Marian Topală**, cel care ar fi trebuit să le execute, de fiecare dată prima zăpadă îl prinde cu cocoul pe umeri.

■ **Vasile Fintineanu** din **București** ne scrie că factorii responsabili de aprovizionarea populației au uitat să repartizeze în magazinele de specialitate cremă sau spumă de ras. Cremă de față care se folosește după ras se găsește în schimb din belșug. Ce folos însă că nu poate fi folosită. V.F. n-ar dori să ajungă la vîrsta dumnealui să poarte, vrea nu vrea barbă.

■ **Intreprinderea de transporturi Mehedinți**: Urmare scrisorii tov. **Ștefan Mănescu** din comuna **Dumbrava**, județul **Mehedinți**, prin care solicită sprijin în vederea asigurării transportului navetiștilor zilnic pe distanța **Strehaia — Dumbrava — Valea Marcului**, cursele solicitate au revenit la orarul zilnic.

Pagină realizată de **OPREA GEORGESCU**

Poșta redacției

Savu Ion — Iași: La treapta de retribuire se va ține seama de cei doi ani. La durata stagiului, nu ● **Rada Gheorghe — Pitești**: 1. Spitalul de chirurgie plastică și reparatorie, str. arh. Ion Mincu nr. 7, sector 1, 79818 București. 2. Actele medicale în legătură cu boala și adevăratele obșnuite. Credem că ar trebui să vă programati. 3. Da. 4. Nu știm ● **Calistru Elena — Botoșani**: Nu va încadrați în prevederile legale. ● **Lasco Flore — satul Cărandeni**, com. Lăzăreni (Bihor): Situația nu poate fi rezolvată favorabil. Toate legile apar în presă, în Buletinul oficial și în colecțiile de legi și este datoria noastră să le cunoaștem. ● **Sameș D. Vasile — com. Valea Seacă (Bacău)**: Pentru a lucra în I.A.S. și, în același timp, să vă păstrați lotul în folosință trebuie să aveți aprobarea adunării generale. ● **Dumitru I. Dumitru — com. Sutești (Vrancea)**: La primirea repartiției de porumb pentru contractanți de animale, I.I.C. vă va onora cu prioritare cantitățile înscrise în dovezi la preluarea animalelor. ● **Axinte Maria — Iași**: Administrația Loto-Pronosport a comunicat succursalei județene cu nr. 6722 din 12.03.1984 că, față de prevederile Decretului 477/1983, paza la agențiile speciale de vînzare se va asigura de către personalul încadrat în agenție.

● **Munteanu Ionela — satul Răcăuș-Răzeși**, com. Horzești (Bacău): Cu multă înțelegere față de situația specială în care vă aflați, Comitetul comunal de partid a hotărît să lucreți deocamdată ca distribuitor în cadrul noii brutării comunale, pe parcurs urmînd să fiți încadrată în una din secțiile de prestări servicii. ● **Asociația locatarilor „Polux” — Ploiești**: Pentru neplata gazelor pe o scară de bloc, poate fi sistată alimentarea cu gaze a scării sau a întregului bloc, nu numai în apartamentele răilor platnici. ● **Susan Simion, Mocanu Petru, Petre Traian — Boia (Hunedoara)**: Retribuția tarifară de încadrare înregistrată în carnetul de muncă este cea corespunzătoare categoriei obținute prin examen susținut în fața comisiei tehnice de încadrare, iar cîștigul realizat lunar este stabilit în funcție de categoria de încadrare a lucrărilor executate (art. 20, Legea 57/1974). ● **Titonea Sorin — Sibiu, Borcilă Dorin — Tg. Jiu**: Pînă la sfîrșitul anului problema locativă a familiei dv. va fi rezolvată. ● **Buzurin Constantin — Drobeta-Tr. Severin**: Constatîndu-se că sancțiunea a fost decisă fără a se efectua cercetarea prealabilă a faptelor, cum cer prevederile Legii 1/1970, ați fost repus în drepturi. Vă comunicăm aceasta cu înțînzare, deoarece răspunsul celor în drept la scrisoarea dv. a venit de-abia acum. ● **Butnariu V. Gheorghe — satul Valea Perilor**, com. Cătunele (Gorj): Este foarte bine că v-ați folosit de dreptul de a vă controla înscririle din carnetul de muncă, „oglinda muncii dv. de o viață”, cum spuneți. Pentru modificarea nejustificată a categoriei, sînteți în drept să vă adresați organelor de jurisdicție.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

E mai ușor în circa altuia

Numai calitățile profesionale, hărnicia și seriozitatea tinerei economiste Gherghina Stoica pot explica decizia conducerii unității de a o transfera de la contabilitatea unei secții la contabilitatea generală a C.P.L. Pitești. Evenimentul s-a produs în februarie '87, după ce, cu mai bine de o lună în urmă, se eliberase un post prin plecarea lui Badea Aurel în altă parte. În acest răstimp, lucrările contabile respective deveniseră restante și-o așteptau pe Gherghina Stoica într-un dulap. Asta n-ar fi fost nimic, dar evidența contabilă cu pricina era nepusă la punct încă din august 1986 — fapt care-a dumirit-o pe Gherghina de ce noii colegi îi spusese de la început, mai în plină mai în serios, „c-o să plîngă” când o vedea citare de lucru.

Controlul bancar cere presant aducerea la zi a lucrărilor. Șeful Biroului contabilitate, Dumitru Oprescu, recunoaște volumul imens de lucru și-l mai desemnează, din aprilie '87, și pe Radu Florea să se ocupe de aducerea la zi a restanțelor. Numai că acesta e cunoscut pentru talentul cu care se fofilează, și greu rămîne tot pe Gherghina. Banca cere din nou clarificarea situațiilor. Gherghina se adresează contabilului șef al unității, cerind sprijin, îndrumare și control într-o muncă pe care o făcea în premieră. Obține promisiuni. Banca sugerează constituirea unei comisii care să se ocupe de realizarea unei evidențe contabile corecte. Gherghina simte avalanșa și se adresează în scris conducerii unității (referatul nr. 19168/24 oct. 1987) arătând că la noul loc de muncă nu i s-a predat o situație clară a lucrărilor ce le avea de făcut și solicitind o analiză a acestui volum de lucru în raport cu posibilitățile fizice ale unui om de a le efectua. Intervenția Gherghinei l-a deranjat pe șeful ei direct, Oprescu Dumitru, care l-a interzis să mai specifice în condică orele de plecare, ce erau, tot mai des, mult după program: asta a fost singura consecință a unei solicitări, omești și colegiale, de ajutor la realizarea unor lucrări pentru întărirea cărora Gherghina Stoica n-avea nici-o vină. Urmează și un mic represaliu: i se blochează retribuiția pe luna noiembrie.

Sufocată de un volum de muncă peste limitele fizice ale unui singur om, nesprîjinită de nimeni, sicanată cit se poate, siciată și-acasă de cei doi copii

(de 4 și 2 ani), muștrată de soț pentru întârzierile peste program, gravidă iarăși în luna a doua, Gherghina Stoica se întornează în spital, în decembrie '87, cu diagnostic de sindrom nevrotic și hipotiroidie. Condiția obligatorie, impusă de medici, pentru păstrarea sarcinii și nașterea unui copil normal a fost intrarea în concediu medical. Aflată în această situație, Gherghina face o cerere în scris (30 martie 1988) prin care solicită să i se acorde, totuși, drepturile bănești pe noiembrie '87, care continuau să-i fie blocate. I se răspunde cu adresa nr. 7372/23 aprilie: „vă rugăm a vă prezenta la unitate pentru a vă preda lucrările de care a-ți (sic) răspuns pe postul care l-ați ocupat în cadrul atribuțiilor care v-au fost stabilite și documentele care au stat la baza evidenței pe care ați ținut-o (...) Retribuiția vă stă la dispoziție oricînd a fi ridicată”.

Totul e-n regulă, numai că femeia-i bolnavă. Și întrucît acea „oricînd” a rămas fără acoperire, Gherghina mai solicită încă o dată acordarea retribuiției. Răspuns (nr. 13144/17 iunie '88): „vă rugăm să vă prezentați la serviciu să puneți ordine în evidența de care a-ți (sic) răspuns și la clarificarea ei să vă restituim retribuiția cuvenită”. Deci, ce n-a fost valabil pentru un bărbat, căruia i s-a dat transferul fără nici o problemă, deși avea lucrări restante de 5-6 luni, nu mai e valabil pentru o femeie gravidă în luna a noua, care este chemată la serviciu să aducă, totuși, la zi, acele lucrări despre care s-a constatat că nu pot fi făcute de un singur om. Tinăra economistă Gherghina Stoica se întreabă, pe bună dreptate, „cit de întemeiată legal este decizia de a mi se bloca retribuiția cuvenită pe luna noiembrie 1987 în condițiile în care nu mă consider răspundătoare de neefectuarea unor lucrări anterioare angajării mele în acel loc de muncă?” Și: „cit de etică este atitudinea șefului colectivului de muncă din care fac parte, care aproape mă sornează să revin la serviciu, ignorînd cu o condamnabilă ușurință situația medicală în care mă aflu?”.

Ca să nu mai spunem că timpul necesar redactării acelor adrese și scrisorilor ar putea fi ocupat mai cu folos lucrînd chiar la evidențele contabile care-l sperie într-atîta pe șeful biroului contabilitate.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Despre bere la 38 de grade

Caniculă mare, o caniculă cum parcă n-am mai avut de multe veri, și în aceste condiții, pină la sau după concediu, fiecare se gîndește cum să se descurce mai bine, să-și astimpe seacă, cum să profite de soare și alt fel decît în autobuz, tramvai sau la serviciu. Cele mai căutate sînt răcoritoarele, sucurile de tot felul și berea. Grupajele prezentate în paginile revistei, în această vară, constatau starea de lucruri dintr-un loc de agrement sau altul. Cu producătorul însă discutăm pentru prima oară. Iată-ne așadar într-un dialog despre bere cu Costică Constantin, secretarul organizației de partid din Centrula vinificării, băuturilor diferite și a produselor spirtoase.

— Deci, tovarășe Constantin,

cum au răspuns fabricile de bere din țară solicitărilor deosebite din această vară?

— Foarte simplu: am produs mai mult. Prin măsuri deosebite, în primul rînd prin valorificarea superioară a materiilor prime și prin îmbunătățirea tehnologiilor de fabricație, am sporit și cantitatea, am ridicat și calitatea berii.

— Cîte fabrici de bere numără centrala?

— 29 de fabrici, Constanța, Sibiu și Timișoara avînd secții și la Tulcea, Cîmpeni și, respectiv, Ciclova Montană, aproape de Oravița.

— Care este cantitatea de bere trimisă spre consumatori în prima jumătate a anului?

— 6.688.000 hectolitri, ceea ce reprezintă cu 239.000 hectolitri

mai mult decît în aceeași perioadă a anului trecut.

— Sîntem deja în august, cînd, la fel ca în iulie, respirăm cu economie și căutăm răcoritoare. Printre ele, și berea.

— Și în aceste două luni avem depășiri importante față de plan, realizînd 1485 mii și 1520 mii hectolitri.

— Bere multă. Și gustoasă?

— Da. Sînt convins că este mai bună ca în anii trecuți.

— Aprecierile se referă și la berea la halbă?

— De la noi, berea la halbă pleacă la fel de bună ca și cea-laltă, imbuteliată. Vreau să fac însă niște precizări: trebuie respectate indicațiile de păstrare a berii și de igienă a instalațiilor de debitare a ei la halbă. Dacă e ținută în soare, sau la temperatură mare, iar instalațiile pomenite nu corespund, berea nu mai e bere. Repet, noi expedim în fiecare zi bere proaspătă și de bună calitate.

— De cine depinde calitatea berii?

— În ceea ce privește fabricile, calitatea ține de profesionalismul și de conștiința oamenilor. Pregătirea profesională a muncitorilor din fabricile de bere a crescut mult în ultimii ani, ca urmare a perfecționării pregătirii lor. România are o tradiție deosebită în fabricarea berii. Trebuie întreținută această tradiție. S-a redus mult și fluctuația, disciplina tehnologică este mai riguroasă. O probă a faptului că producem bere de calitate sînt și solicitările la export, cum se întîmplă cu berea Silva, fabricată la Reghin. Dar, o spun din nou, calitățile oamenilor muncii din fabricile de bere de buni meseriași nu sînt suficiente, dacă cel ce o preia spre desfacere la populație nu se îngrijește s-o păstreze așa cum o primește de la noi.

— Care sînt noutățile?

— În primul rînd aș aminti sorturile cu procent scăzut de alcool, care vor intra în producție la finele trimestrului 3. Este o tendință peste tot în lume ca acest tip de bere să cîștige în pondere. Se vor extinde, apoi, sortimentele de bere brună, aici omologîndu-se un produs nou. Tot la acest capitol putem aminti și etichetele noi, mai frumoase, mai atractive, sticlele beneficiînd de un aspect comercial deosebit. Și, în sfîrșit, pentru bucurăseni, Fabrica Rahova va produce berea denumită Carul cu bere, care se va desface numai la restaurantul cu același nume.

RAZVAN BARBULESCU ■

Atît scrisoarea lui Dan Sebastian (strada Polonă nr. 76) cit și relatările sale ulterioare, întărite de ale familiei Bălăsoiu (Polonă 74 A), se întîlnesc într-un punct la care revin mereu, punct de unde izvorăște, de fapt, gestul de a cere sprijin cuiva din afară într-o problemă care-i a vieții lor. Punctul comun îl constituie afirmația că vecinul lor Niculae Marinescu (Polonă 74) le face viața amară, de ani de zile, frîndu-i în procese înalțuite interminabil, procese din care s-ar părea că și-a făcut o sursă de plăcere. Sîntem avertizați că omul este versat în minuirea sicanelor mărunte cu care s-a obținut efectul satisfacției sale, versat să se mențină la periferia vinovățiilor clare.

După ce îl căutăm cîteva zile zadarnic, — „Tocmai am lipsit de acasă vreo două zile, știți eu sînt singur, pesionar de doi ani...” — Niculae Marinescu ne asigură că el și numai el are dreptate în disputele cu vecinii. „Greu, cu mare chin am scăpat de chiriși. (Se străduiește să plîngă, nu reușește, apoi renunță n.n.) Soția mea a divorțat în urma certurilor cu un chiriș. Dar am scăpat de ei. Mă gîndeam să mă recăsătoresc. Păi ce, pot? A cumpărat aici unul (arată spre casa lui Dan Sebastian) care s-a unit cu cei de dincoace (gest spre casa familiei Bălăsoiu) și-mi fac numai rele”. Nu înțelegem cum ar fi putut fi blocate presupusele sale proiecte matrimoniale, „ei nici nu doresc să înțelegem lucrul acesta. Încercăm să aflăm ce rele îi fac vecinii. Tot ce ne spune N.M. este: „Mă șicanează, spun că aș fi om rău”. Apoi trece brusc la altceva. „Tocmai mă gîndeam să scriu și eu o scrisoare. Bine că ați venit. Că eu, pină acum, numai la instanțe am apelat. Am avut procese cu ei. Multe. Dar le-am cîștigat. Pe toate le-am cîștigat.

Asta nu arată că am dreptate?”

Atîta doar că, pină la urmă, aflăm, chiar de la el, că nici pomeneală de așa ceva: au fost și destule procese pe care le-a pierdut. Seninătatea cu care trece peste un neadevăr repetat cu obstinație cîteva minute mai înainte este frapantă. De-a lungul mai multor ceasuri petrecute în discuții cu dînsul, seninătatea aceasta devine edificatoare în ce privește tehnica folosită pentru deplasarea atenției interlocutorului, atunci cînd ceva îl prezintă defavorabil, îl arată așa cum este, iar nu așa cum ar dori să fie văzut.

După un timp, vine cu actele, dar surpriză: delimitările respective nu există în documentele invocate. Ca într-un joc absurd, cu actele în față, susține că ar exista acolo ceea ce lipsește cu desăvîrșire. Pentru ca apoi să ne spună absolut senin: „Așa ceva nu veți găsi în nici-un act de vinzare”. Și iarăși o deviere a discuției. Brusc, e nemulțumit de ceva absolut neclar: „după ce mă chemați aici...” Îi reamintim că nu l-am chemat, singur a insistat să vină, ne-a convins că nu-i este greu, o face cu plăcere. Da, își amintește.

Reluăm discuția de parcă nu s-ar fi intrerupt decît ca să-și aprindă o țigară. Dar va reveni la ideea aceasta de încă două ori și își va aminti, de fiecare dată, că lucrurile stau altfel. Aceeași seninătate, aceeași lipsă de jenă pentru un lucru măcar jenant. Trece peste orice, reține doar ce-i place, ce-l servește, uită tot ce nu-l convine, cu o dezinvoltură sau abilitate care frizează lipsa funciară de bună credință. Cum să te mai miri că într-un proces afirma că un vecin a mutat gardul, intrînd în proprietatea lui cu 43 de centimetri, iar instanța a constatat că lucrul nu este adevărat? Ori că, după ce pierde un proces la judecătoria, la recurs, la Tribunalul Suprem,

ori și își va aminti, de fiecare dată, că lucrurile stau altfel. Aceeași seninătate, aceeași lipsă de jenă pentru un lucru măcar jenant. Trece peste orice, reține doar ce-i place, ce-l servește, uită tot ce nu-l convine, cu o dezinvoltură sau abilitate care frizează lipsa funciară de bună credință. Cum să te mai miri că într-un proces afirma că un vecin a mutat gardul, intrînd în proprietatea lui cu 43 de centimetri, iar instanța a constatat că lucrul nu este adevărat? Ori că, după ce pierde un proces la judecătoria, la recurs, la Tribunalul Suprem,

O viață risipită în procese

„am așteptat o vreme și am deschis o nouă acțiune, cerînd același lucru”, cum ne spune cu mîndrie?

Sarabanda proceselor lui cu vecinii puzate în acest mod ține de ani și ani. Cu unul dintre chiriși a purtat în 8 ani 13 procese. Lista dosarelor de judecată cu vecinii de la numerele 74 A și 76 a ajuns la 22. În timp ce nouă ne declară că el niciodată n-a avut curiozitatea să măsoare terenul despre care zice că e al lui ca să vadă dacă e mai mare ori mai mic de 457 mp, dosarele unor procese încheiate probează lucruri stranii. De pildă că N.M. are teren în plus (!!!) Cit? O expertiză stabilește plusul la mai bine de 200 mp (peste cei 457 mp cumpărați în 1972). Nimeni nu s-a ocupat însă de faptul că folosește mai mult teren decît posedă în acte. După cum nimeni n-a reținut amănuntul că, îngustînd drumul de acces de la stradă, folosit de el însuși și de familia de la nr. 74 A, acesta a ajuns o potecă de 1,48 m. În-

tr-un proces, se reținea că acea potecă este folosită „exclusiv” de vecinii săi. Cum de n-a observat nici un expert — din cei cîțiva care au întocmit rapoarte — ceea ce poate observa oricine și anume că Niculae Marinescu folosește același drum de acces și că „exclusivitatea” subliniată este un neadevăr? În alt proces acuză un alt vecin că nu-i lasă drum suficient să intre cu mașina. Trece peste faptul că impecabilul reclamant n-are mașină. Dar nimeni pare a nu vedea unde se află poarta pe care intră el, că omul reclamat nu putea ma-

terialmente să îngusteze drumul lui de acces, a cărui lățime îl singur a redus-o la cei 148 de centimetri. Iată ce fel de procese poartă N.M. În timp ce casa lui stă în paragină, ca și curtea și tot terenul pentru care duce acest război. În timp ce spațiul său — 3 camere, antreu, hol, cameră de serviciu, baie și bucătărie — este mai mult nefolosit, „El stă aici cu numele — afirmă vecinii — vine să-și ia pensia, să achite apa. Sau să plătească gazele, uneori mai puțin de zece lei pe lună, fiindcă nestînd aici nu consumă, așa cum nu consumă energie electrică, dovadă că, la vreo doi ani după instalare, contorul lui — schimbat în cîteva rînduri de cei de la I.D.E.B. care bănuiau vreo defecțiune — contorul lui a înregistrat, după atîta timp, un consum derizoriu”. Cum acest contor este plasat în așa fel încît să poată fi văzut ușor, pe un perete al casei de la nr. 76, am fost invitați să-l vedem și am citit consumul înregistrat pină la 9 august 1988: ceva mai mult de 8 kW.

La primăria Sectorului 1, tovarășa Georgeta Peniuc, tehnician principal în cadrul sectorului de arhitectură și sistematizare, ne spune: „Știu de ani de zile ce pătînesc vecinii cu el. Se ține numai de procese, i-a dus la exasperare, el mereu e în proces cu cineva. Le-a închis apa. Să le permită celor de la nr. 74 A să-și instaleze baie, a trebuit să intervină, cu ani în urmă, tovarăși din conducerea sectorului, care au fost la fața locului și și-au asumat răspunderea vîzînd cum stau lucrurile și ce fel de om este bunul lor vecin. Eu n-aș fi crezut că există un om care să cheltuiască mii de lei pentru doi centimetri de teren. Cum casa lui nu se află la stradă, noi n-am pus problema îngrijirii imobilului, a folosirii sau a degradării lui. Ar trebui să fim sesizați. (Oare sesizarea din oficiu s-a interzis? n.n.) Vom acționa pentru a limita terenul revendicat de el la 457 mp cit este proprietatea sa”.

Poate că, readus cu picioarele pe pămîntul drepturilor sale exacte, al îndatoririlor legale, înclinația de șicanator a lui N.M. se va reduce simțitor. Vecinii săi nu vor altceva decît să ducă o viață normală, nu una risipită prin procese ca a lui.

Se cuvine să fie limpezite lucrurile a căror încetșare îl servește pe N.M. Începînd cu delimitarea proprietății sale și cu raportarea la reglementările legale a modului în care este utilizată. Fiindcă el — fără copii, fără nevastă, locuind aici cînd și cînd, neîntrebuînd casa și terenul decît într-o măsură care le învecinează cu paragina — nu luptă atît pentru el cît împotriva celorlalți. Dacă n-ar fi vorba decît de liniștea unui singur om și tot ar merita efortul acestei limpeziri.

DORIN GHERGHINESCU ■

● Cu prilejul marilor noastre sărbători naționale, în diferite țări ale lumii au fost organizate manifestări omagiale. De asemenea, presa internațională a publicat ample articole și comentarii în care se exprimă o înaltă apreciere față de concepțiile și ideile novatoare ale președintelui Nicolae Ceaușescu privind marile probleme cu care se confruntă omenirea, față de demersurile și inițiativele României vizând edificarea unei lumi a păcii și colaborării. ● La 20 august, la ora 3,00 (G.M.T.) a intrat în vigoare încetarea focului între Iran și Irak, în conformitate cu rezoluția 598 a Consiliului de Securitate al O.N.U. A fost momentul, îndelung așteptat de popoarele din zonă, de întrerupere a oricăror acțiuni militare între cele două țări. În regiunile de contact între forțele armate ale Irakului și Iranului au fost amplasați observatori ai O.N.U. ● Președintele Pakistanului, Mohammad Zia-ul-Haq, și-a pierdut viața în urma unui accident. Avionul militar în care se afla șeful statului pakistanez s-a prăbușit la puțin timp după decolarea sa de pe aeroportul din Lahore. Potrivit Constituției țării, președintele Se-

natului, Ghulam Ishaq Khan, a preluat prerogativele de șef al statului. ● Convenția națională a Partidului Republican din SUA i-a desemnat pe actualul vicepreședinte al SUA, George Bush, drept candidat al acestei formațiuni politice pentru alegerile prezidențiale de la 8 noiembrie și pe senatorul Danforth Quayle, drept candidat la funcția de vicepreședinte al țării. Sondajele de opinie privind preferințele electoratului au ajuns la rezultate contradictorii. Dacă până nu demult, favorit în alegerile din toamnă era considerat candidatul democrat Michael Dukakis, un ultim sondaj efectuat de revista „Newsweek” arată că 51 la sută din cei chestionați ar vota în favoarea lui George Bush și 42 la sută în favoarea lui Michael Dukakis. ● Maung Maung, fost ministru al justiției, a fost desemnat președinte al Republicii Socialiste a Uniunii Birmene. De asemenea, el a fost ales președinte al C.C. al Partidului Programului Socialist Birmen. ● Angola, Cuba și Africa de Sud au constituit o comisie militară comună, care va acționa pentru garantarea încetării ostilităților și pregătirea condițiilor

pentru realizarea rezoluției 433 a Consiliului de Securitate al ONU privind accesul Namibiei la independență. Namibia, vast teritoriu în Africa de Sud-Vest, este administrată de multă vreme ilegal de Africa de Sud. ● NASA a efectuat ultimul test complet al variantei modificate a motorului navei spațiale „Discovery”. Specialiștii agenției apreciază că experiența s-a soldat cu succes. Un purtător de cuvânt al NASA a anunțat că lansarea navei va avea loc în ultima săptămână a lunii septembrie. Este prima lansare a unei nave a SUA după accidentul navei „Challenger” din ianuarie 1986, soldat cu moartea celor șapte astronauți aflați la bord. ● Cosmonauții sovietici Vladimir Titov și Musa Manarov au intrat în a noua lună de activitate la bordul complexului orbital „Mir”. El efectuează diferite experimente științifice și tehnologice. ● De la bordul navei „Sampson”, care s-a scufundat în largul coastelor sudice ale Norvegiei, ca urmare a unui furtuni, în anul 1786, au fost recuperate recent circa 3.000 monede de argint, purtând efigii norvegiene și daneze din secolul al XVIII-lea.

● Un puternic cutremur de pământ, cu magnitudinea 6,7 grade pe scara Richter, s-a produs în regiunea de la granița dintre India și Nepal. Și-au pierdut viața peste 150 persoane, circa 1.000 a fost rănite și 90 la sută din locuințele din zona seismului au fost distruse. ● Președintele Ciprului Gheorghios Vassiliou și liderul comunității cipriote turce Rauf Denktas se află la Geneva pentru a începe convorbiri consacrate soluționării problemei cipriote. ● Peste 6.000 de foci au fost înregistrate ca victime ale poluării în Marea Nordului. Potrivit unor statistici olandeze anuale în această mare se deversează între altele 11.000 tone compuși de plumb, 28.000 tone de zinc, 950 tone de arsenic, 335 tone de cadmiu, 75 tone de mercur precum și vreo 150.000 tone de țigle. Și când te gîndești călătrudă se consumă în uzine și la sonde pentru a obține ceea ce aruncăm! ● În zona orașului Heilongjiang arheologii chinezi au descoperit recent un mormint imperial din dinastia Jin (1115-1234). Impresionanta garderobă imperială atestă înaltul nivel al tehnicii textile chineze încă din acea epocă.

leșirea din preistorie...

Folosirea forței în reglementarea unui conflict a fost considerată dintotdeauna, sau, mai bine zis, de cînd civilizația a devenit un atribut intrinsec al umanității, un indicu de primitivism, de nesocializare. Și, totuși, în plin secol XX mai persistă, încă, în concepția unor oameni politici și strategii, ideea că cel mai tare, cu arme mai multe, perfecționate, cu o putere distructivă mai mare sau cel care dispune de mari bogății poate să-și impună voința asupra celui mai slab, din punct de vedere militar, sau a celui mai puțin dotat cu fonduri financiare. O asemenea mentalitate, rămășiță anacronică a unei epoci de mult trecute, cînd colonialismul și imperialismul o ridicaseră la rang de principiu al relațiilor dintre state, subminează înseși bazele dreptului internațional, constituie izvorul situației critice existente pe plan internațional, dar și premisa perpetuării și agravării ei.

Trăim o perioadă de mari prefaceri revoluționare, cînd ecuațiile politice de pe glob se schimbă continuu, existența statelor socialiste, a celor în curs de dezvoltare modificînd profund raportul de forțe pe plan mondial. Înlăturarea definitivă a politicii de dominație și dictat a devenit astăzi un deziderat fundamental al popoarelor, care își exprimă cu putere voința de a se dezvolta liber, pe deplin stăpîne pe propriile destine, de a-și făuri viața potrivit aspirațiilor și intereselor lor naționale.

Desigur, susținătorii vechiului sistem de relații, istoricește perimat, nu se impacă cu dispariția lui, și prin aceasta cu dispariția profiturilor generate de vechile raporturi de inechitate, impuse de multe ori prin forța armelor. Numeroasele conflicte care mai fac să sîngereze chipul planetei, în diferite regiuni, constituie o ilustrare a acestui fapt. Însă, în fața frontului tot mai unit al popoarelor, prin inițiativele oamenilor politici realişti, care au înțeles comandamentele epocii noastre, se fac pași hotărîți în direcția edificării unui nou tip de relații între state, baze pe respectarea independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și avantajului reciproc, neamstecului în treburile interne, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță, respectării dreptului inalienabil al fiecărui popor de a fi stăpîn pe propriul destin. Sînt principii caracteristice unui nou mod de a gîndi și a aborda realitățile internaționale, în favoarea căruia România, președintele Nicolae Ceaușescu militează de multă vreme, cu fermitate și statornicie. În acest sens, conducătorul partidului și statului nostru arată: „Vorbînd de noua gîndire politică — care trebuie să se afirme — este necesar să subliniem cu putere principiile ce trebuie să stea la baza acestei gîndiri, schimbările radicale care trebuie să aibă loc în raporturile internaționale, în politica internațională și care să pornească întotdeauna de la înlăturarea cu desăvîrșire a oricărei amestec în treburile interne ale altor popoare, de la asigurarea progresului economic și social, al independenței și suveranității popoarelor”.

Firește, victoria acestui nou mod de gîndire în relațiile internaționale nu este posibilă fără încetarea utilizării forței și a forme ei exacerbate — războiului, ca instrument politic. Mai ales că în epoca noastră existența armelor nucleare face extrem de periculoasă orice doctrină care se bazează pe dreptul celui mai tare. Foarte puțini mai sînt cei care se îndoiesc de faptul că orice conflict generalizat la scară mondială ar implica folosirea armelor atomice și dezlănțuirea unei conflagrații care ar reprezenta sfîrșitul vieții pe Pămînt. În aceste condiții, devine tot mai evident că numai calea pașnică, dialogul, tratativele pot constitui singura modalitate de rezolvare a problemelor litigioase.

Istoria, marile războaie, inclusiv cele două conflagrații mondiale, care s-au soldat, în acest secol, cu zeci de milioane de victime, demonstrează că folosirea forței nu a dus niciodată la rezultatul scontat. Cei care, amăgiți de vremelnica lor putere, au dezlănțuit războaiele au fost, pînă la urmă, și marii lor înfrînți. Neînțelegîndu-se aceste lecții dramatice ale istoriei, în diferite părți ale lumii au fost provocate sau alimentate conflicte locale și regionale, importante bariere pe calea spre progres și civilizație, nu numai a popoarelor direct implicate, ci, prin complexe medieri ale vieții internaționale, și asupra altora, uneori aflate la mari distanțe de zona de conflict. Exemplul cel mai recent: războiul dintre Iran și Irak, soldat cu aproximativ un milion de victime și pagube estimate la multe zeci de miliarde de dolari.

O serie de evoluții înregistrate în ultimul timp pe scena internațională sînt dătătoare de speranțe, demonstrînd fertilitatea negocierilor, faptul că tratativele constituie singura cale de stingere a conflictelor la acest sfîrșit de secol XX. Ne referim la intrarea în vigoare a acordului de încetare a focului între Irak și Iran și începerea de negocieri între cele două țări, acordul privind încetarea războiului dus de Africa de Sud împotriva Angolei, procesul de pace din America Centrală, tratativele care se desfășoară între părțile implicate în alte zone de conflict. Se impune tot mai mult ideea că dreptul forței trebuie înlocuit cu forța dreptului, pentru a se găsi soluții viabile pe termen lung, pentru a asigura popoarelor condițiile de pace și liniște necesare propășirii lor, progresului lor economic și social. După cum arată marele diplomat român Nicolae Titulescu, „cînd războiul devine imposibil, popoarele sînt obligate să se înțeleagă”. În același timp, renunțarea la folosirea forței și la amenințarea cu forță ar reprezenta o ieșire — deși tardivă, cu atât mai benefică — din preistorie spre civilizație în raporturile internaționale.

ION VIRGIL ■

Revopsiți, restaurați

După moda mușchilor bulbucați, a toraceului atletice și bronzului asasin, masculul italian a descoperit fascinația irezistibilă a părului mereu tînăr. UNIPRO, asociația a industriei cosmetice, revela că în Italia anulul 1987 au fost investite în produse, destinate îngrijirii părului 850 miliarde lire, cu 13 la sută mai mult decît în anul precedent. Mai bine de 65 miliarde au fost cheltuite pentru cumpărarea de vopsele, creme și spume colorante pentru păr. Experții ne asigură că acest veritabil boom comercial a fost declanșat nu, cum credeam, de femei, ci de bărbații porniți într-un aprig război împotriva virstei. Un sondaj DOXA, efectuat asupra a 1.017 bărbați și 1.094 femei între 15 și 60 de ani, a evidențiat că, la ora actuală, culoarea predominantă pentru părul bărbaților este castaniul închis. Dar, același sondaj anunță o creștere sensibilă a numărului italienilor care recurg la coloranți pentru a-și înnegri sau înalbi freza, în funcție de numărul firelor de păr alb. Mai ales profesioniștii spectacolelor, patronii unor mari stabilimente industriale și oamenii politici sfidează nenumăratele primăveri și apar mai inoxidabili de la o zi la alta, mai proaspeți și mai bruneți. În timpul ultimei ediții a festivalului de la Sanremo, comicul Beppe Grillo care a prezentat o dezbatere între cîntăreți și ziariști spunea despre ziaristul Sandro Paternostro că „are capul asfaltat”, referindu-se la părul său mai negru ca smoala și l-a interelat pe un animator al televiziunii vorbind despre cel care „și-a pus pe cap o felie de mămăligă”. Sînt acestea două din culorile la modă în lumea bărbaților săriți de cinci decenii, spre deosebire de moda egipteană de pe vremea lui Ramses al II-lea cînd se purta roșul incandescent, sau a grecilor antici care considerau blondul auriu cea mai nobilă culoare. Nu e nici un dubiu că omul modern intenționează să-și schimbe „capul”. De fapt, spre deosebire de femei care din timpuri imemorabile acceptă orice transformări în slujba modei (din păcate fără discernămintul necesar de la o persoană la alta, de la o virstă la alta), bărbații suportă orice modificare a podoabei capilare avînd un singur obiectiv: ascunderea părului alb și, deci, a virstei. Din ce în ce mai numeroși și mai curajoși, bărbații căruntți se strecoară prin ușile saloanelor de coafură în cabinetele ultraprotejate împotriva curioșilor de unde ies sprinteni și proaspeți ca niște adolescenți. Pentru sezonul de vară '88 culoarea la modă este „negru cum mai negru nu se poate” și roșu arămiu. Este în declin blondul cenușiu și în creștere alb-argintiu cu reflexe lila și albastru. Printre cei cu buclele ca pana corbului pe primele locuri se află Helenio Herrera, Julio Iglesias și Giulio Andreotti, iar în clasamentul argintului albastru domină șeful Fiat-ului, Gianni Agnelli și Marco Panella. Ugo Tognazzi, Vittorio Gassman, Silvio Berlusconi și alții își umbresc discret timplele care încearcă să

le trădeze schimbarea prefixului. Și, culmea, nici unul nu recunoaște că o face. Cu o singură excepție, ziaristul Sandro Paternostro care, acceptînd că-și vopsește părul — de parcă ar fi un delict — îi ataca pe ipocriții care-și lasă un pic de cărunțeală pe la temple pentru a induce și mai tare în eroare. Un alt interlocutor al revistei italiene „L'Espresso” care n-are ce vopsi susține că în „triste vremuri ale dinților falși și părului vopsit el se încapăținează să-și poarte cu onestitate chelia ca pe o măreție a bătrîneții”.

În concluzie, e oare ceva credibil seducător în semicentenarul italian cu părul tehnicolor? Cine știe. Ceea ce se știe este că americanii nu pot înghiți culoarea etern tînără a părului președintelui lor.

IOAN ROȘCA ■

Zdrențe și șampanie!

Episcopul de Hildesheim, Josef Homeyer, și-a exprimat, recent, îngrijorarea cu privire la o serie de aspecte mai puțin luminoase ale vieții social-economice din R.F.G. El a deplins faptul că într-o țară industrializată, bogată ca Germania federală mai există oameni fără locuință, nevoiți să trăiască în mizerie, și a lansat apelul către opinia publică de a contribui la schimbarea situației. Nu se poate spune că apelul său nu a fost auzit: un grup de bogătași au trecut imediat la organizarea unui „party al zdrențăroșilor”, la care participanții trebuiau să apară în haine cit mai uzate, cit mai apropiate de cele ale cerșetorilor. Firește, asta nu a împiedicat ca invitații să fie serviți cu șampanie și caviar!

Ce s-ar fi întimplat însă, dacă la petrecere ar fi apărut cei aproximativ 100.000 de oameni fără adăpost din R.F.G.? Nu ar fi fost de așteptat un entuziasm prea mare din partea organizatorilor. Pentru a da culoare petrecerii, au fost invitați și doi săraci autentici. Ziarele vest-germane afirmă că succesul a fost mare. Au fost strînse unele fonduri. Desigur, total insuficiente pentru a ușura cit de cit situația celor 100.000, ba chiar 1 milion de persoane fără adăpost, după datele unor experți citați de episcopul de Hildesheim. Și pentru celelalte 700.000 care sînt amenințate cu evacuarea forțată din locuințe, datorită faptului că nu își mai pot plăti chiria, ca urmare a reducerii veniturilor și șomajului. S-a creat un adevărat cerc vicios: nu ai locuință, nu obții un loc de muncă, nu ai slujbă, nu ai adăpost...

Însă, petrecerea zdrențăroșilor nu constituie doar o toamnă trîsnită a unor milionari aroganți. Neînțelegerea situației dramatice a celor obligați să doarmă sub cerul liber sau prin adăposturi improvizate este ilustrată și de manifestările altor cercuri. De pildă, un ziarist de la o publicație londonăză se referea la lipsa de adăpost ca la un titlu „de noblete”, numindu-l „aristocrați” pe cei care reușesc să obțină un adăpost din mila publică în vreunul din hotelurile cele mai mizere ale metropolei. Tot la

Londra, săptămînalul „Die Zeit” identifica o categorie specifică printre cei fără adăpost: „artiștii”. Aceștia se string seară de seară în fața zidului de beton de la „South Bank Art Center”. Și nu foamea de artă îi atrage aici, ci foamea cea mai autentică determinată de lipsa oricărei posibilități de subzistență. La centul de artă găsește cel puțin un pic de căldură.

Nici în S.U.A., statul capitat list cel mai bogat, situația nu este mai bună. Ziarul austriac „Die Presse” arată în această privință: „Îi înfîlnești peste tot, în fața intrărilor în metrou, în parcuri, pe străzile cartierului magazinelor și birourilor, în apropierea Capitolului sau a Casei Albe. «Aveți să-mi dați ceva mărunt?», întreabă ei și întind mina. Unii au renunțat să mai vorbească, stau nemșcați, ținînd în mînă o bucată de carton pe care scrie: «Îmi este foame și sînt fără adăpost», iar privirea li se pierde în gol”. Statisticile privind numărul persoanelor fără adăpost din S.U.A. oscilează între 350.000 și 3 milioane. Devin tot mai numeroși cei nevoiți să-și petreacă viața, zi și noapte, pe stradă. Cîteva milioane de persoane, deși reușesc să-și plătească chiria, sînt nevoite să apeleze pentru hrană la organizațiile caritabile.

Un studiu elaborat în urma unor cercetări desfășurate de peste doi ani de sociologi de la Universitatea din Massachusetts arată că milioane de copii americani care trăiesc în familii fără adăpost vor fi obligați să împărțască mai tirziu soarta părinților lor. După cum menționează studiul, elaborat pe baza analizei situației a circa 100.000 de locuitori ai S.U.A., care trăiesc în aziluri de noapte și chiar sub cerul liber, copiii lor suferă de maladii serioase, deseori cronice. Astfel, la copiii fără adăpost se întînesc de două-trei ori mai frecvent decît la cei de aceeași vîrstă cu ei care au unde locui, boli ale căilor respiratorii, diferite maladii infecțioase. În afara de aceasta, în rîndul lor sînt mult mai larg răspîndite bolile cardiace, anemiile și nevralgiile. Și, deoarece posibilitățile financiare ale celor fără locuință nu le permit un tratament calificat, maladiile li macină pe copiii lor pe parcursul întregii vieți. Aceasta le reduce considerabil, iar uneori chiar li privează de șansele de a găsi o slujbă care să le asigure o existență demnă. Iată de ce, se subliniază în studiu: „copiii care sînt astăzi fără adăpost se vor transforma în secolul XXI în adulți fără locuință”. Numai că numărul lor va fi mai mare, deoarece cu fiecare an numărul familiilor americane cu copii, obligate să se adăpostească pe străzi, sub poduri, în case prășite și pe jumătate distruse, crește rapid. Singura ieșire din situația creată o constituie, după opinia autorilor documentului, „repartizarea pentru cei fără adăpost a unor locuințe corespunzătoare, cu chirie accesibilă”. Dar, apreciază cercetătorii, astăzi acest lucru este aproape imposibil, deoarece guvernul reduce continuu alocațiile pentru nevoi sociale. Potrivit datelor organizației „Coaliția națională pentru apărarea celor fără adăpost”, în ultimii ani, fondurile federale pentru construcția de locuințe au fost reduse cu 75 la sută.

ROMEO NĂDĂȘAN ■

Italia '90

Vara anului 1990 pare a fi încă departe, dar nu și pentru fanii fotbalului care sînt deja preocupați de ediția italiană a Cupei Mondiale. Mii de suporteri brazilieni și argentinieni au cerut deja rezervări de bilete pentru marele eveniment fotbalistic, iar agențiile turistice din R.F.G. sînt deja soliciitate în acest sens.

Cele 2,8 milioane de bilete vor fi puse în vânzare în cursul lunii septembrie și după cum remarcă directorul Comitetului de organizare, Luca di Montezemolo, „febra este în continuă creștere”.

Din 9 iunie pînă în 8 iulie 1990, pe parcursul a 30 de zile Italia va fi gazda a 23 de echipe naționale (însoțite de un întreg stat major) și 7000 de ziaristi. Să mai menționăm că se estimează un plus de 3 milioane de turiști care se vor adăuga la cei 18 milioane care vizitează anual țara. Cele 52 de meciuri se vor desfășura în 12 orașe, situate pe tot cuprinsul țării, începînd cu Torino și Udine în nord și terminînd cu Palermo și Cagliari în sud.

S-au și ivit unele probleme. La Florența proiectul măririi capacității stadionului Campo di Marte, construit acum 56 de

ani, a întâmpinat o dîră opoziție deoarece acesta era opera faimosului arhitect Pier Luigi Nervi. Pe țărmul Adriaticii, la Bari, a fost blocat proiectul construirii unui nou stadion (52.000 locuri) pentru a conserva vestigiile istorice. Primarul orașului Torino (o femeie) a demisionat pentru că proiectul noului stadion (70.000 locuri) n-a intrunit sufragiile (i-a lipsit un vot). După aprobarea proiectului primarul a revenit în funcție. Chiar și în cetatea eternă au fost oprite lucrările de modernizare a stadionului olimpic (construit în urmă cu 35 de ani) pe motiv că strică linia arhitectonică a orașului.

Deși redate ele au dus la o perturbare a graficului.

Nu lipsesc nici orgoliile: Milano a cerut dreptul de a organiza finala, Roma a protestat însă vehement.

Referitor la toate aceste evenimente Di Montezemolo remarcă:

„Italia este un loc ciudat. Oricine poate ridica o obiecție cu privire la un proiect și astfel îl poate opri”.

Din fericire mai sînt încă doi ani.

DAN DĂNUȚ DORU ■

VREMEA

cum a fost
cum va fi

Ultima săptămînă a perioadei calendaristice de vară ne-a obîsnuit de-a lungul anilor cu unele manifestări meteorologice spectaculoase: de la temperaturi de -1° , -2° C pînă la 39° , 40° C și de la situații fără nici o picătură de apă pînă la recordul absolut al țării noastre în ceea ce privește cantitatea de apă înre-

gistrată în 24 de ore — ploaia de la Grindu Letea din zona Deltei Dunării în noaptea de 29—30 august 1924 care într-un interval de 16 ore a totalizat 691 l/mp. În legătură cu acest „potop” iată ce scria meteorologul C.A. Disescu în buletinul lunar al Institutului Meteorologic Central din oct. 1924:

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 25-31 august

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SĂPTĂMÎNĂ DE ANI			
	Temperatura aerului ($^{\circ}$ C)		Cantitatea de precipitații (l/m ²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	25+29	12+16	8+12	40.0	București, Baneasa 1929	5.2	Arad 1980
Deal și podiu	21+26	9+12	11+14	38.4	1905	1.0	Sibiu 1981
Depresiuni	20+23	6+10	12+18	37.0	Baraolt 1956	-1.9	Miercurea Ciuc 1980
Vi. Omul	8+9	2+3	21	20.8	1956	-7.0	1936
Litoral	24+25	16+17	7+9	36.8	Constanța 1902	8.0	Constanța 1936

„Furia naturii explodează deseori sub forma diferitelor fenomene orajoase ca tunete, fulgere, trăsnete, ruperi de nori, vijelii sau cicloane, dar sînt mai rare cazurile în care natura să reunească într-un tot o serie întreagă de asemenea fenomene pentru ca apoi să le reverse năprasnic asupra unei regiuni. Din nenorocire un asemenea dezastru avem de înregistrat în zilele de 29 și 30 aug. curent (1924) cînd întreaga Dobrogea a fost bîntuită de un puternic uragan”. Iată ce notează în continuare prof. Disescu în legătură cu manifestarea furtunii în zona Babadag: „Ploaia a început puternic de la orele 15,00 și a durat fără întrerupere pînă la orele 20— $\frac{1}{2}$, pe la orele 18,00 s-a auzit deodată un zgomot asurzitor și imediat după aceea un val formidabil de apă s-a prăvălit asupra localității cuprinzînd întreg satul. Apa s-a ridicat pînă la o înălțime de 5—6 metri distrugînd totul în calea ei. De pe dealuri puhoarele s-au pornit năvalnice inundînd văile, pustiind satele și înecînd oamenii. În Murfatlar și împrejurimi 19 locuitori, 25 animale bovine și 715 oi au fost înecate”.

Dacă în 1924 specialistul aprecia că: „sînt rare cazurile în care natura să se reunească...”, astăzi — la mai bine de 60 de ani sîntem pe cale să clarificăm unele elemente de esență ale dinamicii atmosferei în prezența contrastului mare-uscat, conform cărora, Dobrogea și mai cu seamă zona Deltei Dunării reprezintă într-adevăr locul preferen-

țial al unor manifestări de excepție ca cel din 29—30 aug. 1924. Studiind cadrul meteorologic corespunzător subsemnatul a descoperit în urmă cu cîțiva ani, un front meteorologic de coastă al Mării Negre cu evoluție diferită în sezonul rece și în cel cald. Asociat acestui front meteorologic Carpato-Pontic a fost identificată și manifestarea ocazională a unui extrem de intens curent de aer paralel cu linia țărmului, la înălțimi ce rareori depășesc 300 m deasupra nivelului mediu al mării.

Oarecum paradoxal, frontul de coastă al Mării Negre, în variația sa de vară pare să fie elementul dinamic de fond care asigură vremea frumoasă de pe litoral în cea mai mare parte a sezonului estival. Atunci cînd acest front „obosește” însă în acțiunea sa de prevenire a vremii urite, apar acele manifestări de o rară violență ca cele descrise anterior.

Deși nu cunoaștem încă în detaliu toate mecanismele care guvernează geneza și evoluția frontului de coastă, apreciem că în acest sfîrșit de august 1988 el va „păzi” oarecum bine vremea frumoasă de pe litoralul românesc al Mării Negre.

Și... pentru că tot ne aflăm la sfîrșitul verii să considerăm și citeva dintre valorile termice și pluviometrice normale pentru luna septembrie. În medie temperaturile scad cu 5—6°C de la începutul la sfîrșitul lunii. Astfel, în primele zile de septembrie temperaturile diurne sînt

de regulă 27—28°C în regiunile sudice și 25—26°C în restul teritoriului, iar în ultimele zile 21—22°C în sud și 19—20°C în rest. Noaptea, de la 10—15°C în primele zile, temperatura scade la 5—10°C în ultima parte a lunii. Referitor la cantitățile medii de precipitații, notăm 60—70 l/mp în zona de munte înaltă, 40—50 l/mp în centrul țării, 30—50 l/mp în zonele de cîmpie și numai 20—30 l/mp în zona litoralului!

În ceea ce privește estimarea prognostică propriu zisă pentru intervalul 25—31 august 1988 menționăm următoarele:

Masele de aer rece ce au determinat în ultimele zile o scădere a temperaturii de pînă la 10°—12°C în Banat și Crișana vor imprima și următoarelor zile caracteristica de vreme răcoasă. Pînă duminică vor mai cădea ploi locale, ce vor fi însoțite și de descărcări electrice, deosebi în regiunile nordice unde și cerul va prezenta înnoirări pronunțate. Pînă la sfîrșitul săptămînii ziua temperaturile maxime se vor situa în general între 18° și 23°C, iar noaptea mercurul termometrelor va coborî la valori cuprinse între 8° și 18°C, chiar mai scăzute în depresiuni. În săptămîna viitoare cerul se va degaja din nou, ploile pînă la sfîrșitul lunii se vor mai semnaliza cu totul sporadic. Temperaturile în cursul zilei vor crește din nou, cu deosebire în Oltenia și Banat și vor depăși pe alocuri 30°C în regiunile sudice.

Racul

- În mijlocul plutonului ești mai ferit de gloanțe, dar și de glorie.
- Nu ești prost cînd calea într-o groapă, ci cînd nu ratezi nici una cînd îți ies în cale.
- Trogloditii nu-și pot formula opiniile decît tipînd.
- Potocava este norocoasă cînd e fără copită.
- Mai poți gusta ironia cînd ești etichetat drept mare scriitor?
- Cîți au reușit să eucerească lumea numai cu declarații de dragoste?
- Plăcerea fundamentală a prostiei este să se reverse.
- Nenorocirea e că nebunii nu sînt și lenesi.
- Moartea lasă văduve sumedenie de speranțe.
- Nesimțitii se simt oriunde ca în sinul lui Avraam.

VASILE GHICA ■

BREVIAR

Tun antiincendiu

După mai mulți ani de experimentări, un grup de cercetători sovietici a elaborat o teorie conform căreia procesul de ardere nu poate continua dacă temperatura zonei incendiate este coborîtă pînă la un anumit nivel. Sprijinindu-se pe datele teoriei termice, specialistii sovietici conduși de profesorul Abduraguimov, de la Școala superioară de geniu antiincendiu, au calculat că pentru stingerea unui incendiu de gaze sau țigeli, produs la gura sondei, se consumă prea multă apă, aproximativ 95 la sută din ea pierzîndu-se. Ca urmare ei au conceput un sistem de stingere deosebit. Din cabina închisă a unui autovehicul se acționează un „tun”, ce își poate modifica înclinatia. Acest fapt face ca în jurul jetului de gaze să se creeze un inel de apă, ce poate fi urcat sau coborît, după nevoi. Ridicînd inelul de apă se smulge flacăra de la gura puțului, iar butelii conținînd un gaz de răcire, freon, o înăbușe imediat. În acest timp apa protejează de căldură conductele vehiculului și pe operator. Dispozitivul poate fi acționat nu numai din cabină ci și de la distanță prin radio. Instalația, cu ajutorul „tunurilor” poate arunca și pulbere, de la 15—20 metri. Curentul de aer rezultat la intersecție cu jetul de gaze

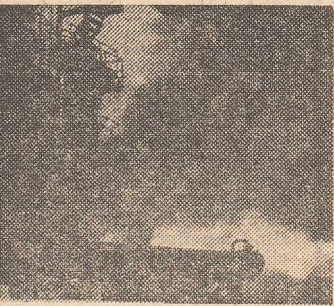
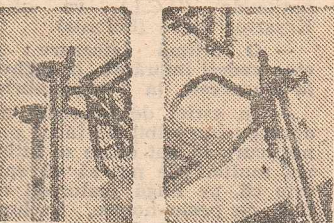
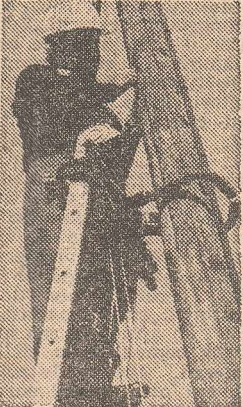
mat inițial, a fost depășit. În cazul în care se fac mai multe scufundări ceasul marchează timpul petrecut în aer liber între două asemenea operații.

Pilele electrice, în număr de trei au o durată de funcționare de doi ani, dar pentru a se înălțura o pană în timpul scufundării, ceasul afișează și timpul rămas pînă la epuizarea lor.

Cînd scara se agață

Stîlp rotund, ori poligonal, arbore, balustradă, cornișe, colț de fațadă sau grilaj, mecanismul de securitate, numit „Al-

al flăcării aspiră pulberea, făcînd ca focul să cedeze, stingîndu-se. Un jet de un debit de 10 milioane metri cubi în 24 ore și înalt de 70 metri a fost stins printr-o salvă simultană de două instalații, de acest gen, în câteva secunde. În imagine un „tun” în acțiune.

Ceas pentru scufundători

„Aqualand” se numește ceasul de mină, electronic, cu circuite integrate, din imagine, realizat în Japonia, ce poate fi folosit în scufundări submarine pînă la presiuni de 80 atmosfere și care îndeplinește, în același timp și alte funcțiuni. El indică, pînă la 80 metri, adîncimea la care se află posesorul, prin afișaj numeric. O alarmă sonoră se declanșează dacă timpul de scufundare, progra-

sao”, prinde și blochează scările pe toate genurile de suport, fără risc de alunecare, răsturnare sau răsucire. Pentru ca stabilitatea să fie totală, fâcliele mecanismului de agățare, executate din oțel, sînt acoperite cu material plastic cu nervuri antiderapante, ceea ce permite adaptarea lor la orice tip de scară de aluminiu sau lemn.

AUREL DIANU ■

Nocturnă

ORIZONTAL: 1) Cunoscută operă cu titlu tematic din creația lui Vincenzo Bellini. 2) „...în noapte”, poezie desprinsă din lirica lui Lucian Blaga — Interjecție care însoțește un cîntec de leagăn. 3) Poet român contemporan, autor al volumului de versuri „Erica de somn” (Traian) — Eroul central din poemul „Noaptea de decembrie” de Alexandru Macedonski. 4) Primele noțiuni... — „Amurgul...”, cunoscută operă de Richard Wagner (sg.; neart.) — Întreprinderea de produse alimentare (siglă). 5) Răspuns afirmativ — „...de seară”, poezie inclusă în volumul de versuri „Joc secund” de Ion Barbu. 6) Prozator contemporan, semnat al volumului de reportaje „Cu o torță alergînd în fața nopții” (Eugen) — Siglă pentru Republica Islamică

Pakistan. 7) „Noaptea de...”, poezie izvorînd de sub pana mîiastră a lui Alexandru Macedonski — Luminițe pe cerul nopții (sg.). 8) „Noapte de...”, poem inclus de George Topirceanu în volumul „Balade ve-sele și triste” — Munte în nordul Italiei. 9) „Steaua...”, roman de Jules Verne (nom.) — Pirjolită de soare — Ion Dichiseanu. 10) Cutere! — Olga Lupa — Poet contemporan căruia îi aparține volumul „Scări la stele” (Horia). 11) Scriitor român, din

Dezlegarea carului „Cosmică”:

SOARE; MITRA; ASTEROID; ET; TIRN; ROIT; L; ERA; A-BALUTA; LICĂRIRE; ES; ISTRATE; AR; T; II; A; ULEA; CEAS; ST; SR; AH; DISTANȚA; CÎINE; ENORM; IL; AU-RA; REA.

creația căruia desprindem povestirea „Adormirea Măriei” și volumul de nuvele „În întuneric” (Ion; 1882—1963). VERTICAL: 1) Ștefan Roman — „... sub clar de lună”, roman al scriitorului englez John Boynton Priestley — A rămîne pe loc. 2) „A fost o noapte...”, poezie ce poartă semnătura lui Tudor Arghezi — Semînturic care se lasă după apusul soarelui și ține pînă la venirea nopții. 3) Localitate în Cehoslovacia — Poet contemporan care ne-a oferit „O noapte cu privighetori” (Ion). 4) Localitate în Hawaii — Orașel în Filipine — În zori! 5) 365 zile — Orizonturi — „Noaptea...”, încă o poezie desprinsă din lirica lui Alexandru Macedonski, poetul „Nopților”, după cum îl numește G. Călinescu (masc.). 6) Compozitor german (1791—1864), autor al operei „Steaua nordului” (Giacomo). 7) Bont la capete! — Cuvînt care imită cîntecul porumbelului sălbatic — Poet clujean, semnat al poeziei „Noapte fantastică” (Emil; 1886—1954). 8) Situație materială. 9) Alungă vag umbrele nopții — Abis! 10) Adormire — „Steaua...”, poezie de Ion Barbu (nom.). 11) A răsturna brazdele — Scriitor contemporan care ne spune că „Pasărea vine la noapte” (Platon).

Dictionar: IPA, IRP, EITA, MSEC, NUU, MATI, UGU.

MIHAI ZGUBEA ■

Paula Ivan, o vedetă a atletismului mondial

— Ești greu de prins, Paula Ivan, chiar și în afara pistei de concurs !

— Abia simbată seara m-am întors de la Bruxelles, de la „Memorialul Van Damme“, concurs de „Mare Premiu“.

— Cu încă o victorie, detașată și de data aceasta. Dar mă interesează, în primul rând, succesul de la Zürich, cu acel 3'56"22/100, un nou record republican, cea mai bună performanță mondială a anului, a patra a tuturor timpurilor, în fapt, dacă-mi permiți un artificiu, recordul mondial al ultimelor 6 ani, întrucât din 1982 nimeni n-a alergat mai repede pe 1500 m...

— La Zürich am făcut o cursă de una singură pe 1200 m, având în plan un timp de 3'57". Dar cum în primii 400 m s-a dus o trenă rapidă, mi-am depășit, ca să zic așa, obiectivul.

— Vorbind de obiective, s-o luăm metodic. Ești lideră a „Marelui Premiu-I.A.A.F.“, alături de alte trei sportive (Iordanka Donkova, din Bulgaria, Grace Jackson, din Jamaica, și Petra Felke, din R. D. Germană), iar chiar în ziua în care apare conorbirea noastră se desfășoară în Berlinul Occidental finala competiției.

— Anul acesta mi-am propus participarea la cursele „Marelui Premiu“, atât ca obiectiv de performanță, cât și ca etape de pregătire în vederea Jocurilor Olimpice. Până acum sint câștigătoare la 1500 m (cu victorii la Londra, Nisa, Verona, Edingburgh, Zürich și Bruzelles), indiferent de rezultatul din finală, și sper să fiu pe podium și în clasamentul general.

— Trebuie să spunem cititorilor că ne aflăm la baza de pregătire de la Snagov și că discuția noastră are loc chiar în momentul în care probezi costumul pentru Olimpiadă. Permite-mi o paranteză : „olimpicii“ noștri vor fi îmbrăcați cu creații realizate de un colectiv de la Centrul de cercetare și proiectare îmbrăcăminte al Centralei Industrii confecțiilor București. Am închis paranteza. Vorbeam de Olimpiadă.

— Este, vă închipuiți, cel mai mare concurs din viața mea și sper să-mi realizez performanța pentru care m-am pregătit, timp cu care să obțin un loc bun.

— Ce înseamnă „un loc bun“ ?

— Păi, o medalie.

— De care ?

— Concursul e concurs, vom vedea. Ce pot să vă spun este că pentru 1988 aveam prevăzut un timp la 1500 m de 3'58"5/100, pe care cum vedeți, l-am îmbunătățit. Voi mai concura la Rieti, la 31 august, și apoi, timp de două luni (proba de 1500 m la J.O. este prevăzută pentru 1 octombrie) am vreme să progrez, sper.

O mie de kilometri pentru o secundă

— O scurtă prezentare n-ar strica, nu ?

— M-am născut la Herești, comuna Hotarele, la 20 iulie 1963, am 1,70 m și 55 kg greutate. Pe la 14 ani, am ocupat locul 3 la un „Cros al tineretului“, iar profesorul de sport din comună, Valentin Zamfirescu, m-a îndrumat spre Școala 190 din București, unde am făcut și atletism, cu prof. Gheorghe Teșu. Din 1982 sint la clubul Olimpic, sub îndrumarea antrenorului emerit Ion Puică.

— Din 1982 și până acum, ai „câștigat“ la 1500 m 35 secunde. Cât alergi, la antrenamente, în fiecare an ?

— Cam 5000 km.

— Deci, pentru fiecare se-

cundă câștigată ai alergat 1000 km !

— Nu mi-am făcut astfel de socoteli, nu știu dacă este mult sau puțin. Poate puțin, dacă mă gîndesc la Maricica Puică, pe care am avut-o drept exemplu în toți acești ani, o atletă extraordinară.

— Aflată chiar lângă noi. Maricica, gata cu accidentările ?

— Nu mai am nici o problemă, pregătirea merge „ceas“ și sper să „merg“ la Olimpiadă în timpul planificat la 3000 m : 8'30". Un timp cu care se poate câștiga în mod normal, dar poți să scapi și podiumul, concurența e mare. Oricum, cea mai bună performanță din acest an este de 8'34", a lui Mary Dec-

ker-Slaney.

— Aceași sportivă americană — care are de luat o revanșă în fața ta, după Los Angeles — este a doua în topul cursei de 1500 m, cu 3'58"92/100.

— Decker este una dintre adversarele redutabile, dar mai sint Murray Williams, apoi sovieticele, care nu prea s-au arătat...

— Pînă la J.O. nici un concurs ?

— Ba da, voi merge și eu la Rieti, unde în fiecare an se desfășoară un concurs puternic, în general cu participării de la finala „Grand Prix“-ului. Pentru mine este o prilej de verificare a stadiului pregătirii, în condiții de competiție, pentru că la antrenamente sint „în grafic“. Apoi, pe pista de la Rieti am stabilit două recorduri mondiale, la o milă și la 2000 m.

— Tovarășe antrenor Ion Puică, vă dăm cuvîntul, în închier.

— Pregătirea decurge în condițiile planificate, dovadă că Paula a „crescut“ de la un concurs la altul, continuînd progresul înregistrat anul trecut, cînd a devenit dublă campioană mondială universitară. Anul acesta, pe lângă cursele câștigate în „Marele Premiu“, a cucerit titlul republican la 3000 m și un titlu balcanic, la 800, cu un timp excelent : 1'56"42". Această performanță o recomandă ca pe o foarte bună alergătoare de 1500 m, cu o viteză deosebită (aleargă, de pildă, 100 m în 12"1/10). Concursurile din acest an, toate câștigate, deși n-au constituit un scop în sine, au adus avantaje de netăgăduit, cu atmosfera lor creată de 40-50000 spectatori, cu marile vedete la start. Iată, la Zürich au fost acea întâlnire Lewis-Johnson, la „sută“, fantasticul record la 400 m al americanului Reynolds, rezultatul Paulei constituînd, fapt deosebit, totuși unul din punctele de atracție. O astfel de atmosferă contribuie la maturizarea unei sportive, încă tinere. În ce o privește, Maricica a absentat de pe pistele de concurs datorită accidentărilor, dar, de ce să n-o spunem, în ultima perioadă am vrut să evităm... dezvăluirile. Pentru un sportiv de mare performanță, renunțarea la concursuri reprezintă un sacrificiu, pe care Maricica l-a făcut, cum a făcut atîtea în 23 de ani de carieră athletică. În prezent, ați auzit-o, se simte bine, iar pînă la ora probei ei preferate, 3000 m, (25 septembrie) timpul este suficient pentru punerea la punct a formei.

— Văd că vă pregătiți pentru al doilea antrenament al zilei, așa încît nu-mi rămîne decît să vă urez succese și să auzim de bine !

● „Campionatul sambel“, astfel a denumit un ziarist italian noua ediție a competiției de fotbal peninsulare, constatînd că din cei 50 de jucători străini transferați pînă acum în calcio, 14 sint brazilieni. ● Dar, în ce ne privește, cele mai spectaculoase transferuri anunțate se află în tabăra Juventusului, adversara Oțelului Galați în „Cupa U.E.F.A.“, la gruparea avocaților Agnelli, președintele FIAT, venind sovieticul Alexandr Zavarov, pe post de conducător de joc, gen Platini, și portughezul Rui Barros, un atacant „de buzunar“. În schimb, a plecat Ian Rush, galezul întorcîndu-se la F.C. Liverpool pentru un an, situație în care al treilea „straniero“ pentru Juventus ar putea fi, în continuare, apreciază presa italiană, danezul Michael Laudrup. Acesta, după ce își făcuse deja bagajele, este din nou dorit la Torino. ● Rămînd în aria campionatului italian, care va începe, datorită Olimpiadei, abia la 9 octombrie, să consemnăm o situație inedită : recordul sumelor de transfer s-a înregistrat în dreptul unor nume italiene : virful de atac Ruggero Rizzitelli, ajuns la Roma, Nicolae Berti, transferat la Internazionale, și Massimo Crippa, în prezent la Napoli. ● Hocheiul pe gheață devine tot mai popular în țări „exotice“, precum Grecia, ultima admisă în Federația internațională a acestei discipline. La Atena și Salonic au fost înființate patru echipe, iar federația greacă de hochei pe gheață apreciază că în curînd va putea organiza și primul campionat național. Pe cînd și o Balcaniadă de hochei pe gheață ? ● Echipa de fotbal a clubului Progresul București are

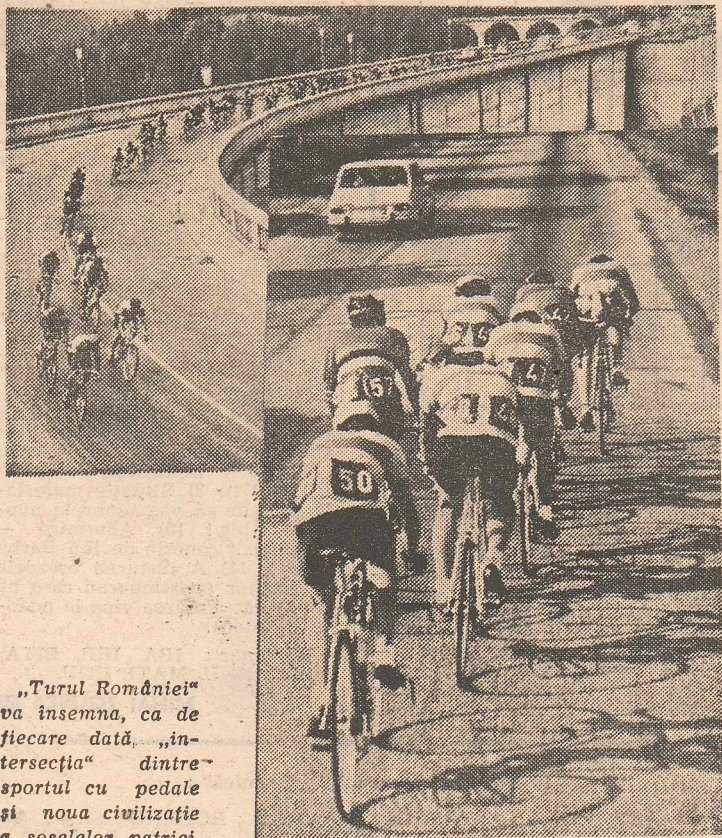
Toată lumea face sport

un nou „sponsor“, fuzionînd cu Asociația sportivă „Energia“ București, a întreprinderii de antrepriză montaj reparații centrale termice (director Vlad Bădulescu). Deci, din campionatul următor (deocamdată în divizia C), îndrăgita echipă bucureșteană va evolua sub denumirea Progresul-Energia, urmînd să-și dispute meciurile „acasă“ tot pe stadionul Voința. ● Portarul reprezentativei de fotbal a Belgiei, Jean-Marie Pfaff, va juca în sezonul viitor în prima ligă engleză, la Wimbledon, surprinzătoare învingătoare a ultimei ediții a „Cupei Angliei“. ● Zvonurile s-au confirmat în Spania : noul antrenor al reprezentativei de fotbal este Luis Suarez, care-l înlocuiește pe Miguel Munoz, după prestația modestă a selecției la ultimul campionat european. ● Cele două mari vedete ale ciclismului irlandez, Stephen Roche și Sean Kelly, au semnat un contract puțin obișnuit, urmînd să evolueze din sezonul viitor la aceeași echipă, „Toshiba“. Pînă în prezent, ambii rutieri erau lideri de echipe, Roche la formația franco-spaniolă „Fagor“, iar Kelly la „Kas“ (spaniolă), reunirea celor doi fiind, după cum scrie „Times“, „opera“ federației irlandeze, în perspectiva viitoarelor campionate mondiale, care se dispută, cum se știe, în echipe naționale. ● Directorul tehnic al reprezentativei de fotbal a U.R.S.S., Valeri Lobanovski, a suferit un nou atac de cord, la Aosta (Italia), unde se afla pentru a participa la un seminar consacrat „EURO 88“. După primele îngrijiri la Aosta, Lobanovski a fost transportat cu avionul la Moscova, starea sa fiind ameliorată. ● Marele duel olimpic între Carl Lewis și Ben Johnson ar putea fi câștigat de un al treilea, de ce nu de brazilianul Robson Caetano ? se întreabă reatoric antrenorul acestuia din urmă, Carlos Alberto Cavalheiro, amintînd că elevul său este creditat în 1988 cu un rezultat de 9"99/100. Referindu-se la recordmanul și campionul mondial, tehnicianul brazilian a declarat : „Ben Johnson, jamaicanul naturalizat canadian, nu este un superatlet, ci un sportiv diform, victimă a noilor metode, care prevede o dezvoltare exagerată a musculaturii picioarelor. El „vede“ pe Johnson concuring și într-o altă probă“, a continuat „războiul psihologic“ Cavalheiro... După polemica Lewis-Johnson, iată încă una avînd ca subiect cursa olimpică de 100 m. Și dacă va câștiga Calvin Smith (9"97/100 la ultimul concurs, de la Zürich) ?

Pagină realizată de LUCIAN OPREA

Ciclism

Din nou la drum

„Turul României“ va însemna, ca de fiecare dată, „intersecția“ dintre sportul cu pedale și noua civilizație a șoselelor patriei.

— Din nou la drum, tovarășe Gheorghe Stănel ! V-am abordat, nu atît în calitate de secretar al Federației române de ciclism, cît în cea de director al „Turului ciclist al României“, al cărui start se va da peste 48 de ore.

— Vom pleca, așa cum ați spus, duminică din București (startul festiv este programat la ora 13.00, la stadionul Tineretului) pe un traseu de 1039 km, împărțit în 8 etape. Este un traseu intructiv inedit, multe orașe noi devenind acum „capete de etapă“, în ideea unei mai răspîndite propagande a acestui frumos și bărbătesc sport.

— Să recapitulăm, deci, etapele.

— De la 28 august la 4 septembrie, caravana celei de-a 26-a ediții a „Miciei bucle“ va cuprinde : etapa I : București — Pitești — Curtea de Argeș (140 km) ; etapa a II-a : Curtea de Argeș — Rm.-Vilcea — Sibiu (130 km) ; etapa a III-a : Sibiu — Medias — Tirgu Mures (126 km) ; după o transbordare, urmează etapa a IV-a : Sovata — Gheorgheni — Piatra Neamț (130 km) ; etapa a V-a : Piatra Neamț — Bacău — municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej (110 km) ; etapa a VI-a : municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej — Sf. Gheorghe (103 km) ; etapa a VII-a : Sf. Gheorghe — Telu — Cislău — Buzău (155 km) ; etapa a VIII-a : Buzău — Ploiești — Buftea — București (145 km). Un traseu, cred eu, deosebit de frumos, iar concurenții vor fi „stimulați“ prin programarea a 18 sprinturi intermediare și a 14 cățărări. Și participarea se anunță valoroasă, pe lângă 7 selecționate din țara noastră (între care România A și România B, alcătuite, în general, pe criterii de club) confirmîndu-și

prezența reprezentativei Bulgariei, Italiei, Poloniei și Turciei. Cum vedeți, țări cu bogată tradiție în sportul cu pedale.

— Cine sint organizatorii ?

— Cei tradiționali : F.R.C., A.S. „Lotopronosport“ și ziarul „Sportul“. Dar o competiție de asemenea amploare este, în mod firesc, sprijinită de numeroși colaboratori, între care aș cita Serviciul circulație din I.G.M., TAROM, Rompresfidelita, I.M.G.B., C.E.C., Electromures, Confecția, I.T.H.R., Centrala construcții căi ferate, I.P.C.T., Stikom. Și de întregă „familie“ a ciclismului românesc, mică, dar inimoasă, de cei care au de an își programează concediile în perioada „Turului“, pentru a deveni arbitri, șoferi, pentru a da o mîna de ajutor în cea mai importantă competiție a ciclismului nostru. Apropo de arbitri : arbitrul principal al cursei va fi Octavian Amza, iar ca delegat al Uniunii cicliste internaționale (U.C.I.), va oficia Krzysztof Vicha (Polonia).

— O ultimă întrebare : pe cine vedeți îmbrăcat „în galben“ la București, la 4 septembrie ?

— În astfel de întreceri este aproape imposibil de făcut pronosticuri, în opt etape se întîmplă multe. Ce pot să vă spun este că, pe lângă valoroșii rutieri de peste hotare, în lupta pentru tricoul galben se vor înscrie Valentin Constantinescu, câștigătorul de anul trecut al Turului, Vasile Mitrache, Cristian Neagoe, Costică Paraschiv, Ludovic Covaci, Constantin Căruțașu, Stelian Bulăreanu, Nicolae Aldulea, dar și reprezentanții „noului val“, talenții Dănuț Cătană, Valentin Pavel, Valentin Buduroi.

— Vă mulțumesc, și succes !

Fotbal După startul campionatului Diviziei A

CE SE VEDE, CE NU SE VEDE

Parcă de la început campionatul nostru seamănă cu un aisberg ce are nouă părți ascunse și numai una vizibilă. Iar asta vizibilă a fost, în prima etapă, suficient de convulsiată pentru a trăda virtuțile de dedesubt.

De pildă, „ne obișnuisem” ca partidele să fie tranșate din penalty-uri mai spre sfârșitul campionatului; acum, în trei jocuri din nouă s-a obținut victoria prin lovituri de la 11 m: Argeșul în fața Sportului Studențesc, Dinamo la Bacău și Bihorul în dauna Craiovei (ultimele două învingătoare beneficiind de cite o „dublă”, ca să nu existe dubii). Mai puteau lua opțiune asupra rezultatului, tot prin penalty-uri, Inter Sibiu și F.C. Olt, dar Radu II și Eftimie au ratat respectivele șanse pentru echipele lor. Seria ratărilor de la 11 m a deschis-o în acest campionat mult adulatul Hagi, dar nu-l putem acuza de superficialitate (a tras în transversală), deși dacă jocul nu s-ar fi terminat cu bine pentru Steaua nu știm cite Dimbovițe i-ar fi putut spăla greșeala...

Prima etapă dezvoltă niște întrebări, care vor fi lămurite pe parcurs — dacă nu cumva vor fi înlocuite între timp de altele. Din deciziile arbitrilor (9 penalty-uri, 3 eliminări și foarte multe cartonașe galbene) rezultă o severitate datătoare de speranțe a cavalierilor fluierului (cam scuturați la sfârșitul sezonului trecut) sau o îngrijorătoare stare de indisciplină a unor echipe, care, dorind mai mult decât pot, recurg la mijloace antisportive?

Din bilanțul golurilor (18 în 9 meciuri, din care 5 marcate de la 11 m) rezultă o atenție mai mare acordată în perioada de pregătire fazei de apărare sau o slabă preocupare pentru practicarea unui fotbal ofensiv și spectaculos?

În sfârșit, citeva rezultate ar sugera „asaltul echipelor mici”, hotărâte, se pare, în citeva cazuri, să-și apere corect șansele în fața unor adversari mai bine cotați din start. Lăudabilă este, în această privință, tentativa brașovenilor de a scoate un rezultat bun în Ghencea, în fața unei echipe aureolate de mitul „invincibilității”. „Veteranii” Teres și Barbu au întepat poarta internaționalului Lung, dar tînărul nou stelist Ilie Dumitrescu și, cu 3 minute înainte de final, Lasconi, au salvat onoarea campionilor, aducând victorie și liniște în tabăra stelistă, înaintea importantului turneu de la Barcelona.

Clujenii, cu pasul lor de elefantă universitară, au trecut de elanul unei nou promovate, a cărei cotă de start nu era tocmai neglijabilă, și-au obținut un punct care valorează mai mult decât în linia de clasament, din moment ce semnifică o anume conduită sportivă.

Cam la fel stau lucrurile și în privința echipei F.C. Olt, deloc inhibată la ideea că a început noul sezon pe terenul unei participante la Cupa U.E.F.A.

Egalul de pe Giulești nu poate fi o surpriză — față de moralul și potențialul de joc al celor două echipe înaintea startului. În sfârșit, Craiova a fost îngemăncheată la Oradea de două lovituri de la 11 m, iar A.S.A. n-a putut rezista iuresului unei echipe prea setoasă de fotbal, după cinci ani de absență din divizia A.

„Break”-ul cel mai interesant s-a petrecut la Galați, unde s-au întâlnit Cornel Dinu și Ion V. Ionescu, antrenori prezenți cîndva pe coperta aceleiași cărți. Jackie i-a retezat elanul colegului său mai tînăr cu cinci minute înainte de final, cînd Petcu a marcat golul unei victorii neașteptate — în raport cu docilitatea hunedorenilor în deplasare și elanul gălățenilor acasă. Vom vedea dacă acest rezultat este conform cu forța de joc a celor două echipe în urma „reacției la turnesol” pe care le-o propune chiar etapa a doua: Corvinul va juca acasă cu Bacăul (care a pierdut în prima etapă în fața lui Dinamo) iar Dinu se va deplasa cu „otelarii” săi în orașul unde începuse să spună ceva, Tîrgu Mureș, pentru a-și întâlni

fostii elevi, conduși acum de Hălmăgeanu.

De fapt, întreg programul etapei de poimîine a devenit interesant prin prisma rezultatelor anterioare: Clujul va trebui să confirme acasă în fața unei echipe (F.C. Argeș) care a schimbat registrul contraatacului cu cel al jocului pozițional. Din posibile prietene, Sportul studențesc și Rapid sint, de fapt, rivali de cartier și se vor întâlni în Regie, dar uitînd, sperăm, precedentul lor meci în care Cristian Teodorescu făcuse un arbitraj de pomină. O altă întâlnire între vecini este Dinamo-Victoria, în care orgoliile lui Hălgian se vor lăsa de dorința programată a lui Lucescu de a-și conduce echipa spre titlu. La Moreni, Steaua va avea de luptat cu o echipă ambițioasă și cu amintirea antologice ratări a lui Lala, în returul trecut, cînd un posibil 2-0 pentru Flacăra ar fi pus în alți termeni ecuația disputei pentru titlu.

În sfârșit, noile promovate au examene severe: Constanța urcă la munte, unde brașovenii vor să confirme prestația de pe Ghencea, Bihorul coboară la Olt iar Inter Sibiu merge și ea mai spre sud, la Craiova, unde nimănui nu-i este prea ușor să câștige.

Caravana fotbalului s-a urnit, dar sperăm că această amplă mișcare să nu plutească prin viața noastră de suporteri asemenea unui aisberg căruia, datorită unei blinde și false naivități de microbiști, îi putem zări adesea doar virful.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Civilizația sportului

Tăria de caracter

Marcel Pușcaș, jucător la echipa de fotbal C.S. Tirgoviște, fost la Steaua, fost la Rapid: „În urmă cu un an a apărut în revista Flacăra un articol referitor la persoana mea. Era semnat de cititoarea Maria Dogaru. Cele scrise m-au impresionat în mod deosebit fiindcă rîndurile Mariei Dogaru au pătruns în sufletul meu mai bine decît sfaturile multor apropiați. Într-adevăr, drumul parcurs de la data accidentului meu (dublă fractură de tibie și peroneu) nu a fost presărat cu flori, așa cum nici drumul vieții nu este. A fost o perioadă de incertitudini, speranțe și iar incertitudini. De la bun început, nu pușini au fost cei care au căutat să mă consoleze cu „nu-i nimic, se poate și fără fotbal”. Au urmat citeva uși închise, scepticism etc. Am încercat să tratez cei doi ani de inactivitate ca pe ceva trecător din care să învăț că în viață lucrurile nu stau chiar așa cum credeam eu. Lupta din mine s-a dat între aspirație și modul în care aș putea ajunge la ea. Au existat momente de descumpănire, de descurajare, dar nu de abandon, de renunțare la idealul meu fotbalistic. Pe acest fond moral am reușit să-mi încarc „bateriile” cu ambiție și cu tenacitate. Dar sprijinul moral cel mai important l-am primit din partea clubului „Steaua” care a crezut în mine ca om, oferindu-mi posibilitatea realizării profesionale, deși nu mai purtam culorile roș-albastre. (N.n. — Marcel Pușcaș a terminat facultatea de mecanică din cadrul Academiei Militare tehnice). Am ajuns ulterior la C.S. Tirgoviște unde mi s-a dat șansa reafirmării. Nu a trecut mult timp și primul gol, după doi ani, a fost înscris. Bucuria a fost fără margini, bătălia cu mine însumi fiind cîștigată. Nu vreau să impresionez pe nimeni, dar tinerii fotbaliști care s-ar putea să ajungă vreodată într-o situație similară cu a mea, trebuie să știe că în sport totul este posibil atît timp cît nu te abați de la ideea muncii fără preget, a perseverenței și mai ales a dragostei de meserie”.

Scrisoarea lui Marcel Pușcaș ni se pare a fi o succintă „radiografie” a momentelor în care fotbalistul întrezărește crunta perspectivă de a renunța la fotbal, în care ceva se rupe în el, atunci cînd fiecare își face un bilanț al tinerției. Îi dorim actualului purtător al culorilor tirgoviștene să aibă încredere în posibilitățile sale. Sintem convinși că Marcel Pușcaș nu și-a spus încă ultimul cuvînt. În viață, ca și în natură, există acel echilibru după care soarele răsare întotdeauna după nori.

P.S. Reformulăm o propunere mai veche: nu credeți că în sportul românesc ar avea un efect pozitiv un Premiu al curajului, nu neapărat pentru învingători, ci poate pentru cei care n-au cîștigat dar au dat dovadă de o mare tărie de caracter?

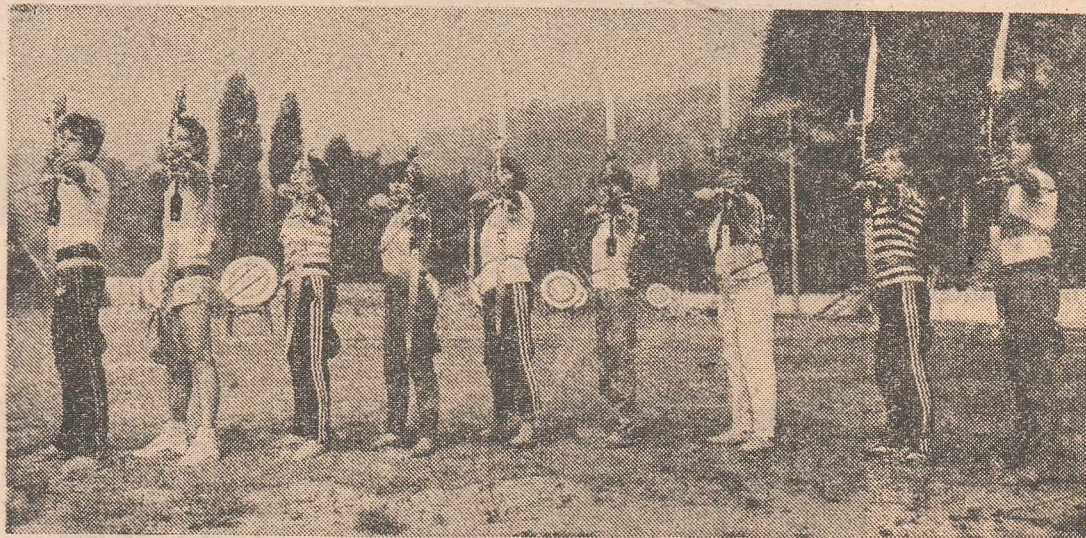
CRISTIAN IOPESCU

Săptămîna trecută literele jucăușe ale tiparului au transformat cuvîntul cupă în copii. Facem, deci, precizarea că „întimplarea” handbalistică povestită s-a petrecut într-un meci feminin de cupă între două echipe de senioare din prima divizie.

Isprava lui Vasile Tămaș

Imaginea alăturată se vrea doar un preambul la un foto-reportaj despre cum „a prins rădăcini” tirul cu arcul în centrul minier Aninoasa din Valea Jiului.

Deocamdată, facem mențiunea că acești sportivi își întind arcurile într-un modern complex (poligon, motel, cantină, sală de forță, sală de tir) destinat exclusiv acestui sport și — prin asta — unic în Europa. Detalii — în grupajul pe care-l va semna în numărul viitor Eugen Negrea.

Lui Damaschin i s-ar fi potrivit de minune vorbele unui mare scriitor german „Morgen, morgen, nur nicht heute”, „mîine, mîine, numai nu astăzi”, un fel de slogan al leneșilor. Păcat că Leonora, nevasta bărbatului cu statură de atlet, nu știa nemțește și nici nu auzise de celebrele cuvinte ale învățatului. Tare ar fi meritat să i le spună soțului ei, as al amînărilor, atît în treburile de la uzină, cît mai ales în cele gospodărești. La serviciu, electronistul, primise citeva avertismente. Reușise cu stilul lui falimentar de lucru să dezorganizeze activitatea secției ce o conducea și în scurt timp trebui să lase locul altuia. „Tovarășe Damaschin, ești un specialist de mare clasă, am înțeles, nu fiecare e bun de șef, împrejurare valabilă în cazul dumitale. Acum, în noua funcție răspunzi doar de munca ta. De regulă, în asemenea situații se pun trei întrebări, nu știi, nu poți, ori nu vrei să faci treabă. Răspunsul la primele două ipoteze sint pentru mine clare. Știi cît toți inginerii de la producție la un loc. Ești toată de carte, dar și un practician desăvîrșit. Ai aproape opt ani de cînd lucrezi în uzină și, recunosc, ai învățat de la toți și de la ultimul muncitor, dacă a fost cazul. Cunoști deci perfect ce ai de făcut. A doua ipoteză. Dacă poți? Se leagă de fapt răspunsul de prima întrebare. Capacitatea dumitale intelectuală. La cota maximă. Inteligență, dar ce inteligență? Tipul omului creator, care scripește nu o dată pe an, ci în fiecare zi. Ai fi fost o achiziție extrem de valoroasă

pentru cel mai sofisticat institut de cercetări. Forță fizică? Ce să mai vorbim. Pivotal, „creatorul” echipei de handbal a uzinei pe cale să intre în primul eșalon al țării. Bat-o focul de inteligentă, se manifestă și pe terenul de joc. Te admirăm, dar cu ciudă, la meciul de duminică. „De ce nu vrea să facă treabă băiatul ăsta și la uzină?” mă întrebam. „Te-am pus la con-

Vezi doamne, ea e doar tehniciană. Munceste ca o roabă. Aveți o gospodărie cum sint puține, nu în comună, ci în județ. Ea duce greul. Mă mir cum rezistă, că doar aveți și trei copii. Tu vîi acasă, îți faci după masă siesta. Apoi, lectură. Tehnică și beletristică. Da, să fii la curent cu ce e nou în specialitatea dumitale, să te cultivi, de acord, dar să mai pui mina și

salariul pe masă oprindu-și doar ceva bani pentru cărți. Nu bea, nu fumează, nu-i afemeiat. Tabieturile din care nu iese și pasivitatea lui cînd e vorba de casă, astea mă ucid. Nu face pentru familie nimic, dar nimic, nimic...”, sublinie femeia de citeva ori acest cuvînt, pentru a fi parcă mai convingătoare. „Rar, extrem de rar, după ce îl bat la cap zile de-a rîndul, mai

bustul spre a reuși să distingă mai bine autovehiculul în care trebuia să se afle și bărbatul său. Sprinten, microbuzul se apropia de camion. Se inscrie în dublare. Tînăra femeie mă făcu un efort. Depășea în aplecare ei pronunțată cu cel puțin jumătate de metru, lățimea camionului. Profilul frumos al corpului ei se arcuia formînd o linie elegantă de gimnastă. „Ai încă un corp seducător, Leonora. Se vede că sportul de odinioară cu cel zilnic din gospodărie îți prieste”. Tehniciana, pudică, se înroși ca focul. „Și tu, Tîncuța, cu prostiile tale”. „Un corp frumos nu-i o rușine, e o creație reușită a naturii”. Leonorei îi era gîndul în altă parte, nu răspunse. „Diavolul ăsta de șofer a trecut ca vijelia. N-am putut să-l zăresc pe Damaschin în microbuz”. „Peste citeva minute ajungem acasă. Te vei convinge dacă soțul tău a fost sau nu în mașină. N-are rost să te tot frămîntîi atîta. Stai liniștită pe bancă. Te mai lovește vreunul ce ne depășește”. „Cum să mă lovească?”. Parcă pentru a răspunde întrebării mele, un tren rutier, venind din sens contrar, apropiindu-se mai, mai, să șteargă caroseria camionului, lovi în plin capul Leonorei. Singele care năvăli cu putere, din masa de carne și oase zdrobite desenă pe rochiile de culoare deschisă ale celor două femei niste imprimeuri purpurii, ciudate. Aveau pe cînturul unor arbori mari, falnici... „arborii vieții”.

Pentru Leonora nu mai era nimic.

VICTOR BEDA

Cronica șoselei

trolul de calitate. Ești neglijent, primim reclamații peste reclamații de la beneficiari”. „Cu alte cuvinte, trebuie să înțeleg că pentru mine e valabil răspunsul numărul trei, adică nu vreau, da, tovarășe director?” Damaschin rosti cuvintele cu năduf, încruntat. „Dumneata ai spus-o, nu eu. Un lucru nu pot pricepe, inginerule Damaschin. Chiar așa, dai cu piciorul la anii ăștia de muncă în uzină? La început i-ai umit pe toți cu cunoștințele și forța dumitale de muncă. Ți-ai creat chiar și desule învidii. Apoi, deodată, a venit blazarea, delăsarea, plictiseala. Îmi spuneai că vrei să-ți ceri transferul. Parcă acolo unde vei merge, se face alt control de calitate. Ce director își permite azi să țină la un asemenea serviciu cheie, un om care trece cu vederea? Îți reamintesc și de Leonora. O tratezi „de sus”.

să-ți ajuți nevasta. Iartă-mă, la nici 30 de ani soția dumitale nu-și poate îngropa viața numai în gospodărie. Te bazezi că în electronică găsești totdeauna un post, dar nu uita, toate au o limită. Gîndește-te și la familia dumitale”. „Nu mi-au plăcut niciodată ingerințele în familiile altora și cu atît mai puțin în a mea, tovarășe director, dar vă promit totuși să mă schimb. Și în special să mă gîndesc mai mult la familie”, conchise electronistul malițios.

Leonora călătorea într-un camion spre casă. Pierduse cursa de patru si, împreună cu o colegă de serviciu, în același timp vecină, fusese luată în autocamionul C.A.P.-ului. Un timp calmă, liniștită, îi povestise Tîncuței necazurile ei cu Damaschin. „E un băiat extraordinar. Nu mi-a vorbit urît, nu m-a injurat, bătut. Îmi pune

face și el cite ceva. Azi, de pildă, mi-a promis că-mi aduce răsăturile de roșii. Am pregătit straturile de trei zile. De fapt, e la a treia aminare”. „Și le-a adus?”. „De unde să știu? Mi-a promis că după terminarea meciului vine cu sportivi, sper să nu le fi uitat și azi. Parcă îl aud: „Sînt un nevolnic, ce-și neglijează familia, interesele ei vitale. Mi-a spus și directorul. Mi-e rușine să dau ochii cu tine”. Toată autocritica asta sforăitoare de ce crezi că-a făcut-o ieri? Ca să-mi spună în final că-a uitat plantele. Cred că azi, chiar dacă le aduce, sint numai bune de aruncat”. „De asta te tot apleci tu afară, Leonoro? Te uiti după microbuz dacă se vede. Așa-i?”. „Acum cred că se observă mașina cu sportivi”, remarcă tehniciana cu vocea ei melodioasă, în loc de răspuns, îndoiindu-și puternic

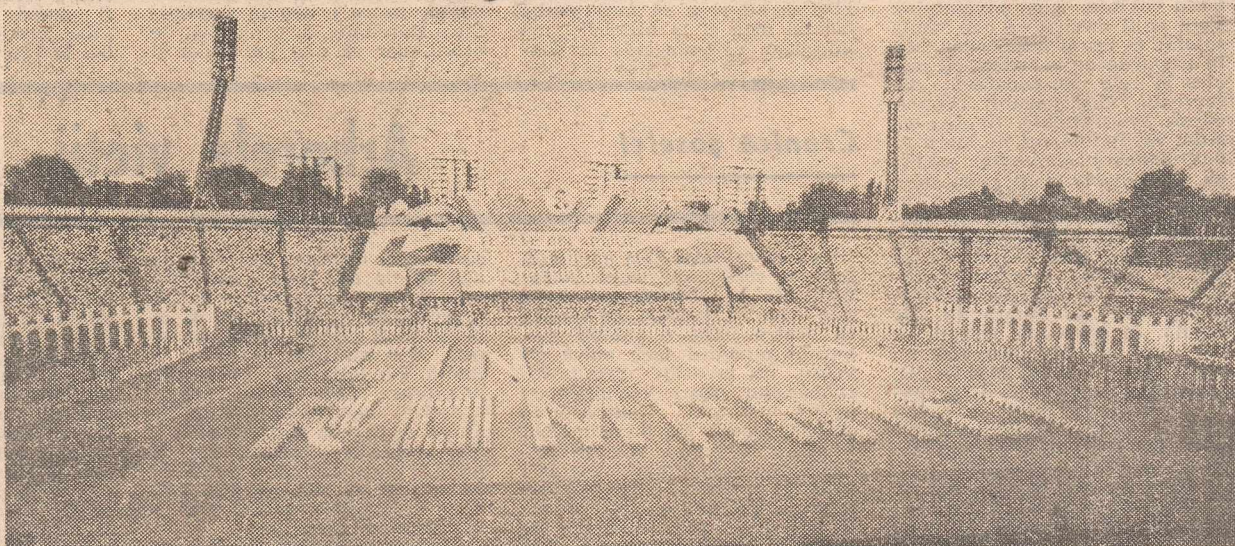
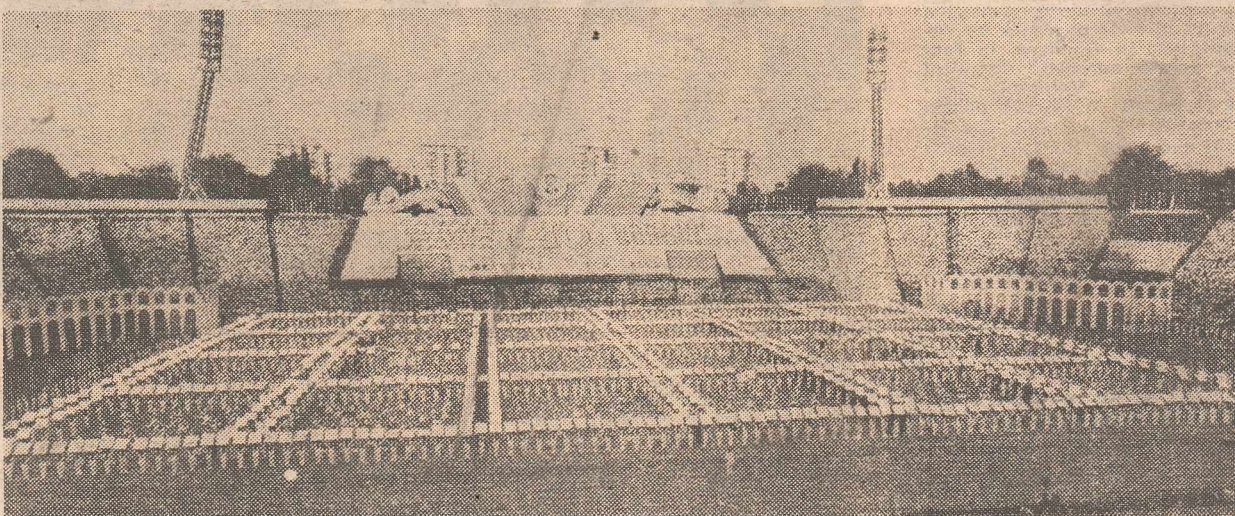
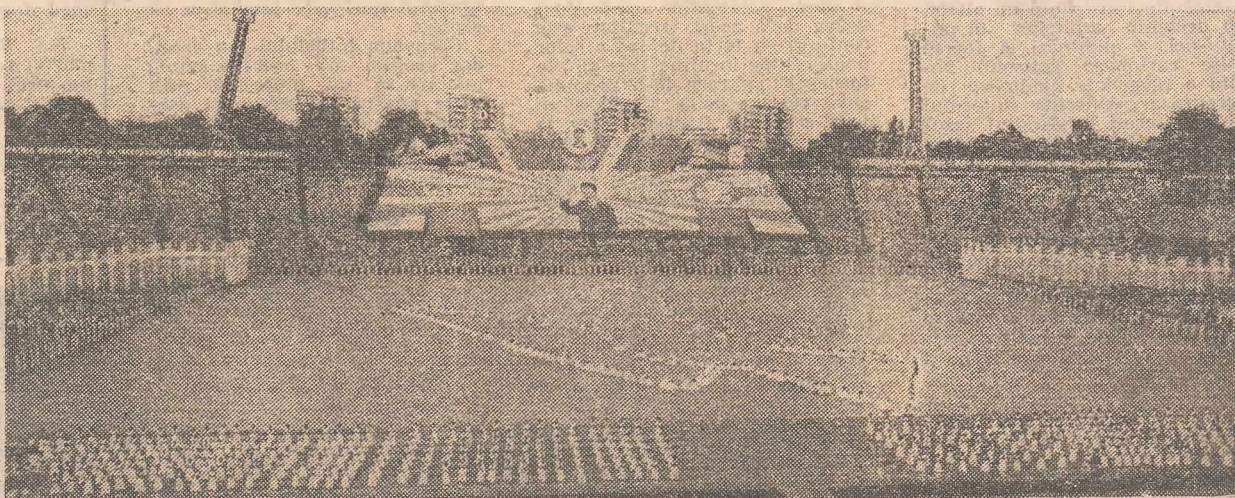
Fierbinte omagiu

Sărbătorile poporului nostru de la Dunăre și Carpați, al căror pisc de largă iradiere în timp și spațiu e marea zi a Augustului revoluției, aduc pe ecranul privirii — vast cit și țara — năvalnica, impetuoasă revărsare a bucuriei populare, născută din satisfacția epocalelor noastre izbînzii și din certitudinea neasemuitelor împliniri ale viitorului.

Imaginile alăturate, surprinse în timpul vibrantei manifestări populare și spectacolului festiv consacrate zilei de 23 August, alcătuiesc simbolic fastuosul tablou al României în sărbătoare. În această zi trecută cu roșu în calendarele inimii ne-am manifestat nețărnută mîndrie pentru tot ce am izbîndit în anii socialismului și, cu deosebire, în anii de supremă glorie a istoriei care s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului.

Sîntem un popor care știe ce-i truda, știe prețul efortului constructiv de excepție, asumat cu dăruire, cu eroism, cu spirit revoluționar, dar care știe în același timp să se și bucure, dăruind sărbătorească lumină clipelor de sinteză și bilanț ale muncii sale. Vibranta manifestare populară și spectacolul festiv care s-au desfășurat în Capitală, pe stadionul „23 August”, au ilustrat astfel, prin cuvînt înaripat, prin lumină și culoare, prin ritm, adevărul esențial al României de astăzi, și anume că, sărbătorind Ziua Libertății sale, poporul român probează că dovada supremă a libertății constă în chiar capacitatea oamenilor de a-și așeza munca sub semnul fertil al stării de inspirație, de creație.

În ziua în care am celebrat 44 de ani de istorie nouă, actul de la 23 August 1944 a reafirmat, astfel, în cugetul tuturor celor ce trăiesc pe pămîntul românesc, semnificația sa de întemeiere în fapt a acestei stări de creație ce a descătușat energiile unui întreg popor dedicat muncii pașnice și împlinirii proiectelor sale de progres.

Flacăra, Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 25 60; Reportaj economie: 17 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 14 53; Sport: 17 00; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prslir București, Calea Grivitei nr. 64-66.